

1897/8

EVANGELICSANSZKI KALENDARI

na 1929. návadno leto.

VIII. LETNI TEKÁJ

VÓDÁNI PO
PREKMURSZKOJ EVANGELICSANSZKOJ SINYORIJI.

N 1002 / 1956

CSISZTI DOBÍCSEK SZE OBRNÉ NA CERKEVNÉ DOBRE CÍLE.

Stampano v PREKMURSKI TISKARNI, odgovoren IZIDOR HAHN
v Murški Soboti.

Dr. LUTHER MÁRTON.

Potrêbna znánia na 1929. leto.

Od racsúnanya vrêmena.

Krsztsanszkoga vrêmena racsúnanya tekôcse 1929. leto od Krisztusovoga rodjenjá racsúnamo. Tô je navádno leto, stero z-365 dnévov, ali z-52 tjédna i z-1 dnéva sztoji. Zacsne sze i dokoncsa sze z-torkom. — Cérkevno leto sze zacsne z 1. adventszkov nedelov.

Pôleg *sztaroverszkoga* kalendarija 1929. január 1. dén na nas januára 14. dén szpádne.

Zidovje lêta od sztvorjênya szvéta mao racsúnajo. Szvoje 5690. leto 1929. okt. 5. zacsnejo.

Törki i Mohamedánszkoga vadlúványa drúgi naszledníci vrêmen od Mohameda pobêga z-Mekke v-Medino zacsnejo, ka za Hedsra imenújeje i v 1929. zacsnejo szvoje 1347. leto.

Lêtni csasz.

Szprotolêtje sze zacsne márcia 21-toga ob 3 vöri 36 min. Nôcs i dén szta toga csasza ednáko dúgiva.

Leto sze zacsne junija 21-toga ob 11 vöri predpoldnévom. Prinász je toga csasza nájdugsi dén.

Jeszén sze zacsne szeptembra 23-ga ob 1 vöri 54 min. predpoldnévom. Nôcs i dén szta zdâ pálik ednáko dúgiva.

Zíma sze zacsne decembra 22-toga ob 7 vöri 56 min. predpoldnévom. Prinász je toga csasza nájkrcsisi dén.

Présztopni szvétki.

Vel. pétek márc. 29; Vüzem márc. 31; Kriszt. v nébo zasztoplénye máj. 9; Riszálszka nedela máj. 19; Szv. Trojsztva ned. máj. 26; 1. adventszka nedela dec. 1.

Fasenszki tekáj.

Fasenszko vrêmen sze zacsne po Trê králi na drúgi dén, tô je jan. 7-ga i trpelo bode do febr. 12. vszevküp 37 dnévov.

Preminyávanye mészeca sze znamenüje :

☉ mlád, ☽ mladanic, ♃ pun, ☾ sztarics.

Szunce z szvojimi planetami.

Na szrédi szvoji planêt je nase szunce.

Glávne planete szo : Merkur : szkoron 8 milion mil od szunca ; leto na nyem trpi 88 dní.

- Venusz**: 15 milijon mil od szunca; leto na nyê trpí 225 dní.
Zemla: 20 milijon mil od szunca; letô na nyê trpí 366 dní.
Marsz: 32 milijon mil od szunca; leto na nyem trpí 687 dní.
 1204 máli planét do 1925. leta; ali zvézd zbrodjávci ji escse vszákó leto nádejo vecs na tisztom táli pod nébov.
Jupiter: 107 milijon mil od szunca; okôli szunca obhodi szvojo pôť v 12 létaj ednôk, zátó na nyem 12 nasi lét trpí edno leto.
Szaternusz: 194 milijon mil od szunca; szvojo pôť okôli szunca obhodi v 29 létí i 116 dnévi, zátó na nyem edno leto tak dugo trpí.
Neptun: 621 milijon mil od szunca; okôli príde ednôk v 164 létaj i 216 dnévi; leto na nyem zátó tak dugo trpí.
Uranusz: $396\frac{1}{2}$ milijon mil od szunca; okôli szunca obhodi szvojo pôť v 84 létaj.
 Planet-planete, stere sze náimre okôli véksi planet vrtíjo i z véksimi vréd pa okoli szunca, sze za meszece zovéjo. Zemla má 1., Marsz 2., Jupiter 8., Szaternusz 10., Uranusz 4. i Neptun 1 mészec.

Národní szvétki:

24. mája: Ciril i Metod;
 28. junija: Vidov dan;
 1. dec: Ouszvetek národnoga vjedínyenya Srbov, Hrvatov i Slovencov;
 17. decembra: Rojsztní dén Nyegovoga Velicsansztva Kralá Alexandra.

Planét znamejnya:

Szprotolétje:	Leto:	Jeszén:	Zíma:
Kos 	Rak 	Vága 	Bak
Btk 	Oroszlán 	Roglács 	De'zd'zévnyek
Dvojki 	Devojka 	Sztréla 	Ríbe

Postna tarifa.

- Za návadna písma**: Za písma do té'ze 20 g. po vszê dr'závi SHS prisztobjina 1 D; za vszáki nadalni 20 g. ali dêl té té'ze 50 par vecs. — Vu zvénszke országe do té'ze 20 g. 3 D; za vszáki nadalni 20 g. pa 1'50 D. itn.
Dopisznice (kárte). Znamka za 50 par; dopisznica z-odgovorom znamka 1 Din; — vu zvénszke országe dopisznica 1'50 Din.
Tiszkovine. Postnina za vszáki 50 g. je 25 par. — Vu zvénszke országe 50 par. (Té'za szamo do 2 kg.)
Vzorci blága (áruminta). Prisztobjina za té'zo do 100 g. je 50 par. Za zvénsztvo 1 din.
Priporócseno. Za „priporócseno“ je escse poszebna prisztobjina 3 D., iszto za zvénsztvo.
Ekszpreszne posiljátve. Prisztobjina za písma i dopisznice 3 D; vu zvénszke országe 6 Din.
Za vrédnosztna písma. Prisztobjina do 100 dinárov je 5 D; vu zvénszke országe 11 D.

Postne nakáznice (Utalvány). Prisztójbina do 25 Din. je 1 D; do 50 Din. je 1:50 D; do 100 Din. je 2 D., do 300 je 3 D. itn. — Szamo do 1000 Din sze lekho posle po nakaznici. — V-inozemsztvo szo poszebne dolocsbe.

Za vozno postne posiljátve (závoje—vrecse, pakete) sze plácsa do 3 kg. 8 D., do 5 kg. 12 D., do 10 kg. 25 D., do 15 kg. 40 D., do 20 kg. 50 Din.

Telegram: 10 récsi 5 Din, vszaka nadaljna récs 50 par.

Krsztsanszkoga vrêmena racsúnanya nájznamenitêsi csaszí.

Tek. leto je od Jezus Krisztusovoga rojsztva mao . . .	1929.
Od I. krszt. rim caszara Vel. Konstatína povrnênya mao . . .	1618.
» grüntanya rimpápsztva	1228.
» razlôcsenya záhodne i zhodne cêrkvi	874.
» gorinájdénnya pûksenoga prába	587.
» » knígstampanya	489.
» Dr. Luther Mártona rodsztva	446.
» gorinájdénnya Amerike	486.
» zacsétka reformácije	412.
» notriprinesenýá krumpisa v Europo	344.
» dokoncsanya 30 létne bojne	281.
» gorinájdénnya lokomotíva	229.
» grüntanya Amerikanszke republike	226.
» potrplívcszt zapovedi Il. Józefa	148.
» gorinájdénnya obrambnoga ceplenyá	134.
» nûcanya lokomotívnoha hajôva	126.
» prvoga probanya 'zeleznice lokomotiva	123.
» gorinájdénnye telegrafa	91.

Vladárszke hi'ze králevcsine SHS.

Nyegovo Velicsansztvo Král Alekszander rojen v Cetinji dne 4. dec. 1888. Vládati je zácsao 16 avgusztá 1921. Porocsen 8. jun. 1922. z-romunszkov princésiov, Máriov, rodj. 8. jan. 1899.

Szesztra: Princesza Jeléna rodjena na Reki (Fiume) 23. oktobra 1884, zdána 21. avgusztá 1911. z Konstantinom Konstantinovicšom, kotrígov bívse ruszoszke caszarszke rodbine.

Brat: Princ Juri, rodjen v Cetinji 27. avgusztá 1887.

Ny. Viszoszt Peter Stefan tronusanaszlednik, rodjen 6. szeptembra 1923 v Beográdi.

Ny. Viszoszt princ Tomisláv, rodjen 19. januara 1928. v Beogradi.

Rodovnica dinasztije Karadjordjevics.

Peter, szpadno v boji z tórkami 1733—1784, nyegova 'zena Marica vmrla 1811.

Szin: Karadjordje Juri Petrovics, rodjen leta 1752. v Visevci. Vmorjen v nccsi 12. na 13. junija 1817. v Radovánij pri Szmederevi. Vrhovni szrbszki vojszkovodja od februára 1804. do szeptembra

1813: žena Jelena, ćsi kneza Nikole Jovanovicsa z Maszlovseva, rođjena leta 1765, vmrla 11. februára 1842 v Belgrádi.

Toga szin: Alekszander Karadjordjevics, rođjen 29. szeptembra 1806. v Topoli. Nyegov prvi vucsitel je bio Doszitej Obradovics. Leta 1814. je sđ z ocsem v Ausztrijo, odkćc je v jezćen tisztođa leta odsao v Ruszijo, gde sze je vđosznđvo. Leta 1839 sze je vrno v Szrbijo. Leta 1840. je pđsztao kotriga beogrđszke okro'zne szodnije, leta 1841. adjutant knćza Mihala, leta 1842. pa je bio zebráni za knćza Szrbije. Leta 1858. je po zaprtji Náoed ne szkupsćsine odszđđo, sđ je v Ausztrijo i 'zivo do szmrći 22. aprila 1885. v Temesvári. Pokopan je v Bćcsi. Nyegova žena Perszida, ćsi Jevrema Nenadovicsa, rođjena 1813. v Valjevi, vmrla je 29. márca 1873. v Bćcsi.

Nyegov szin: Peter, rođjen dne 29. junija 1844. v Belgrádi; od 2. junija 1903. král Szrbije, od 1. decembra 1918 král Szrbov, Hrvatov i Szlovencov, vmrđ je 16. avguszta 1921. Nyegova žena Zorka, ćsi crnogorszkgoga knćza Nikola., rođjena 11. decembra 1864. v Cetinji, vmrla 4. márca 1890. rávnotam.

Deca: Jelena, rođjena 23. oktđbra 1884. na Reki, porocszena z ruszkim velikim knćzom Jovancm Konstantinovicsom Romanovim, vmorjeni leta 1918. od bolsevikov: szin Vsevolod Jovanovics, rođjen leta 1914. v Petrográdi.

Gjorgje, rođjen 27. avguszta 1887. Sze odpovedao sztolonaszledniksztva 27. márca 1909.

Alekszander, rođjen 4. decembra 1888. v Cetinji, presztolonaszledník od 27. márca 1909. Regent od 11. julija 1914. i král od 16. avguszta 1921.

Jelena, žena bivsega szrbszkgoga poszlanika v-Becsi Gjeorgje Simicsa.

Arsen, rođjev 4. aprila 1859. v Temesvári, porocszen z-Auroro knezinjov Demidovov di S. Donato, razporocszena 1896., vmrla 1905., szin princ Pavel rođjen 15. aprila 1893. v Petrográdi.

Szunca i mćszeca potemnćnye v 1929-tom leti.

V-1929-tom leti dvakrát potemnć szunce: májusa 9-ga (prinasz sze nebode vidilo) i nov. 1-ga (z-tála de viditi.)

I tđ sze i Vász tćcse, ćsi zelćte, da szí kćpi-te dobro i za prav ććno vsze, ka potrebćjete za szćbe i za szvoj rod. Náj szí tđ bode vđora, szrebrnćna, cipele, ali kćnyszka potrebćsćna, britve, glazbala, toaletni predmeti ali drćgi potrebćni predmeti. Vsze tđ náidete vu szlikaj pokázano v-nájfalćsi ććnaj vu velikom lćpom ććaiki, steroga dobćte brez plćcse, ćsi poslete szvoj átresz szvetovno poznanoj H. SUTTNE-ROVOJ firmi v-Ljublani broj 844.

PREDGOVOR.

Nas „Evangelicsanszki Kalendari“ od leta do leta vecs priateľov má. Záto sze szmêmo vüpati, ka vu 1929. leti tüdi prijéten kvartéo najde vu doszti hí'zaj i dober prijáteo i práve radoszti glásznik bode za vszákoga.

— Nasoj evangelicsanszkoj cêrkvi edna velka môcs je posteni, csíszti, zídajôcsi evangelicsanszki stamp. Ete stamp krepíti trbê, naj potom té krepí vszákó nase dobro dugoványe. Naj nebode tak nikomi vszeedno, ka kaksí kalendari má, nego naj podpéra ete evangeli-csanzski kalendari rászirjávati.

Evangelicsanszki kalendari na zacsnyenoi pôti scsé napréidti. Prineszé pripovêszti, vérsztva, zdrávja sze dotikajôcse cike, versuse, nasega cêrkevnoaga 'zítka fontosnése zgodbe, nase cêrkvi zgodovíne, nase vere vítézov blagoszlovleni 'zíték. Zevszém vcsiti scsé, karakter-ne lüdi osznávlati i razveszeljávanye prineszti.

Gledécs na tézke pênezne razmere je cêna nasega kalendarija szamo 8 dinárov. Siritelom pa escse 10°/_o-ov dopúsztká dámo.

Bárbi nê zamúdíla kúpiti szí niti edna evangelicsanszka hí'za ete kalendari, naj bi on vedno vu vecs i vecs hí'zaj lehko szpunyáváo szvoje odícsno pozványe!

Puconci i M. Szobota, 1928. augusztus mészeca.

Fliszár János **Luthár Ádám** **Kováts Stefan**
vp. vucsitel, pom. red. ev. dühovník, glávni red. ev. sínýor, pom. red.

Od regulov vrejmena :

Regule telko valájo,
Kelko blódni na nyé dájo.
Csi nede tak, te de ovak,
Csi de ovak, te neo etak.

Bôg te gléda doli z-nébe,
Ka on scsé : dene pred tébe ;
Ravnanye on vu rôki má,
Ka szmo vrêdni, tiszto nam dá.

Cslovek nemre prebroditi,
Cile nyegve vözbroditi . . .
Neprevídjene szo poti,
Po steri on vodi lüdi,

Delo, szkrbnoszt, prevídênýe,
Ino csedno prerazmênýe.

Naj bô nase nakanênýe,
Nej pa pred nyega idênýe.

Na brezpametno csinênýe,
Sto zná na kakse znamênýe ?
Na blodnikov satrúvanye
I norcsekov modrúvanye,

Nika vecs nê trbê dati,
Témbole csedno delati :
Vu Bôgi sze prav vüpati,
Z-sorsom vrêlo bojívati.

Nigdár nê vnemar vcagati,
Nego vszigdár krepko szlátí :
Tak vsze mámo obládati
I szébe gor' obdrízati.

JANUÁR má 31 dni, SZECSÉN.

Dén	Protestanszki	Rim. kath.	Szunca		Mészeca		
			zhod	záhod	zhod	záhod	
1	Tork	Nôvo leto	Nôvo leto	 7 48	4 20	11 11	11 33
2	Szrêda	Ábel ☾	Jezusa szv.	 7 48	4 21	— —	11 51
3	Csetrtek	Benjamin	Genoveva d.	 7 48	4 22	0 19	12 7
4	Pétek	Leona	Titus pk.	 7 48	4 23	1 26	12 24
5	Szobota	Simeon	Teleszf. p. m.	 7 48	4 24	2 32	12 43
Evang. Máté 2, 1—12. Epistola: Esai as 60, 1—6.							
6	Nedela	Trikrálov d.	Trikrálov d.	 7 47	4 25	3 39	1 5
7	Pondélek	Attila	Lucián m.	 7 47	4 26	4 46	1 32
8	Tork	Szörény	Szörény	 7 47	4 27	5 50	2 5
9	Szrêda	Marcel	Julián m.	 7 47	4 28	6 51	2 47
10	Csetrtek	Melánia	Vilmos pk.	 7 46	4 29	7 44	3 39
11	Pétek	Ágota ☽	Higin pk.	 7 46	4 30	8 30	4 39
12	Szobota	Errö	Árkád m.	 7 45	4 32	9 6	5 45
Evang. Lukács 2, 41—52. Epistola: Rim. 12, 1—5.							
13	Nedela	Po tri kr. I.	Po tri kr. I.	 7 45	4 33	9 36	6 55
14	Pondélek	Bódog	Hilár pk.	 7 44	4 35	10 1	8 7
15	Tork	Lóránt	szv. Pavel	 7 43	4 36	10 22	9 17
16	Szrêda	Gusztáv	Marcell pk.	 7 43	4 37	10 41	10 30
17	Csetrtek	Anton	Anton	 7 42	4 38	10 59	11 44
18	Pétek	Piroska ☽	Piroska d.	 7 42	4 40	11 17	— —
19	Szobota	Sára	Margit	 7 41	4 41	11 39	1 00
Evang. János 2, 1—11. Epistola: Rim. 12, 6—16.							
20	Nedela	Po tri kr. II.	Po tri kr. II.	 7 40	4 42	12 5	2 19
21	Pondélek	Ágnes	Ágnes d.	 7 39	4 44	12 38	3 41
22	Tork	Artur	Vinçe m.	 7 39	4 45	1 22	5 3
23	Szrêda	Zelma	Rajmund	 7 38	4 47	2 21	6 17
24	Csetrtek	Táde	Timot pk.	 7 37	4 48	3 32	7 21
25	Pétek	Pavel ☽	Pavla obrn.	 7 36	4 50	4 52	8 9
26	Szobota	Vanda	Polikárp	 7 35	4 51	5 15	8 45
Evang. Máté 20, 1—16. Epistola: I. Kor. 9, 24—10. 1—5.							
27	Nedela	Septuages	Septuages	 7 33	4 53	7 34	9 12
28	Pondélek	Károl	Velki Károl	 7 32	4 55	8 50	9 35
29	Tork	Adél	Szal. Franc	 7 32	4 56	10 2	9 54
30	Szrêda	Mártonka	Mártonka	 7 30	4 57	11 11	10 11
31	Csetrtek	Virgília	Nol. Peter	 7 29	4 59	— —	10 28

Vrejmena houd: 1—11 mráz, 12—18 oblácno, 19—24 vedrno mrzlo, potom pa sznejg i de'zd'z.

Prvoga je dén 8 v. 31 m. dugi, do konca mejszeca 58 m. priraszté.

Regule vrejmena :

Csi sze na Trikrálovo sztréhe sznég topf, all v-kolotecsnci sznegá voda tescé — rodno leto bode.

Csi je szunce na dén Vince,
Pune bode peovnica.
Z-sziljem pun skedjen i párna,
K-Mihaly'vomi dobra brátva.
Na Pavlovo vrêmen csísztó,
Nam káze obilno leto.

Csi pa veterno i zvirno,
Prineszti má pomor, bojno.
Csi bô meglá, de nezdravo,
Csloveki, sztvári skodlivo.
Csi de pa sznê'zen i moker,
Bode krúh v'zéli i dober.

Vu rokaj tvoji szo vrêmena moja. (Zsolt. 31, 16.)

Bôg je obramba i môcs nasa, vu vszákóm szfíszkávanyi gotova pomôcs nájdena. Zátó sze ne bojmo, csi bi sze szvét premenyávo.
(Zolt. 46. 2., 3.)

JANUÁR

Mészeca premenyávanye :

- 2-ga ☾ 7 vöri 44 minut,
11-ga ☉ 1 vöri 28 minut,
18-ga ☽ 4 vöri 15 minut,
25-ga ☿ 8 vöri 9 minut.

Izraelitanszki kalendarí.

- 19 Tebeth 5689, 21 Sobebim poszt, 23 S. Semoth, 28 Sobebim poszt R. Kh., 1 Sebat S. Vaëra, 6 Sobebim poszt, 8 S. Bo., 13 Sobebim poszt, 15 S. Besalakh, 20 Sobebim poszt. |

FEBRUÁR má 28 dni, SZÜSEC.

Dén	Protestánszki	Rim. kath.	Szunca		Mejszeca		
			zhod	záhod	zhod	záhod	
1	Pétek	Ignac ☉	Ignac pk. †	☿ 7 28	♄ 5 0	0 20	10 47
2	Szobota	Karolin	Szvecsnica	☿ 7 27	♄ 5 2	1 27	11 7
Evang. Lukács 8. 4—15. Epistola : II. Kor. 11. 21—12. 1—9.							
3	Nedela	Sexagesim.	Sexagesim.	☿ 7 25	♄ 5 4	2 34	11 33
4	Pondélek	Rachel	András Korz.	♄ 7 23	♄ 5 6	3 40	12 3
5	Tork	Ágota	Ágota d.	♄ 7 22	♄ 5 7	4 42	12 42
6	Szrêda	Dorothea	Dorothea d.	♄ 7 21	♄ 5 8	5 38	1 31
7	Csetrtek	Tivadar	Romuald	♄ 7 19	♄ 5 10	6 27	2 26
8	Pétek	Aranka	János mát. †	♄ 7 18	♄ 5 11	7 6	3 33
9	Szobota	Abigail ☾	Al. Ciril pk.	♄ 7 16	♄ 5 13	7 39	4 44
Evang. Lukács 18. 31—43. Epistola : I. Kor. 13. 1—10.							
10	Nedela	Quinquag.	Quinquag.	♄ 7 15	♄ 5 15	8 5	5 56
11	Pondélek	Berthold	Lurd. D. M.	♄ 7 13	♄ 5 17	8 27	7 8
12	Tork	Lidia	Fasinek	♄ 7 11	♄ 5 18	8 46	8 21
13	Szrêda	Ella	Pepelnica ††	♄ 7 10	♄ 5 19	9 4	9 35
14	Csetrtek	Bálint	Bálint m. ††	♄ 7 9	♄ 5 21	9 23	10 50
15	Pétek	Fausztin	Fauszt. m. ††	♄ 7 7	♄ 5 23	9 43	—
16	Szobota	Julija	Julija m. ††	♄ 7 5	♄ 5 24	10 6	0 8
Evang. Máte 4, 1—11. Epistola : II. Kor. 6. 1—10.							
17	Nedela	Posztna I. ☉	Posztna I.	♄ 7 3	♄ 5 26	10 36	1 27
18	Pondélek	Konrád	Simon pk. ††	♄ 7 1	♄ 5 27	11 14	2 47
19	Tork	Zsuzsána	Konrád ††	♄ 7 0	♄ 5 29	12 6	4 4
20	Szrêda	Álmos	Aladár Kánt.	♄ 6 58	♄ 5 30	1 10	5 7
21	Csetrtek	Eleonora	Eleonora ††	♄ 6 57	♄ 5 31	2 26	6 1
22	Pétek	Gerzon	Peter ††	♄ 6 55	♄ 5 33	3 46	6 41
23	Szobota	Alfréd ☾	Dom. P. ††	♄ 6 53	♄ 5 35	5 7	7 11
Evang. Máte 15, 21—28. Epistola : I. Thess. 4. 1—7.							
24	Nedela	Posztna II.	Reminisc.	♄ 6 51	♄ 5 37	6 25	7 36
25	Pondélek	Géza	Géza ††	♄ 6 49	♄ 5 38	7 40	7 56
26	Tork	Sándor	K. Margit ††	♄ 6 47	♄ 5 40	8 51	8 14
27	Szrêda	Ákos	B. Báthor ††	♄ 6 46	♄ 5 41	10 2	8 31
28	Csetrtek	Elemér	Román ap. ††	♄ 6 44	♄ 5 43	11 11	8 47

Vrejmena houd: 1—5 mocsen vöter i de'zd'z; potom sznejg, 12—14 mocsni vet-rovje, 14—19 de'zd'z, na konci mejszeca lejpo vrejmen,

Prvoga je dén 9 v. 32 m. dági; do konca mejszeca 1 v. 27 m. priraszté.

Regule vrejmena : Csi na szvecsnico (2-ga) szunce szlja
i lèpi topel dén je, teda za nylm mrzll
dnévi prídejo. Kem toplèsi je szühsec,
tém mrzlèsi de máltráven i vüzem. Na szvecsnico medved vöpride
z-szvoje lüknye (brloge) i okôli poglédne, csi je lèpo vrèmen, nazáj sze
povrne szpát, csi je pa mrzlo vrèmen, vönè osztáne.

Csi je na Majkesovo mrzlo, (24) te de escse 40 dní mrzlo.

Záto :

Csi nájde léd, szpotere ga,
Csi nenájde, rédo de ga.

Csi lübéznosztí nemam, nikaj szem nej.

(I. Kor. 13, 2.)

Glédajte, kákso lübézen nam je dao Ocsa, naj sze Bo'zi szinövje
zovémo.

(I. Ján. 3, 1.)

FEBRUÁR

Mészeca premenyávanye :

- 1-ga ☾ 3 vöri 10 miaut,
9 ga ● 6 vöri 55 minut,
17-ga ☽ 1 vöri 59. minut
23-ga ● 7 vöri 59 minut

Izraelitanszki kalendari.

- 22 S. Jitro, 27 Sobebim poszt,
29 S. Mispatim, 30 Ros Khodes,
1 Adar R. Khodes, 4 Sobebim
poszt, 6. S. Theruma, 11 Sobe-
bim poszt, 13 S. Thezave, 11
Purim Katan, 15 Susim Purim K.

MÁRC má 31 dni, MÁLI TRÁVEN.

Dén	Protestánszki	Rim. kath.	Szunca		Mejszeca		
			zhod	záhod	zhod	záhod	
1	Pétek	Albin	Albin pk. ††	☿ 6 42	♄ 5 44	— —	9 9
2	Szobota	Lujza	Szimp. pk. ††	☿ 6 40	♄ 5 46	0 19	9 32
Evang. Lukács 11, 14—28. Epistola : Efez. 5, 1—9.							
3	Nedela	Poszt. 3. ☾	Oculi	♄ 6 38	♃ 5 47	1 27	10 1
4	Pondélek	Kázmér	Kázmér ††	♄ 6 36	♃ 5 49	2 31	10 36
5	Törk	Adorján	Ózéb ††	♄ 6 34	♃ 5 50	3 30	11 20
6	Szrêda	Gottlieb	Perpet. m. ††	♄ 6 32	♃ 5 51	4 22	12 15
7	Csetrték	Tomás	Tomás A. ††	♄ 6 30	♃ 5 53	5 4	1 17
8	Pétek	Zoltán	Bozs. Ján. ††	♄ 6 28	♃ 5 55	5 39	2 26
9	Szobota	Franciska	Franciska ††	♄ 6 24	♃ 5 56	6 7	3 39
Evang. János 6, 1—15. Epistola : Gál. 4. 21—31.							
10	Nedela	Poszt. 4.	Laetare	♄ 6 24	♃ 5 58	6 31	4 52
11	Pondélek	Aladár	Szilárd ††	♄ 6 22	♃ 5 59	6 51	6 6
12	Törk	Gregor	Gregor ††	♄ 6 20	♃ 6 00	7 10	7 21
13	Szrêda	Krisztián	Szabin m. ††	♄ 6 18	♃ 6 2	7 28	8 38
14	Csetrték	Matild	Matild ††	♄ 6 16	♃ 6 3	7 47	9 56
15	Pétek	Kristóf	Longin ††	♄ 6 14	♃ 6 5	8 9	11 17
16	Szobota	Henriette	Geréb pk. ††	♄ 6 12	♃ 6 6	8 37	— —
Evang. János 8, 46—59. Epistola : Zsid. 9. 11—15.							
17	Nedela	Poszt. 5.	Judica	♄ 6 10	♃ 6 8	9 12	0 38
18	Pondélek	Sándor, E. ☽	Sándor pk. ††	♄ 6 8	♃ 6 9	9 59	1 55
19	Törk	József	Jozsef ††	♄ 6 6	♃ 6 10	10 59	3 4
20	Szrêda	Hubert	Joakim ††	♄ 6 4	♃ 6 12	12 9	3 59
21	Csetrték	Benedek	Benedek ††	♄ 6 2	♃ 6 13	1 27	4 41
22	Pétek	Oktávián	B. D. ††	♄ 6 0	♃ 6 14	2 46	5 13
23	Szobota	Frumenc	Viktorián ††	♄ 5 58	♃ 6 16	4 4	5 38
Evang. Máte 21, 1—9. Epistola : Filip. 2, 5—11.							
24	Nedela	Cvetna n.	Palmarum	♄ 5 56	♃ 6 17	5 19	5 59
25	Pondélek	Gábor	Ceplena M.	♄ 5 54	♃ 6 19	6 32	6 17
26	Törk	Manó	Manó ††	♄ 5 52	♃ 6 20	7 43	6 35
27	Szrêda	Hajnalka	Dam. Ján. ††	♄ 5 50	♃ 6 22	8 54	6 52
28	Csetrték	Gedeon	Vel. cset. ††	♄ 5 48	♃ 6 23	10 3	7 11
29	Pétek	Vel. pétek	Vel. pétek ††	♄ 5 46	♃ 6 24	11 12	7 33
30	Szobota	Izidor	Vel. szob. ††	♄ 5 44	♃ 6 26	— —	7 59
Evang. Márk 16, 1—8. Epistola : I Kor. 5, 6—8.							
31	Nedela	Vüzem	Vüzem	♄ 5 42	♃ 6 27	0 19	8 32

Vrejmena houd: 1—18 de'zd'zavno vrejmen, 18—21 mlácsno, 22—31 mrzlo, mocsni vetrovje, na konci mejszeca de'zd'z.

Prvoga je dén 11 v. 2 m. dági; do konca mejszeca 1 v. 43 m. priraszté. Zacsétek szpotoiejtja 21-ga ob 3 vöri 36 minut.

Regule vrejmena : Máloga trávna sznég je skodlivi szejanyi. Escse i te skódi, csi ga szamo v-zákli neszejo prék po nyivaj. Csi je máli tráven szúhi, vélki pa moker i rászálscsek hladen: obilna 'zétva i brátva bode. Kelko meglé bode v-etom mészeci, telko plohé príde v-leti; kelko rosze pred vúzom, telko szláne po vúzmi.

Csi je Gergor csíszti vedrni,
Mraz, vöter, sznég de gedrni.

Sándor, Józei pa Benedek,
Na kliu vészita köpenyek.

On je mér nas. (Efez. 2, 14.)

Hüdoga ká trpi sto med vami? Naj moli. Dobre völe je sto?
Naj popéva. (Jakab 5, 13.)

Csi pa sto Dühá Krisztusovoga nema; té je nej nyegov. (Riml. 8, 9.)

MÁRC

Mészeca premenyávanye :

- 3-ga ☾ 12 vöri 9 minut,
11-ga ☉ 9 vöri 37 minut,
18-ga ☾ 8 vöri 42 minut,
25-ga ☉ 8 vöri 46 minut.

Izraelitanszki kalendari.

- 20 S. Ki Thizé, 27 S. Vajakhel,
30 Ros Khodes, 1 Veadar R.
Khod, 4 S. Pekude, 11 S. Va-
jikra, 13 Eszter poszt, 14 Purim,
15 Susan-Purim, 18 S. Zav.

ÁPRIL má 30 dni, VELKI TRÁVEN.

Dén	Protestanszki	Rím. kath.	Szunca		Mészeca		
			zhod	záhod	zhod	záhod	
1	Pondélek	Vüz. pond.	Vüz. pond.	 5 40	6 29	1 20	9 12
2	Tork	Áron ☉	Paul. Franz	 5 38	6 30	2 15	10 2
3	Szrêda	Keresztél	Richárd	 5 36	6 31	3 1	11 1
4	Csetrtek	Izidor	Izidor pk.	 5 34	6 33	3 39	12 6
5	Pétek	Vince	Vince †	 5 32	6 34	4 8	1 17
6	Szobota	Cölesztin	Cölesztin	 5 30	6 36	4 33	2 29
Evang. János 20. 19—23. Epist. Ia: I. János 5. 4—10.							
7	Nedela	Po vüzmi 1	Quasimod.	 5 28	6 37	4 54	3 44
8	Pondélek	Dénes	Lidia	 5 26	6 39	5 14	4 59
9	Tork	Erhardt ☉	Konrád	 5 24	6 40	5 32	6 16
10	Szrêda	Zsolt	Ezekiel	 5 22	6 41	5 51	7 36
11	Csetrtek	Leó	Leó	 5 20	6 43	6 13	8 58
12	Pétek	Gyula	Gyula †	 5 18	6 44	6 39	10 22
13	Szobota	Ida	Hermengild	 5 16	6 46	7 11	11 44
Evang. János 10. 11—16 Epistola: I. Peter 2. 21—25.							
14	Nedela	Po vüzmi 2.	Misericord	 5 14	6 47	7 54	— —
15	Pondélek	Atala	Anasztázia	 5 12	6 49	8 50	0 58
16	Tork	Lambert ☉	Benedek	 5 10	6 50	9 58	1 57
17	Szrêda	Anicét	Szv. Jozsef	 5 8	6 52	11 15	2 43
18	Csetrtek	Ilma	Apollon. m.	 5 6	6 52	12 13	3 18
19	Pétek	Kocsárd	Emma †	 5 5	6 54	1 50	3 43
20	Szobota	Tivadar	Tivadar	 5 3	6 55	3 5	4 6
Evang. János 16. 16—23. Epistola: I. Peter 2, 11—20.							
21	Nedela	Po vüzmi 3.	Jubilate	 5 1	6 57	4 17	4 23
22	Pondélek	Szótér	Szótér	 4 59	6 58	5 28	4 41
23	Tork	Béla ☉	Béla pk.	 4 58	7 0	6 39	4 57
24	Szrêda	Gyüri	Gyüri	 4 56	7 1	7 49	5 15
25	Csetrtek	Márk	Márk ev.	 4 55	7 2	8 57	5 36
26	Pétek	Ervin	Kilit †	 4 53	7 4	10 6	5 59
27	Szobota	Arisztid	Peter	 4 51	7 5	11 10	6 29
Evang. János 16. 5—15. Epistola: Jakob 1. 16—21.							
28	Nedela	Po vüzmi 4.	Cantale	 4 49	7 7	— —	7 7
29	Pondélek	Albertina	Peter mantr.	 4 47	7 8	0 4	7 52
30	Tork	Katalin	Szien Kat.	 4 46	7 9	0 57	8 48

Vrejmena₂hoid: 1—10 veter i de'zd'z, 11—14 doszta de'zd'za, 15—19 mrzlo, 20—30 lejo, védrno vremen.

Prvoga je dén 12 v. 49 m. dági; do konca mejszeca 1 v. 34 m. priraszté.

Regule vrejmena :

Csi je na vüzemszko nedelo de'zd'z, do riszál de vszákó nedelo de'zd'z i vrêmen de premenyávnó. — Csi na Tíborca dén (14) sze trávnici ne zeleníjo — nemremo rodnoga leta csakati. Csi je té mészec vla'zen — obilno leto de. Csi breza obzelení, ne sze trbé bojati mraza. Csi sze pa Margarêtica pokázê; csi csresnye cvétêjo — cvelo bode i trsztje. Po Gyürgyavom telkokrát bode szlána, kelkokrát je pred preminócsem Mihalyovom bíla. Csi v etom mészeci grmí — rodno leto vcsinf. Kelko dní pred Markovom (25) 'zabe brekajo, telko dní do ponyem múcsale. Csi na Markovo szlavícsek mucsí — premenyávnó vrêmen znamenúje; csi pa fúcska, vugodno szprotolêtje glászi. Csi Gyürgyavo cvétje v obilnoszti jeszte, de — obilno leto, csi ga je pa malo — szúkesíno i drágocso nam znamenúje.

Blagoszloveni je Bôg i Ocsa Goszpodna nasega Jezusa Krisztusa, ki nasz je pôleg szvoje vnôge szmilenoszti preporôdo na 'zívo vtúpažen, po gcrisztanenyê Jezus Krisztusovom od mrtvi. (I. Petr. 1, 3.)

ÁPRIL

Mészeca premenyávanje :

- 2-ga ☾ 8 vöri 29 minut.
- 9-ga ☉ 9 vöri 33 minut.
- 16-ga ☽ 3 vöri 9 minut.
- 23-ga ☿ 10 vöri 47 minut.

Izraelitanszki kalendari.

- 25. S. Semini, 21. Nizan R. Kh.
- 3. S. Thaszria, 10. Mezora,
- 15. Paszzah 1. n., 16. Paszzah 2. n., 17. Sabb.

MÁJ má 31 dní, RISZÁLSCSEK.

Dén	Protestánszki	Rím. kath.	Szunca		Mejszeca		
			zhod	záhod	zhod	záhod	
1	Szrêda	Filip	Filip i Jakub	☉ 4 44	7 11	1 38	9 50
2	Csetrtek	Zsigmond ☉	Athanáz pk.	☉ 4 43	7 12	2 10	10 58
3	Pétek	Irma	Szv. Krizsa †	☉ 4 41	7 14	2 36	12 9
4	Szobota	Florián	Morika, Flór.	☉ 4 39	7 15	2 58	1 21
Evang. János 16, 23—30. Epistola: Jakob 1, 22—27.							
5	Nedela	Po vüzmi 5.	Rogate	☉ 4 37	7 17	3 17	2 34
6	Pondélek	Frida	János ap.	☉ 4 36	7 18	3 34	3 49
7	Tork	Napoleon	Gizella	☉ 4 35	7 19	3 53	5 8
8	Szrêda	Gizella	Mihál Arch.	☉ 4 33	7 20	4 15	6 31
9	Csetrtek	Kr. vn. z. ☉	Kr. vnébo z.	☉ 4 32	7 22	4 37	7 56
10	Pétek	Armin	Antonin †	☉ 4 30	7 23	5 6	9 22
11	Szobota	Mamert	Mamert	☉ 4 29	7 25	5 47	10 42
Evang. János 15, 26, 16. 1—4. Epistola: I. Peter 4, 7—11.							
12	Nedela	Po vüzmi 6	Exaudi	☉ 4 27	7 26	6 17	11 50
13	Pondélek	Szervác	Szervác	☉ 4 26	7 27	7 43	—
14	Tork	Bonifác	Bonifác m.	☉ 4 25	7 28	9 2	0 41
15	Szrêda	Zsófia ☉	De Salle J.	☉ 4 24	7 30	10 21	1 21
16	Csetrtek	Mózes	Nep. János	☉ 4 22	7 31	11 40	1 49
17	Pétek	Paskál	Paskál m. †	☉ 4 21	7 32	12 55	2 13
18	Szobota	Erik	Venánc ††	☉ 4 20	7 33	2 7	2 31
Evang. János 14, 23—31. Epistola: Dián. 2, 1—13.							
19	Nedela	Riszáli	Riszáli	☉ 4 19	7 34	3 18	2 48
20	Pondélek	Risz. pond.	Risz. pond.	☉ 4 18	7 35	4 26	3 5
21	Tork	Konstantin	Bob. András	☉ 4 17	7 36	5 26	3 22
22	Szrêda	Julija	Julija d. K. †	☉ 4 16	7 37	6 44	3 41
23	Csetrtek	Dezsö ☉	Dezsö	☉ 4 15	7 39	7 54	4 3
24	Pétek	Jeromos	Jeromos	☉ 4 14	7 40	9 00	4 30
25	Szobota	Orbán	VII Gregor ††	☉ 4 13	7 41	10 00	5 4
Evang. János 3, 1—15. Epistola: Rim. 11, 33—36.							
26	Nedela	Szv. tr. n.	Szv. tr. 1.	☉ 4 12	7 42	10 52	5 46
27	Pondélek	Beda	Beda	☉ 4 11	7 44	11 36	5 30
28	Tork	Emil	Agoston	☉ 4 10	7 44	—	7 40
29	Szrêda	Maxim	Magdolna	☉ 4 10	7 45	0 11	8 35
30	Csetrtek	Ferdinánd	Tejlovo	☉ 4 9	7 46	0 38	9 54
31	Pétek	Petronella ☉	Angela d.	☉ 4 8	7 47	1 2	11 4

Vrejmena houd: 1—9 topla, 10—19 szũho, topla; 20—23 hladno, 23—31 mokro vrejmen.
 Frvoga je dén 14 v. 27 m. dũgi; do konca mejszeca 1 v. 12 m. priraszté.

Regule vrejmena : Csi je na Filipovo hladno i vlažno: szrédnyi pôv csákajmo: csi je toplo i csíszto, teda obilaêsega. Csi je na Kri-zavo csíszto vrêmen, je na haszek, csi pa de'zd'zevno, je na kvár. Ri-szálške nedele de'zd'z je hasznoviti. Na Vrbanovo (25) csi je csíszto vrêmen — bode szladko víno, csi je pa de'zd'zevno — de kiszilo. Pon-grácov de'zd'z je nyivam dober, ali goricam skodlívi, Csi je Ríszálscsek premoker, Iváncsek de szúhi.

Ne dájte sze zapelati: hûda zgucsávanya szkvaríjo dobre návade.
(1. Kor. 15, 33.)

Vsza záto, sterakoli scséte, naj vam vcsínsjo lûdjé, tak i ví csinte nyim. Ár je eta právda i prorocke.
(Mát. 7. 12.)

MÁJUS.

Mészeca premenývanye :

- 2-ga ☾ 2 vöri 26 minut,
 9-ga ☽ 7 vöri 7 minut,
 15 ga ☾ 9 vöri 56 minut,
 23-ga ☽ 1 vöri 50 minut,
 31-ga ☾ 5 vöri 13 minut.

Izraelitanszki kalendari.

21 Passzah 7. n, 22 Passzah
 8. n. Moth 1. P., 24 Š. Akhari,
 30. R. K. 2. P. R. K, 1 ljar S.
 Kedosim, 8. S. Emor 3. Pe-
 rek, 15 S. Behar 4. Perek, 18
 Lagbeomer.

JUNI má 30 dni, IVANSCSEK.

Dén	Protestánszki	Rím. kath.		Szunca			Mejszeca	
				zhod	záhod	zhod	záhod	
1	Szobota	Pamphil	Pamphil		4	8 7 48	1 21	12 14
Evang. Lukács 16. 19—31. Epistola: I. János 4. 16—21.								
2	Nedela	Po sz. tr. 1	Szv. tr. 2.		4	7 7 49	1 39	1 27
3	Pondélek	Klotild	Klotild		4	7 7 50	1 57	2 41
4	Törk	Kerény	Franz		4	6 7 50	2 15	4 00
5	Szrêda	Bonifác	Bonifác		4	5 7 51	2 35	5 23
6	Csetrtek	Norbert	Norbert		4	5 7 52	3 3	6 49
7	Pétek	Róbert	Jez. sz. szr. †		4	4 7 54	3 36	8 15
8	Szobota	Medárd	Medárd		4	4 7 55	4 24	9 31
Evang. Lukács 14. 16—24 Epistola I. János 3. 13—18.								
9	Nedela	Po sz. tr. 2	Szv. tr. 3		4	4 7 55	5 25	10 32
10	Pondélek	Margit	Margit		4	3 7 55	6 41	11 18
11	Törk	Barnabás	Barnabás		4	3 7 56	8 2	11 51
12	Szrêda	Klaudiusz	Fak. János.		4	3 7 56	9 25	—
13	Csetrtek	Tóbiás	Pád. sz. Ant.		4	2 7 57	10 43	0 16
14	Pétek	Vazul ☾	Vazul †		4	2 7 58	11 58	0 38
15	Szobota	Vid	Vid, Jolán		4	2 7 58	1 8	0 55
Evang. Lukács 15. 1—10. Epistola: I. Peter 5. 6—11.								
16	Nedela	Po sz. tr. 3	Szv. tr. 4		4	2 7 58	2 18	1 12
17	Pondélek	Laura	Rajner		4	2 7 59	3 27	1 29
18	Törk	Arnold	Efrém		4	2 7 59	4 36	1 46
19	Szrêda	Gyárfás	Gyárfás		4	2 8 00	5 44	2 8
20	Csetrtek	Ráfael	Szilvér pk.		4	3 8 00	6 51	2 33
21	Pétek	Alajos	G. Alajos †		4	3 8 00	7 53	3 5
22	Szobota	Paulina ☽	Paulina		4	3 8 00	8 48	3 45
Evang. Lukács 6. 36—42. Epistola: Rím. 8. 18—23.								
23	Nedela	Po sz. tr. 4	Szv. tr. 5		4	3 8 0	9 35	4 34
24	Pondélek	Iván	Iván		4	4 8 0	10 11	5 32
25	Törk	Vilmos	Vilmos		4	4 8 1	10 42	6 36
26	Szrêda	Ján. i Pavel	Ján. i Pavel		4	4 8 1	11 5	7 42
27	Csetrtek	László	László		4	5 8 1	11 26	8 53
28	Pétek	Juce	Juce		4	5 8 1	11 44	10 1
29	Szobota	Peter i Pavel	Peter i P.		4	6 8 0	—	11 10
Evang. Lukács 5. 1—11. Epistola: I. Peter 3. 8—15.								
30	Nedela	Po sz. tr. 5 ☾	Szv. tr. 6		4	6 8 00	0 00	12 10

Vrejmena houd: 1—9 megleno, de'z'dzevno, 10—19 toplo, 20—30 hladno de'z'dzevno vrejmen.

Prvoga je dén 15 v. 40 m. dúgi, do 21-ga 17 m. priraszté; od etoga ma do konca mejszeca 3 m, sze pomensa. — Leto sze zacne 21-ga ob 11 vóri.

Regule vrejmena : Csi je na medárevo csiszto, prijétno vrêmen — dobro leto de; csi pa na té dén de'zd'zi, 40 dní de de'zd'zevno.

Csi kukujca pred Ivanovim kukúcse, de fál szilje, — ali csi po Ivanovom zácsa kukúkati, de drágocsa. Csi pred Ivanovim dnévom de'zd'zi, te de 4 dní de'zd'zilo.

Záto dolidente láz i gúcste isztino vszáksi z-blíznyim szvojm, ár szmo edne—drúgoga kotrige. (Efez. 4, 25.)

Hválo bodem Goszpodna, dokecs bom 'zivo, 'zoltáre bom szpêvao Bôgi mojemi, kak dugo jesztem. ('Zolt. 146, 2.)

Dnesz, csi glász nyegov csüli bodte, ne obtrdite szrdcá vasa. ('Zid, 3, 7—8.)

JUNI

Mészeca premenývanye :

- 7-ga ☉ 2 vöri 56 minut,
- 14 ga ☽ 6 vöri 15 minut,
- 22-ga ☽ 5 vöri 15 minut,
- 30-ga ☾ 3 vöri 54 minut.

Izraelitanszki kalendari.

22 S. Bekh. 5. Perek, 29 S. Bamidbar 6. Perek, 1 Szivan R. Kh, 3, 4, 5 Selosah jeme hagebalah, 6 Sabuoth 1. n., 7 Sabuoth 2. n., 14 Nassza 1. Per 21 S. Behalothekha 2. Per.

JULI má 31 dní, JAKOBESCSEK.

Dén	Protestánszki	Rím. kath.	Szunca				Mejszeca			
			zhod		záhod		zhod		záhod	
1	Pondélek	Tibold	Jezusa sz. kr.		4 6	8 1	0 18	1 37		
2	Tork	Ottokár	Szrp. B. D. M.		4 7	8 0	0 38	2 55		
3	Szrêda	Kornél	Szp. pápov		4 8	8 0	1 0	4 19		
4	Csetrték	Ulrich	Ulrich pk.		4 8	8 0	1 30	4 44		
5	Pétek	Enese	Zak. Anton †		4 9	7 59	2 9	7 5		
6	Szobota	E'zaiás ☉	E'zaiás pr. r.		4 10	7 59	3 3	8 15		
Evang. Máté 5. 20—26. Epistola: Rim. 6, 8—11.										
7	Nedela	Po szv. tr. 6	Szv. troj 7		4 10	7 59	4 13	9 9		
8	Pondélek	Terezija	Er'zêbet		4 11	7 58	5 35	9 48		
9	Tork	Lukrécia	Veronika d.		4 12	7 58	6 59	10 17		
10	Szrêda	Amália	Amália		4 13	7 57	8 22	10 41		
11	Csetrték	Lili	Pius		4 14	7 57	9 41	10 59		
12	Pétek	Izabella	Gualbert †		4 15	7 56	10 56	11 18		
13	Szobota	Jenô ☾	Anaklet		4 16	7 55	12 55	11 34		
Evang. Márk 8, 1—9. Epistola: Rim. 6, 19—23.										
14	Nedela	Po szv. tr. 7	Szv. troj. 8		4 17	7 54	1 17	11 52		
15	Pondélek	Henrik	Henrik csász.		4 18	7 53	2 27	—		
16	Tork	Valter	Karm. D. M.		4 19	7 53	3 35	0 12		
17	Szrêda	Elek	Elek		4 20	7 52	4 41	0 36		
18	Csetrték	Frigyes	Kamill		4 21	7 51	5 47	1 6		
19	Pétek	Emília	Paulai Vince		4 22	7 50	6 44	1 43		
20	Szobota	Illés	Jeromos		4 23	7 49	7 33	2 29		
Evang. Máté 7, 15—23. Epistola: Rim. 8, 12—17.										
21	Nedela	Po sz. tr. 8 ☽	Szv. troj. 9		4 24	7 48	8 13	3 25		
22	Pondélek	M. Magdal.	M. Magdal.		4 25	7 47	8 45	4 23		
23	Tork	Lenke	Apollinár		4 26	7 46	9 10	5 35		
24	Szrêda	Krisztina	Krisztina		4 28	7 45	9 32	6 44		
25	Csetrték	Jakub	Jakub ap.		4 29	7 44	9 50	7 54		
26	Pétek	Ana	Ana †		4 30	7 42	10 6	9 3		
27	Szobota	Olga	Pantaleon		4 31	7 41	10 24	10 12		
Evang. Lukács 16, 1—9. Epistola: I. Kor. 10, 6—13.										
28	Nedela	Po szv. tr. 9	Szv. troj. 10		4 32	7 40	10 41	11 24		
29	Pondélek	Márta ☾	Márta d.		4 34	7 39	11 1	12 39		
30	Tork	Judith	Judith		4 35	7 38	11 27	1 58		
31	Szrêda	Oszkár	Ignác Lj.		4 36	7 37	—	3 18		

Vrejmena houd: 1—8 premenyávnô, 9—14 vôtrovje, 14—16 ploha, 18—31 lejpo vrejmen.

Prvoga je dén 15 v. 56 m. dúgi; do konca mejszeca 54 m. krátsisi.

Regule vrejmena : Csi na Szrpnó Marjo de'zd'zi, de du-
go, 40 dni, de'zd'zilo, (tô sze je v-
1852-gom leti uprav tak szpunilo.)

Csi je Margye dén vedrni — dobro, csi je de'zd'zeven: skodlivo
znaменуje.

*Margya sze oblákov boji,
Grmlanca, de'zd'z sze ji mrzi'*

Csi je Jakoba nôcs (25) vedrna: obilnoszt de v-ogracsekaj, csi je pa
de'zd'zevna: na kvár de orêhom i lesnyekom. — Csi mravlé velke
mravlinyeke nanoszijo: trdo zimo csákajmo. — Jakobescseka 20-ga je
Eliás, od steroga pripovêdka právi, ka sze je na 'zerjávi kôlaj pelao v-
nébo. On rêtke gda zná za szvoj dén i csi zvê za nyega, ka gda
szpádne, veliko grmlanco, blizskanye, szlápov vdérjanye, tocsô narédi
vu szrditoszti. Szrecsa ka malogda zvê za nyega. Tô právi od nyega
pripovêdka.

Csi sto nescse delati, naj ni ne jê. (II. Thess 3, 10.)
Sztvársztvo je brez môlftvi 'zivetí. (Balzac.)

JULIUS

Mészeca premenývanye :

- 6-ga ☉ 9 vöri 47 minut.
13-ga ☽ 5 vöri 5 minut,
21-ga ☾ 8 vöri 21 minut,
29-ga ☾ 1 vöri 56 minut.

Izraelitanszki kalendari.

28 S. Slakh-Lekha 3 Per, 30
Res Khodes, 1 Thamusz R. Kh.,
5 S. Korakh 4 P., 12 S. Khu-
khat, Balak 5. P., 17 Templom-
elf poszt, 19 S. Linkhas 6. P.

AUGUSZTUS má 31 dni, MÉSNÝEK.

Dén	Protestánszki	Rim. kath.	Szunca		Mejszeca		
			zhod	záhod	zhod	záhod	
1	Csetrték	Ver. Pet r	V. szv. Peter	4 37	7 35	0 1	4 40
2	Pétek	Lehel	Liguri Alf. †	4 39	7 34	0 46	5 55
3	Szobota	Hermina	Stefan	4 40	7 32	1 47	6 54
Evang. Lukács 19, 41—48. Epistola: I. Kor. 12, 1—11.							
4	Nedela	Po sv. tr. 10	Szv. tr. 11	4 41	7 31	3 3	7 41
5	Pondélek	Oszvald ●	D. Mária	4 42	7 29	4 28	8 15
6	Törk	Berta	Preob. licej.	4 43	7 28	5 54	8 41
7	Szrêda	Ibolya	Kajetán	4 44	7 26	7 17	9 2
8	Csetrték	László	Cirják	4 45	7 25	8 36	9 20
9	Pétek	Emőd	Román †	4 47	7 23	9 51	9 38
10	Szobota	Lörinc	Lörinc	4 48	7 21	11 2	9 56
Evang. Lukács 18, 9—14. Epistola: I. Kor. 15, 1—10.							
11	Nedela	Po sv. tr. 11	Szv. tr. 12	4 49	7 20	12 14	10 15
12	Pondélek	Klára ☉	Klára	4 51	7 18	1 24	10 38
13	Törk	Ipoly	Ipoly	4 52	7 16	2 33	11 6
14	Szrêda	Őzéb	Őzéb ††	4 54	7 15	3 39	11 40
15	Csetrték	Mária	Vel. mesa	4 55	7 13	4 39	—
16	Pétek	Ábrahám	Rókus †	4 56	7 12	5 30	0 23
17	Szobota	Anasztáz	Jácint	4 57	7 10	6 13	1 16
Evang. Márk 7, 31—37. Epistola: II. Kor. 3 4—9.							
18	Nedela	Po sv. tr. 12	Szv. tr. 13	4 59	7 08	6 48	2 17
19	Pondélek	Huba	Lajos	5 00	7 6	7 14	3 24
20	Törk	Bernát ☽	Bernát	5 2	7 4	7 36	4 34
21	Szrêda	Sámu I	Franciska	5 3	7 3	7 56	5 44
22	Csetrték	Menyhért	Timót	5 4	7 1	8 13	6 53
23	Pétek	Farkas	Filip †	5 5	6 59	8 40	8 5
24	Szobota	Bertalan	Bertalan	5 6	6 57	8 47	9 16
Evang. Lukács 10, 23—37. Epistola: Gal. 3, 15—22.							
25	Nedela	Po sv. tr. 13	Szv. tr. 14.	5 8	6 55	9 6	10 29
26	Pondélek	Izó	Zefirin	5 10	6 53	9 29	11 47
27	Törk	Gebhárd ☾	K. József	5 11	6 51	9 59	1 5
28	Szrêda	Ágoston	Ágoston	5 12	6 50	10 37	2 25
29	Csetrték	Ernesztin	Ivána gl. v.	5 13	6 48	11 31	3 40
30	Pétek	Róza	Róza †	5 15	6 46	—	4 44
31	Szobota	Erika	Rajmund	5 16	6 44	0 39	5 34

Vrejmena houd: 1—5 lejpo, 6—9 hladrio, 10—14 de'zd'z, 15—22 velika vroc'sna, 23—25 de'zd'z, na konci mejszeca lejpo vrejmen.

Prvoga je dén 14 v. 58 m. dúgi; do konca mejszeca 1 v. 30 m. kratsisi.

Regule vrejmena : Csi je na Lovrencovo (10) lépo vrémen, dobro víno i lépa jeszén bode. Kakse vrémen je na Bertalanovo (24), takse de celo jeszén. Ivan (János) krsztitela odglávlenja dén (29) csi je trnok de'zd'zevni, je na skodo ogradcsekom.

Delajte, në szamo za jésztvino, stera prède; nego za jésztvino, stera csztáne na 'zítek vekivecsni. (Jan. 6, 27.)

Podpérajte z naturáliami i z pènezmi „Diacski Dom“. — Cstite »Düsevni Liszt«!

Btá'zeni szo oni, ki szo csisztoga szrdcá, ár oni bodo Bogá vidili. (Mát. 5, 8.)

AUGUSZTUS

Mészeca premenyávanye :

- 5-ga ☉ 4 vöri 40 minut,
 12-ga ☽ 7 vöri 1 minut,
 20-ga ☿ 10 vöri 42 minut,
 27-ga ☾ 9 vöri 2 minut.

Izraelitanszki kalendari.

- 26 S. Matoth Masse 1. P., 1
 Ab Ros Khodes, 4 S. Debarim
 2. Per., 9 Jer. puszt. poszt, 11
 S. Voethkhanon 3. Perek, 18
 S. Ekev. 4 Perek, 25 S. Reëh
 5. Perek.

SZEPTEMB. má 30 dni, MIHÁLSCSEK.

Dén	Protestanszki	Rím. kath.	Szunca		Mészeca			
			zhod	záhod	zhod	záhod		
Evang. Lukács 17, 11—19. Epistola : Gal. 5 16—24.								
1	Nedela	Po sz. tr. 14	Szv. tr. 15		5 18	6 41	1 59	6 12
2	Pondélek	Rebeka	Stevan		5 19	6 39	3 25	6 40
3	Tork	Hilda	Mauszvét		5 20	6 38	4 48	7 4
4	Szrêda	Ro'za	Vit. Ro'za		5 21	6 36	6 9	7 22
5	Csetrtek	Viktor	Lörinc pk.		5 23	6 34	7 27	7 41
6	Pétek	Zakariás	Ida †		5 24	6 32	8 42	7 59
7	Szobota	Regina	Mantricke		5 26	6 29	9 56	8 17
Evang. Máté 6, 24—34 Epistola : Gal. 5, 25. 6, 1—10.								
8	Nedela	Po sz. tr. 15.	Mála mesa		5 27	6 27	11 8	8 39
9	Pondélek	Ádám	Klav. Peter		5 28	6 26	12 19	9 4
10	Tork	Erik	Miklós		5 30	6 24	1 27	9 37
11	Szrêda	Teodóra	Jácint		5 31	6 22	2 30	10 17
12	Csetrtek	Guidó	Márija		5 32	6 20	3 25	11 6
13	Pétek	Ludovika	Nóburga †		5 34	6 18	4 11	—
14	Szobota	Szerénke	Szv. Kr. gor.		5 35	6 15	4 48	0 5
Evang. Lukács 7, 11—17. Epistola : Efez. 3, 13—21.								
15	Nedela	Po sz. tr. 16	Szv. tr. 17		5 37	6 13	5 18	1 10
16	Pondélek	Edit	Kornél		5 38	6 11	5 41	2 19
17	Tork	Ludmilla	Szv. Franz		5 39	6 9	6 2	3 30
18	Szrêda	Titusz	Kup. J. K. ††		5 40	6 7	6 19	4 41
19	Csetrtek	Vilhelm.	Január pk.		5 42	6 5	6 36	5 52
20	Pétek	Friderika	Euszták ††		5 43	6 3	6 53	7 4
21	Szobota	Máté	Máté ††		5 45	6 1	7 12	8 19
Evang. Lukács 14, 1—11. Epistola : Efez. 4, 1—6.								
22	Nedela	Po sz. tr. 17	Szv. tr. 18		5 46	5 59	7 33	9 36
23	Pondélek	Tekla	Tekla d.		5 47	5 57	8 00	10 55
24	Tork	Gellért	B. D. Márija		5 48	5 55	8 31	12 15
25	Szrêda	Kleofás	Gellért pk.		5 50	5 53	9 24	1 31
26	Csetrtek	Jusztina	Cipr. i Juszt.		5 51	5 51	10 26	2 38
27	Pétek	Adalbert	Kozma †		5 53	5 49	11 41	3 32
28	Szobota	Vencel	Vencel krao		5 54	5 47	—	4 11
Evang. Máté 22, 34 - 46. Epistola : I. Kor. 1, 4—9.								
29	Nedela	Po sz. tr. 18	Szv. tr. 19		5 56	5 45	1 1	4 42
30	Pondélek	Jeromos	Jeromos		5 57	5 43	2 24	5 7

Vrejmena houd : 1—7 toпло, 8—10 hladno, 11—18 de'zd'zevno, na konci mejszeca premenyávno.

Prvoga je dén 13 v. 23 m. dúgi; do konca mejszeca 1 v. 37 m. krátsisi. Jeszén sze zacsne 23-ga szeptembra ob 1 v. 54 m.

OKTOB. má 31 dní, SZVESZTVINSZESK

Dén	Protestánszki	Rim. kath.	Szunca		Mejszeca		
			zhod	záhod	zhod	záhod	
1	Tork	Malvin	Remig pk.	 5 58	5 41	3 45	5 26
2	Szrêda	Petra	Angel varitel	 5 59	5 39	5 4	5 44
3	Csetrtek	Helga	Kandid m.	 6 1	5 37	6 19	6 1
4	Pétek	Franz	Assisi Fr. †	 6 2	5 35	7 34	6 20
5	Szobota	Aurél	Placid m.	 6 3	5 33	8 47	6 40
Evang. Máté 9, 1—8. Epistola : Efez. 4, 22—28.							
6	Nedela	Po sv. tr. 19	Szv. tr. 20	 6 5	5 31	10 1	7 3
7	Pondélek	Amália	Csiszt. D. M.	 6 6	5 29	11 11	7 21
8	Tork	Etelka	B. D. Marija	 6 8	5 27	12 19	8 10
9	Szrêda	Dénes	Dénes pk.	 6 9	5 25	1 17	8 56
10	Csetrtek	Gedeon ☉	Berg. Franz	 6 10	5 23	2 8	9 51
11	Pétek	Brigitta	Placida d. †	 6 12	5 21	2 48	10 53
12	Szobota	Miksa	Miksa	 6 13	5 19	3 20	—
Evang. Máté 22, 1—14. Epistola : Efez. 5, 15—21.							
13	Nedela	Po sv. tr. 20	Szv. tr. 21	 6 15	5 17	3 45	0 00
14	Pondélek	Helán	Kalliszt	 6 16	5 15	4 7	1 11
15	Tork	Terezija	Terezija d.	 6 18	5 13	4 24	2 22
16	Szrêda	Gál	Gál	 6 19	5 12	4 41	3 33
17	Csetrtek	Hedvig	Hedvig	 6 21	5 10	4 58	4 25
18	Pétek	Lukács ☉	Lukács †	 6 22	5 8	5 16	6 00
19	Szobota	Lucius	Ale. Peter	 6 22	5 6	5 37	7 18
Evang. János 4, 47—54. Epistola : Efez. 6, 10—17.							
20	Nedela	Po sv. tr. 21	Szv. tr. 22	 6 25	5 4	6 2	8 38
21	Pondélek	Orsolya	Orsolya	 6 26	5 2	6 35	10 1
22	Tork	Előd	Kördula	 6 28	5 00	7 19	11 21
23	Szrêda	Gyöngyike	Ignác	 6 30	4 59	8 18	12 33
24	Csetrtek	Salamon	Ráfael arch.	 6 31	4 57	9 29	1 25
25	Pétek	Blanka ☉	Mór †	 6 32	4 55	10 46	2 14
26	Szobota	Demeter	Demeter	 6 34	4 54	—	2 47
Evang. Máté 18, 23—35. Epistola : Filip 1, 3—11.							
27	Nedela	Po sv. tr. 22	Szv. tr. 23.	 6 35	4 52	0 9	3 13
28	Pondélek	Simon Judás	Simon Judás	 6 37	4 50	1 30	3 32
29	Tork	Zenő	Narcisz	 6 39	4 49	2 47	3 50
30	Szrêda	Kolos	Alfonz	 6 40	4 47	4 1	4 7
31	Csetrtek	Refor. szp.	Farkas	 6 41	4 46	5 15	4 24

Vrejmena houd: 1—15 premenývno; 16—23 mlácsno, 24—25 mrzeo de'zd'z, na konci mejszeca mokro vrejmen.

Frvoza je dén 11 v. 43 m. dági, na konci mejszeca 1 v. 38 m. krátsisi.

Regule vrejmena : Csi drevja lísztje dugo káple doli :
velko zímó ; csi hitro : ráni mraz i na
přísesztno leto obilnoszt znamenúje.

Csi doszta lísztja osztáne na drévji : doszta goszenic bode v-leti.

Gda přide 'ze Simeon Judás,
V-plateni lacsaj mrzlo más.

Ne blóдите: Bóg sze ne dá oszmijávati. Ár, kakoli szeja cslovik,
tiszto bode i 'zeo. Záto, kí szêja na têlo szvoje, z têla bode 'zeo szkvar-
jênye; kí pa szêja na Dûh, z-Dûhá bode 'zeo 'zítek vekivecsni.

(Gal. 6, 7—8.)

Za drágo cêno szte küpleni, nebojte szlugi lúdi. (. Kor. 7, 23)

OKTÓBER

Mészeca premenyávanye :

- 2-ga ☉ 11 vöri 19 minut,
10-ga ☾ 7 vöri 5 minut,
18-ga ☿ 1 vöri 6 minut,
25-ga ☾ 9 vöri 21 minut.

Izraelitanszki kalendari..

1 Thisri R. H. Nôvo leto 5690,
2 Nôvo leto 2. n., 3 Gedajlah
poszt, 8 S. Haaszínu, 10 Jom
Kipur, 15 Szukkoth 1. n., 16
Szukkoth 2. n., 22 Semini aze
reth, 23 Szimkat thorah.

NOVEMB. má 30 dni, ANDREJSCSEK.

Dén	Protestánszki	Rim. kath.	Szunca		Mejszeca		
			zhod	záhod	zhod	záhod	
1	Pétek	Marianna ☉	Vszej szv.	☞ 6 42	4 44	6 28	4 43
2	Szobota	Achil	Mrtvecov d.	☞ 6 44	4 42	7 42	5 5
Evang. Máte 22, 15—22. Eplst Ia: Filip 3, 17—21.							
3	Nedela	Po sz. tr. 23	Szv. tr. 24	☞ 6 46	4 40	8 52	5 31
4	Pondélek	Károl	B Kár. I	☞ 6 48	4 39	10 3	6 5
5	Tork	Imre	Imre	☞ 6 49	4 38	11 6	6 48
6	Szrêda	Lenárd	Lerárd	☞ 6 50	4 36	12 0	7 39
7	Csêrttek	Rudolf	Engelbert	☞ 6 52	4 35	12 45	8 39
8	Pétek	Gottfried	Gottfried †	☞ 6 53	4 34	1 20	9 44
9	Szobota	Tivadar ☉	Tivadar	☞ 6 55	4 32	1 47	10 52
Evang. Máté 9, 18—26. Epistola: Kol. 1, 9—14.							
10	Nedela	Po sz. tr. 24	Szv. tr. 25	☞ 6 57	4 31	2 9	—
11	Pondélek	Márton	Márton	☞ 6 58	4 29	2 29	0 2
12	Tork	Jonás	Márton pk.	☞ 7 0	4 28	2 46	1 12
13	Szrêda	Szaniszló	Szaniszló	☞ 7 1	4 27	3 2	2 22
14	Csêrttek	Klement	J. zefát	☞ 7 3	4 26	3 16	3 35
15	Pétek	Leopold	G. rtrud †	☞ 7 4	4 25	3 38	4 52
16	Szobota	Ottmár	Ödön	☞ 7 6	4 24	4 1	6 12
Evang. Máté 24, 15—28. Epistola: I Thess. 4, 13—18.							
17	Nedela	Po sz. tr. 25 ☉	Szv. tr. 26	☞ 7 7	4 22	4 32	7 36
18	Pondélek	Ödön	Pavel	☞ 7 9	4 21	5 11	9 0
19	Tork	Erzébet	Erzébet	☞ 7 10	4 20	6 6	10 19
20	Szrêda	Jolán	Val. sz. Felix	☞ 7 12	4 19	7 18	11 24
21	Csêrttek	Olivér	D. Marija	☞ 7 13	4 18	8 36	12 14
22	Pétek	Cecilia	Cecilia †	☞ 7 14	4 18	9 57	12 50
23	Szobota	Kelemen ☉	Kelemen	☞ 7 16	4 17	11 18	1 57
Evang. Máté 25, 31—46. Epistola: II. Thess. 1, 3—10.							
24	Nedela	Po sz. tr. 26	Szv. tr. 27	☞ 7 17	4 16	—	1 30
25	Pondélek	Katarina	Katarina	☞ 7 19	4 15	0 36	1 57
26	Tork	Milos	János	☞ 7 20	4 15	1 51	2 14
27	Szrêda	Virgil	Virgil	☞ 7 21	4 14	3 3	2 30
28	Csêrttek	Stefánia	Stevan apát.	☞ 7 22	4 14	4 15	2 48
29	Pétek	Noé	Szturnin †	☞ 7 23	4 13	5 27	3 8
30	Szobota	András	András	☞ 7 25	4 12	6 39	3 33

Vrejmena houd: 1—8 vedrno, 9—14 de'z'd, 15—24 premenyávnno, od 25 do konca mejszeca mocsen mráz i zápisje.

Prvoga je dén 10 v. 1 m. dúgi; do konca mejszeca 1 v. 14 m. kratsisi.

Regule vrejmena : Na vszêszvétcov dén vszêcsi doj z-cera (drovnic rászt) edno vêto, csi je od znôtra szûha: de trda; csi je vlažna, de mokra zîma. Csi je té dén moker: zîma bode mlácsna; csi je pa vedroi: mocsno sznêžno zîmo znamenûje. Csi je Mártona (12) gô-szi prszcsonta erdêcsa: velki mraz; csi je bêla: doszta sznega; csi je csarna: de'zd'zevna jeszén i zburkana zîma bode. Kaksê vrêmen je na O'zêbetovo i Katalênovô: tákse bode cêli december.

Vszáko têlo je, kak tráva. (E'zaiás 49, 6.)

Známo pa, kê onim, kê Bogá lûbjô, vsza na dobro szlûzijo.

(Riml. 8, 28.)

Ar Bôg tim gizdávim prôti sztojî: tim poníznim pa dá milosco.

(I. Petr. 5, 5.)

NOVEMBER

Mészeca premenývanye :

- 1-ga ☉ 1 vëri 9 miout,
- 9-ga ☾ 3 vëri 10 miout,
- 17-ga ☽ 1 vëri 14 minut,
- 23-ga ☾ 5 vëri 4 minut.

Izraelitônszki kalendari.

- 29 S. Beresith, 30 Ros Khodes,
- 1 Markhesvan R. Kh., 6 S. Noakh,
- 8 Seni poszt, 12 Khamisi poszt,
- 13 S. Lekh-Lekha, 15 Seni poszt,
- 11 Khamisi poszt, 20 S. Vajere, 27 S. Khaje-Szarah.

DECEMBER má 31 dni, PROSZINEC.

Dén	Protestantszki	Rim. kath.	Szunca		Mészeca		
			zhod	záhod	zhod	záhod	
Evang. Máté 21. 1—9. Epistola : Rim. 13. 11—14.							
1	Nedela	Advent 1.	Advent 1.	 7 25	4 12	7 49	4 4
2	Pondélek	Amália	Bibliána	 7 27	4 12	8 55	4 43
3	Tork	Olívia	Xav. Frnz	 7 28	4 11	9 54	5 31
4	Szrêda	Borbála	Barbála	 7 29	4 11	10 41	6 28
5	Csetrtek	Vilma	Szablas	 7 30	4 11	11 19	7 32
6	Pétek	Miklós	Miklós pk.	 7 31	4 10	11 49	8 38
7	Szobota	Ambrus	Ambrus pk.	 7 33	4 10	12 12	9 46
Evang. Lukács 21. 25—36. Epistola : Rim. 15 4—13.							
8	Nedela	Advent 2.	Advent 2.	 7 34	4 9	12 33	10 54
9	Pondélek	Natália	F. Peter	 7 35	4 9	12 49	— —
10	Tork	Judith	Melkiadesz	 7 36	4 10	1 6	0 2
11	Szrêda	Árpád	Dumár	 7 37	4 10	1 22	1 12
12	Csetrtek	Gabriella	Otilia	 7 38	4 10	1 39	2 25
13	Pétek	Luca	Luca d.	 7 39	4 10	2 0	3 42
14	Szobota	Szilárdka	Nikáz	 7 39	4 10	2 26	5 2
Evang. Máté 11. 2—10. Epistola : I Kr. 4. 1—5.							
15	Nedela	Advent 3.	Advent 3.	 7 40	4 10	3 0	6 28
16	Pondélek	Albina	Etelka	 7 41	4 10	3 49	7 51
17	Tork	Lázár	Lázár	 7 42	4 11	4 54	9 6
18	Szrêda	Augusztá	Grác. kán. ††	 7 42	4 11	6 12	10 4
19	Csetrtek	Viola	Pelágia	 7 43	4 11	7 37	10 47
20	Pétek	Teofil	Timót ††	 7 43	4 12	9 3	11 19
21	Szobota	Tamás	Tamás ap. ††	 7 44	4 13	10 24	11 45
Evang. János 1. 18—28. Epistola : Filip. 4. 4—7.							
22	Nedela	Advent 4.	Advent 4.	 7 45	4 13	11 41	12 3
23	Pondélek	Viktória	Viktória	 7 45	4 14	— —	12 21
24	Tork	Ádám i Éva	Ádám, Éva ††	 7 45	4 14	0 54	12 37
25	Szrêda	Koled szv.	Koled. szv.	 7 46	4 15	2 6	12 54
26	Csetrtek	Stevana m.	Stev. mantr.	 7 46	4 15	3 17	1 14
27	Pétek	János	János ap. †	 7 47	4 16	4 29	1 38
28	Szobota	Kamilla	Drov. dec. d.	 7 47	4 17	5 39	2 5
Evang. Lukács 2. 33—40. Epistola : Gal. 4 1—7.							
29	Nedela	Po koled sz.	Po koledsz.	 7 47	4 17	6 46	2 41
30	Pondélek	Zárd	Dávid	 7 47	4 18	7 46	3 26
31	Tork	Szilveszter	Szilveszter	 7 47	4 19	8 37	4 20

Vrejmena houd: 1—3 mrzlo, 4 oblácsno, 5 sznê'zno, 6—11 mlácsno, 12—17 mosen de'zd'z, 18—23 vedrino mrzlo, 24—25 de'zd'zeyno vrêmen, na konci mészeca trdi mrz. Prvoga je dén 8 v. 47 m. dâgi; do 22-ga dec. 19 m. krâtsisi, potom 4 m. prârszté. Zîma sze zacsné 22-ga decembra ob 7 v. 56 m.

Regule vrejmena : Csi na szvéto nõcs zdõc (odzhoda veter) píse: kügo; csi vednyek: (od záhoda) pomor; csi jüg: beteg; csi szever: dobro leto zaamenüje. — Ci na sztáro leto nõcs de'zd'z ide, na gojдно pa szunce szija: sze trõtstajmo dobroga pôva. Ali csi je nõcs i dén glhno vrëmen, teda lahko govorimo :

Szylvészter je dobro szpuno,
Leto bode dobra puno!

Csi je proszíneck zeléni,
Vüzem bode sne'zéni;
Csi na szvéto nõcs sznëg ide,
Teda dobro leto príde.

Csi prvoga szunce szija,
V-leti de velka vrocsína;
Te drügi pa csi de szvekli,
Drágocsa od toga viszi.

Tak je lübo Bõg ete szvét, da je sziná szvojega jedonorodjeno-ga dao, da vszáki, kí vu nyem verje, sze neszkvári, nego má 'zitek vekivecsni. (Jan. 3, 16.)

DECEMBER

Mészeca premenyávanye :

- 1-ga ☉ 5 vöri 48 minut,
9-ga ☽ 10 vöri 42 minut,
16-ga ☽ 12 vöri 38 minut,
23-ga ☾ 3 vöri 28 minut.

Izraelitanszki kalendari.

- 1 Kiszlev R. K., 5 S. Toldoth,
12 S. Vajeze. 19 S. Vajis-
lakh, 25 Khanukkah kezd., 26
S. Vajesev.

VRBAN. (K-regulam vrêmena v-májusi.)

Jasz szem szvéti Vrban, z-goricami ravnam!
Csi mraz i szláno dam, vsze delo je zaman.
Ali da rad 'zijam, szladko vince pijam:
Vrêh od mraza, tocsé varjem ino csúvam.

Csi na szvoj dén lepô szunci szijati dam,
Tak trsztje z-grôzdekmi vsze napunyeno mam,
V-jeszén z-szladkov 'zupov lagve napunyávam,
Z-sterov szí szrdce v-túgi razveszeljávam.

De'zd'z, megleno vrêmen z-pazkov odvrnyávam,
Vrêmena hôd lepô, csedno poravnávam:
Da pôv bode lêpi i szád nê csrvívi,
Vrban med mrzlimi szvétci prijaznívi.

Pongrátz, Szervác, Bon'fác, csi sze vtegújejo.
Z-mrazom nárasz, lüdí csi posztrahsújejo:
Jasz sze nyim preprêtim, nyí skodo poprávím,
Nyí oblászt poterem, vsze na dobro szprávim!

Tô jasz Vrban právim.

Bláj'zeno nôvo leto!

Vcsakali szmo sze pá szrečno sztár'ga leta konec,
Bláj'zeni boj v-nôvom leti szrečno vszáki mészec;
Dober pôv na nasi poláj, trávníkaj, goricaj,
Doszta sztvári z-vszáke fajte, fal meszó v-mesznicaj.
Napunijo sze nam skegnyí, kletí, peovnice,
Veszéli homo v-dobrôtaj, kak vu lôgi ftice.
Bankasje sze napunijo z-pênezi, dinármi,
Mosnyé bodejo nabite z-szrebrom ino zlátmí.
'Zaloszt, mantra i nevola od nász bodé dalecs,
Naj nebode prázen nigdár nas dober 'zalôdec.
Vrle 'zenszke i vertinye nigdár neszíaljjo,
Vsze, stero potrebújejo od mózov dobíjo.
Decski sze vszi ó'zenijo, devojke pa k-mózi
Idejo pôleg 'zelejnya, edna sze netó'zi.
Naj nam igra moré cigan to najlepso nôto,
Z-mu'zиков pozdrávla i on »eto leto nôvo!«

F. J.

IMÉNDRÉVI.

- Ábel, január 2.
 Ábrahám, aug. 16.
 Adalbert, szept. 27.
 Ádám, szept. 9.
 Ádám, Eva, d. c. 24.
 Adél, január 26.
 Adolár, ápr. 21.
 Adolf, febr. 21.
 Adorján, márc. 5.
 Agota, jan. 11.
 Agnes, jan. 21.
 Agoston, aug. 28.
 Akos, febr. 27.
 Aladár, márc. 11.
 Albert, ápr. 23.
 Albin, márc. 1.
 Alfréd, febr. 23.
 Alice, márc. 8.
 Almos, febr. 20.
 Amália, jul. 10. okt. 7.
 Ambrus, ápr. 4. dec. 7.
 András, február 4.
 nov. 30.
 Angelika (Angyalka)
 május 31.
 Anna, febr. 19. jun. 2.
 juli 26.
 Antal, jan. 17. jun. 13.
 juli 5.
 Antónia, jul. 13.
 Antónius, máj. 10.
 Apollinus, jul. 23.
 Apollónia, jan. 28.
 Aranka, febr. 8.
 Arisztid, ápr. 27.
 Armin, máj. 10.
 Arnold, jun. 18.
 Aron, ápr. 2.
 Arpád, március 31.,
 december 11.
 Artur, jan. 22.
 Atanáz, máj. 2.
 Attila, jan. 7.
 Augusztá, dec. 18.
 Aurél, okt. 5.
 Aurélia, dec. 2.
 Avell, András, nov. 10.
 Balázs, február 3.
 Bálint, febr. 14.
 Barnabás, máj. 10.
 Beatrix, jul. 29.
 Beata, jan. 1.
 Béla, ápr. 23.
 Bella, jun. 2.
 Benedek, márc. 21.
 Benjamin, márc. 31.
 Bernát, máj. 20.
 Berta, aug. 6.
 Bertalan, aug. 24.
 Bertold, jul. i. nov. 27.
 Bódog, jan. 12. nov. 23.
 Boldizsár, jan. 6.
 Bonifác, máj. 14.
 Borbála, dec. 4.
 Bruno, okt. 6.
 Cecilia, nov. 22.
 Ciril, juli 7.
 Ciprán, szeptember 26.
 Cyrák, augusztus 8.
 Cyril, február 9, már-
 cius 29.
 Damaskus, dec. 11.
 Dániel, juli 21.
 Dávid, dec. 29.
 De'zö, május 23.
 Dénes, október 2.
 Domonkos, aug. 4.
 Drottya, február 6.
 Dömötör, október 26.
 Eduárd, márc. 18, má-
 jus 26, okt. 14.
 Edith, szept. 16.
 Egyed, szept. 1.
 Elek, juli 17.
 Elemér, február 28.
 Eleonóra, február 28.
 Ella, február 10.
 Előd, október 22.
 Elvira, február 10.
 Elza, december 1.
 Emánuel (Maró), már-
 cius 26.
 Emil, május 28.
 Emilia, juli 19.
 Emma, november 24.,
 április 19.
 Eörs, juli 14.
 Ernesztina, aug. 29.
 Erhardt, április 9.
 Erika, augusztus 31.
 Ervin, április 25.
 Ernő, január 12.
 Er'zebet, nov. 19.
 Eszter, május 24.
 Etelka, október 8.
 Eva, december 24.
 E'zaiás, juli 6.
 Fábrián, január 20.
 Farkas, sept. 1. aug. 23.
 Ferdinánd, május 26.
 Ferenc, jan. 29. jun. 26.
 okt. 4. i. 10.
 Flórián (Flóris), máj. 4.
 Franciska (Fáni), már-
 cius 9.
 Frida, május 6.
 Friderika, szept. 20.
 Frigyes, juli 18.
 Filip, máj. 1. 10. aug. 23.
 Gábor, márc. 24.
 Gabriella, dec. 12.
 (Gál) Gallus, okt. 17.
 Gáspár, jan. 6.
 Gedeon, március 28.,
 október 10.
 Gellérd, szept. 24.

Genoveva, jan. 3.
 Gergor, március 12.,
 nov. 17. (Csod).
 Getrud, márc. 17.
 Géza, február 25.
 Gizella, május 8.
 Gottlieb, március 5.
 Gottfried, nov. 8.
 Guidó, szept. 12.
 Gusztáv, márc. 29.
 Gyöngyike, okt. 23.
 Gyüri, április 24.
 Gyula, április 12.

Hedvig, október 17.
 Helda, október 3.
 Helén, október 14.
 Henrik, július 15.
 Hermin, ápr. 16.
 Hilda, szeptember 3.
 Hubert, március 29.
 Hugó, április 1.

Ibolye, augusztus 7.
 Ida, április 13.
 Ignác, febr. 1., jul. 31.,
 október 23.
 Illés, július 20.
 Ilma, április 18.
 Ilona, augusztus 18.
 Imre, november 5.
 Ince, július 28.
 Ipoly, augusztus 13.
 Irén, október 20.
 Irma, május 30.
 Iván, június 24.
 Izabella, július 12,
 Izidor, március 30.,
 április 4.
 Izó, augusztus 26.

Jakab, máj. 1., jul. 25.
 Janka, május 24.
 János, november 24.,
 december 27.
 Jenő, július 13.
 Jeromos, szept. 30.

Jób, szeptember 27.
 Johanna, dec. 15.
 Jolán, november 20.
 Jónás, november 12.
 Jonathán, május 11.
 József, febr. 4., már-
 cius 19., augusztus
 27., szeptember 18.
 Judit, jul. 30., dec. 10.
 Julia, Juliána febr. 16.,
 május 22.
 Julián, január 9.
 Jusztin, június 16
 Jusztina, szept. 16.

Kajetán, április 22.
 Kaliszt, október 14.
 Kálmán, október 13.
 Kamil, Kamilla, de-
 cember 28.

Károly, jan. 28., nov. 4.
 Karolyin, február 2.
 Katalin, febr. 13., ápr.
 30., november 25.

Kázmér, március 4.
 Kelemen, nov. 23
 Keresztély, április 3.
 Klára, augusztus 12.
 Klementina, nov. 14.
 Kleofás, szept. 25.
 Klotild, június 3.
 Kocsárd, áprils 19.
 Kolo'z, október 30.
 Konrád, február 18.
 Konstantin, február 17.
 Kornél, július 3.
 Kornélia, március 3.
 Kristóf, március 15.
 Krisztián, március 13.
 Krisztina, július 24.

Lajos, aug. 19. i 25.
 Lampert, szept. 17.
 László, június 27.,
 augusztus 8.
 Lázár, december 7.
 Laura, június 17.

Leander, február 8.
 Lehel, augusztus 2.
 Leó, április 11.
 Leókádja, december 9.
 Leona Leontine, jan. 4.
 Lenárd, november 6.
 Lenke, április 29.
 Lidia, április 5.
 Lili, július 5
 Lipót, november 15.
 Livia, április 6.
 Lóránt, január 15.
 Lothár, január 27.
 Lőrinc, augusztus 10.
 Luca, december 13
 Lujza, március 2.
 Lujzi, június 21.
 Ludovika, szept. 13.
 Lukács október 18
 Lukrécia, július 9.

Makár, január 2.
 Magda, Május 27.
 Magdolna, július 22.
 augusztus 3.
 Malvin, október 1.
 Manó, március 26
 Marcel, január 9.
 Marcion, április 26.
 Margit, jun. 10., jul. 20.
 Mária, augusztus 15.,
 szept. 8., dec. 8.
 Mária-Magdolna, ju-
 lius 22.
 Marianna, nov. 1.
 Marko, április 25., ju-
 nius 18., október 17.
 Márta, július 29.
 Márton, nov. 10. i 11.
 Mártonka, január 30.
 Máté, szeptember 21.
 Matild, március 14.
 Mátyás, február 25.
 Medárd, június 8.
 Melánia, január 10
 Menyhért, aug. 22.
 Metód, július 17.
 Mihály, szept. 29.

- Miklós, december 6.
 Miksa, október 12
 Milos, november 26.
 Móric, szeptember 22.
 Mózes, május 16.
- Nándor, május 30.
 Napoleon, május 7.
 Nikodém, szept. 15.
 Nőé, november 29.
 Norbert, június 6.
- Odó, november 18.
 Oktávián, márc 22.
 Olga, július 27.
 Olivér, november 27.
 Olimpia, március. 10.
 Orsóla, október 21.
 Oszkár, július 31.
 Oszvánd, aug 5
 Ottó, március 23.
 Ottmár, november 16.
 Ottokár, jul., 2. nov. 4
 Otilia, december 13.
- Ödön, november 16,
 Özéb, augusztus 16.
- Pál, jan. 25., márc. 7.,
 június 26., 29. i 30
 Paula, márc. 22., ju-
 nius 3.
 Paulina, június 22
 Péter Pál, június 29.
 Péter, jan. 31., febr. 22.,
 ápr. 29., máj. 10., aug.
 1., okt. 19., dec. 5
 Petra, október 3.
 Petronella, május 31.
 Piroska, jan. 18., no-
 vember 28.
 Pius, máj. 4., jul. 11.
 Pongrác, május 12.
- Rafael, jun. 20., okt. 24.
 Ráhel, február 4.
 Rajner, június 14.
- Rebeka, szeptember 2
 Regin, szeptember 7
 R. ző (Rudolf), no-
 vember 7.
 Rihárd, április 3.
 Róbert, június 7.
 Rókus, augusztus 16.
 Róland, május 29.
 Roza, augusztus 30.
 R. zália, szeptember 4.
- Salamon, október 24.
 Samu, augusztus 21.
 Sándor, febr. 26., már-
 cius 18.
 Sára, január 19.
 Sarolta, május 19.
 Sebestyén, január 20.
 Simeon, február 18.
 Simon, jan. 5., okt. 28.
 Stefánia, november 28.
 Stevan, aug. 20., de-
 cember 26.
 Szapina, február 20.,
 október 27.
 Szaniszló, nov. 13.
 Szervác, május 13.
 Szeverin, január 8.
 Szeverian, február 21.
 Szidonia, június 2.
 Szilárd, április 22
 Szilárdka, dec. 14.
 Szilveszter, dec. 31.
 Szinér, december 12.
 Sylvia, november 26.
- Tomás, márc. 7., dec
 21. i 29.
- Tacián, január 12
 Tádé, január 24.
 Terézia, jul. 8., okt. 15.
 Tekla, szeptember 23.
 Teodora, szept. 11.
 Tecfl, december 10.
 Tibold, július 1.
 Timon, április 19.
 Tibor, augusztus 11.
- Titusz, január 4., szept-
 ember 18.
 Tivadar, ápr. 20., no-
 vember 9.
 Tóbiás, június 13.
 Tódor, február 7.
 Trikráli (Gáspár,
 Menyhért, Bol-
 dízár), január 6.
- Ubul, május 17.
- Valér, december 15.
 Valéria, április 28.
 Valter, július 16.
 Vazul, június 14.
 Vendel, október 24.
 Vencel, szept. 28.
 Veronika, július 9.
 Vid, június 15.
 Vidor, január 11.
 Viktor, szeptember 5.
 Viktoria, dec. 23.
 Vilmos, január 10.
 Vilma, december 5.
 Vince, ápr. 5., jul. 19.
 Viola, december 19.
 Virgil, november 27.
 Virgilia, január 21.
 Vrbán, május 25.
 Vcuri július 4.
- Xavér, (Ferenc), de-
 cember 23.
- Zakariás, szept. 6.
 Zita, április 27.
 Zoárd, december 30.
 Zoltán, június 23.
 Zigmund, május 2.
 Zófia, május 15.
 Zolt, április 10.
 Zu'zanna, február 19.

Sztô lét sztaroga proroka pri- povedávanye.

Doj szí szedi k-meni,
Moje recsí vzemí.
Dober tanács ti dam:
Doszta sztaroszti mam.
Ka vsze szem nê vido,
Probao ino szkúszo.
Od sztaroszti mi rêcs
Drgecse vszegavêcs.
Dúga szêra bráda
I pislíva gláva
Znáta preminôcse,
Vídita pridôcse.

Szlihsaj me tak lepô,
V-nôvom leti kak bô?
Vsze tvo' nakanênye,

Míszli i 'zelênye
Vu Bo'zem iméni
Zacsni, csíni v-míri:
Teda ti zagvúšno
Prijétno bô ono,
Kí sze v-Bôgi vüpa,
Verje ino trôsta,
On sze vcsáka vszega,
Ka sze szlihsi nyega.
Náimre, csi je pascslív,
Trêzen ino szkíblí;
Csi je pún lübézni
I privajen k-míri;
Csi za té aldúje,
Te drúge postúje.
Csi dáno rêcs zdr'zí,

Na drůge nemrzi,
Z-vsákim v-míri 'zivé --
Zná, ka je postenyé.

Vu *Szecsna* zacsétki,
De szunce szijalo,
Ali v-császi, v-császi
Meglílo, de'zd'zílo.
Vetrůvje píhali
Po odkritom lici,
Vůha, nůsz sztrůgali,
Kak britva rezali.
Po szne'zeni cesztaj
Sze szani tírale,
Paripe cinkale,
Szprevédno szkákale.
K-koncovi na en' csasz
Sze k nam pridrůzi mraz,
Dobra bode 'zmáhna
Szlanina szpajana!

Vu *Szűszca* mészeci
De sznég sů poréci,
Escse i k-fasenki
De sztao na szējanyi.
Veszéla mladézen,
Devojke, junáki
Bodo dobre vůle.
Dobro sze obdrůzi
Szétva ino půle.
Topio sze bode sznég,
Szijalo de szunce,
Zelenio sze dól, brég,
Vrseníle ftice;
Csi obilnoszt 'zelés,
Manyáriti neszmés!

V-*Máalom* trávní pazi,
Bodo escse mrazi,
Náimre v-gojldno, v-ůtri

Dlan sze zgrábi k-klůtki.
Megla, de'zd'z, inye sze
Vsze k-koncovi szkrůjo,
Gda sze polá nyive
Zeszna prebůdijo.
Szkrben vért vsze delo
Nájbůgse odprávi,
Tak da nyemi leto
Puno kámro szprávi.

Velk'tráven, kak vszigidár,
De szmésno frdolio,
Csi szunce szija bár —
Sznég, veter sze vrtio.
Vu nyem sze vůpati
Je bogme nesztálno.
Bodo mrzli dnévi
Vu nyem nevtajeno.
Od vnůgoga de'zd'za
Potí nezbrod'zene,
Eti i tam mre'za,
Szrén zemlé zmr'znyene.
Ali v-etom leti
Sze nemas bojati,
Nede ti sztráh meti,
Za pův sze sztarati.

Riszálcse eto pót
Z-lêp'mi dnévni príde,
Al' vecskrát na ednůk
Grumlanca, blísk zide.
V-toj drůgoj polojni
Sze na dobro vzeme,
Brég, dól do zeléni
Travíne do cvele.
Vszi obrázi lůdi
Vedrni veszéli,
Vu deli i trůdi
Do sze vrseníli.

V-Ivancseki zaprva
 Topli dnévi bodo,
 Szledi pa sztaranya
 Za mal' de'zd'za volo.
 Pune vlati szilja
 Dober pôv kázale,
 K-zétvi osznávlale
 Pazi! vu vrêmeni
 Sze vzemi k-redovjê,
 K-Petrovomi sze ti je
 'Ze pripravlati k-nyê.
 Dozorjeno bode
 Zrnye vu vlatovjê,
 Vö 'znyega szcsrsati
 Ti neszmi nikak nê.

Jakobescsek tûdi neo
 Brezi szpadin de'zd'za,
 Ali szledi bodd meo
 Hico, bode te'zka.
 Velika hica de
 Prázila nárasze,
 Ali záto sze vsze
 Pá na dobro vzeme.
 Szühocsa nebode
 Záto neprenoszna,
 Kukorca, grâh ta sze
 Osznávlala, raszla.
 Kvár zráka, skoda zdâ
 Vász ne doszégne prâ,
 Csi vsze verno szkrbno,
 Vcsiníte gedrno.

Mésnyeka mészeca
 Bode velka hica,
 Ali príde tûdi
 Gósztokrát líscs, ploha.
 Na mészeca konci
 Sze szkríje v-kukorci,
 Cslovek kaksté velki,

Vlasznati do stúcski.
 Szád de brno, zoro,
 Koszili ôtavo,
 Velko redovjê 'znyé
 Narêzejo koszé.
 K-koncovi sze vrêmen
 Na hûse obrné,
 V-szlêdnyem tjédni veter
 De'zd'z, meglô prineszé.

Mihályscsek prineszé
 Puno blagoszlova
 I vszega zavolé,
 Bár de brátva lôsa.
 Csi de bár szlabêsa,
 Obeszeli szrdcá
 Nyé 'zupa szladkêsa.
 Vedrna bodejo
 Szrdcá mládi, sztári
 Pri kukorce brátvi
 Devojke, junáki.

Szvesztvincsek nikelko
 'Ze bode mrzlêsi,
 Prav nyem' szpádne toplo,
 Steri je sztarêsi.
 Mészeca szredína
 Bode dobro hladna
 Bode v-nyem dolama
 Bogme 'ze potrêbna.

Andrêscsek de lêpi,
 Z-szvetlim szuncom príde,
 Ali za csasz krátki
 Sze za oblák szkríje.
 I csi sze razvedrí,
 Tô dugo netrpí,
 Megla sze pobúdi,
 I pô mrazi szmrdí.
 Na konci mészeca

Sznêg szpâdne na zemlô,
Nede vecs kotnica,
Meo de delo szabô.
Zemla sze zakrije
Pod bêlo blazino,
Cslovek pa poiscse
Naprê vzeme bundo.

*Proszíne*c de skrípao,
Mrzel de dokonca,
Molítev pobo'zni
Gor' szégne do szunca.
Na Bo'zicsne szvétké
Sze národ pripravla,
Jezusa rodjênye

Vu szrdci pozdrávla.
Poszvéti ga z-dúse
I csi szirmák trúple
Pri dveraj tvo' híze,
Nesztiraj ga dale,
Podêli nyemi dár,
Naj i on v'zíva mér,
Blagoszlovi te Bôg,
Blá'zen bodes ednôk!

Zdâ pa z-Bôgom sztante,
V-szrdci me obarte,
Moje dobre recsi
Szi zamerkajte vszi!

Agyagyaj, botra, vrág vasz je dao, ka szte tô vcsínoli?

Botre od krszta domô idô-
cse sze v-ostarijo pcvrnéjo, ár
sze tô neprisztá'ja, ka bi od szv.
krszta z-szúhimi gutámi sle do-
mô, one sze tûdi morejo okrsz-
titi i znôva preporodíti. Deco vu
ostarli na posztelo zdêvajo ed-
no pôleg toga drúgoga (csveté-
ro je bilô decé i rávno teliko
párov botrine) i fészť zácsajo
pijacsi. Jezicke szo sze odvê-
zali i teklo je 'zrabolênye, náj-
vecskrát szo vsze na ednôk gú-
csale i têm menyé prerazmile
edna tô drúgo. Vrêmen navécsar
ide i one szo dobro zamocsene,
morejo sze dobro pasciti, do-
kecs edna i drúga v-drúgo, trét-
jo vész príde z-detetom, de
kmica.

Z môtnimi glavámi decsico
porédi gori jemléjo i domô ne-
széjo. Domô prídcôs je na szú-
ho denejo, ali ocsa deteta ná-
le'zno gléda zdâ 'ze okrsztseno-
ga Gyancsek pojbcísa, naednôk
szamo razburkani v-kecsko szég-
ne i presztrahseno szkricsi:
*Agyagyaj, botra, vrág vasz
je dao, ka szte tô vcsínoli?*
Vê je pa moj pojbcísek dnesz,
gda szte ga odneszli pücskícsa
meo, zdâ pa bocsico má!?

Szpremenile szo deco v-
pijanoszti, ta drúga je pa mesz-
to deklíne pojbcísa prineszla
domô. Mogli szo je znôva v-
trétjoj, strtoj vészí gori iszkatí i
nazâ vö odmenyávatí. Za nisteri
dén je záto vsze vréd prislo.

Kincs iszkajoucsi.

(FABULA. — Píszao : FLISZÁR JÁNOS.)

Csüdne 'zivota szpráve je bio. Tak pri sztoli szedécs sze je escse za krepkoga, velikoga csloveka vido, ali, kak je gori sztano : szamô od szébe nyemi je v-pamet prislo, kí szi je 'znyim zgovárjao, ka je bogme velki kvár etaksega csloveka tak niháti, vrédno bi ga bilô za pêneze kázati. Nogé szo nyemi prevecs krátke bilé. Obráz nyemi je vszigdár na szmêh sztao i napô szêrimi bajúzsmi i bodécsov kecov obrasztseni ; drôvne ocsi szo sze nyemi jálno bliscsle, tak da bi kákso szkrivno mšlênye zakrívale. Na szrêdi na cseli je edno mrtvokôszt, búk, meo, za steroga volo sze nyemi je szénszo dr'zécsa skrepa ledréna hôba malo viziko na glávi sztáti vídla.

Mányi Peti, szo ga zváli. Csizmár je bio i jáko bi sze rad obogato. I znábidti bi té cil doszégno, csi tak, ka bi ga Bôg né za csrêvlov krpasa, nego kak je dosztakrát szam rad gúcsao, za lecitara sztvôro. Vszigdár, gdakoli nyemi je kaj né vugodno slo, szi je tak gori zdehno.

Ka zakâ je tak velki trôst meo rávno v-lecitarasztví, tó je do dnésnyega vrêmena escse niscse né vô mogao zbroditi i zvediti ; ali tó edno vszáki verje i vadlúje, ka csi bi nedovêcs krcsmár bio : cseresz leta bi na szvoj racsun doszta vecs vrédne pianovne pftvine sztocso, ka edna kre ceszté szamno sztojécsa csárda dávkov placšuje.

Telko je szvéto, ka je nevervano velikoszt alkohola potro-

so. Tecsasz je pio vszigdár, dokecs nyemi je gút vu po'zéranyi nê geripovedao szlú'zbe. Táksega hípa domoidôcs sze je vecskrát gde na eden, gde na drúgi kráj zvagno, poletó, ali naprê naklúkno, steroga hípa je völocsnolo 'znyega víno, liki z-pune kupice. Telko môcsi je víno nê melo, ka bi ga z-pét vdarilo ; návise, csi szo nyemi ocsi nê mog-le premeriti tla globokoszt, ali dalecsíno i táksega hípa sze nyemi je cesztôkrát pripetilo, ka je globse, ali pa nakratsise sztôpo, kak je racsúnao.

— Nono! — je meo segô táksega hípa okôli nyega sze vrécsoj i szmejécs zijajôcsoj deci pravili — z-menom szi nedte pometalí, ár jazs zdâ nobliski spic mam, i hitro sze razcsemerim. Jeli znáte, ka je tó nobliski spic? Persze, ka tó vj nerazmite i nevète! Eszi pazte! Csi sze páver zapojf : pijána szvinya je ; ali goszpôd, on nobliski spic má. Tó je rázlocsek med pávrom i goszpôdom. Jasz szem pa goszpôd! Ka szem nê bogat? 'Ze bodem . . . bodem, csi . . . ali csitt! Szamo li je eden béli pesz potrêben, steroga vüh konec i repá spic je csaren.

— Béli peszics, píszani pesz, vüha i rép csaren, bô vesz, — szo krícsali deca i med cviljenyom razbêzali, kak sze je Mányi Peti za nyimi zagno, da bi ednoga, ali drúgogazgrabiti mogao.

Toga hípa sze nyemi je pa tó pripetilo, ka nyemi je z-edne nôge doj szpadno papucs. Brezi

steroga je Peti nê bio Mányi Peti. Nê je sô dale ni eden sztopáj, nazá sze je povrno po zaosztá-nyeno partêko, da jo v rôke . . . tó je tó nanogô dobí.

Za papucs sze je doj prig-noti nê bilo tanácno. Mányi Peti je dobro znao, ka je tákse nanizávanye nevarno emiljávanye z-zemlé vlecsécsov mocsjôv. Pro-bao je tak sztojecski v-nyega potísznoti nogô. Szamo, ka je té sálen papucs táksega hípa tó se-gô meo, ka sze je v-trê mésztaj kázao na ednôk. I Peti je nikak nê zavado, steri je te právi.

Bôg zná, kak dúgo bi sze mantrao z-tém szpnevédnim pa-pucsom, csi nyemi klepár kuma na pomôcs nebi prisao.

Té klepár kuma je celô drú-ge dôbi bio, kak Mányi Peti. Dú-ga je meo roké, nogé i k-tomí jáko szúhoga dúgoga téla. Na obrázi je nikso csúdnô nezado-volno kisziloszt kázao, tak ja bi szamo on jedíni bio vu vészi, koga je nê dojsla z-polojne pô-vanya kukorce zemla. I ka ná tém véksi bode med nyima ráz-locsek: klepár kuma je nê pio drúgo, kak vodô i mléko.

Ali vu ednom szta sze dô-nok glíhela. Klepár kuma bi túdi rad bogat grátao i k-Mányi Pet-ra szrecsi je prikapcso túdi szvo-je szrecse sors. Szvéto je vervao, ka nyidva ednôk sztrahsno boga-tíva bodeta.

Pred etim z-petimi létmi, rávno decembra 12-toga popôl-dnévi ob drúgój vöri, gda je kle-pár kuma Mányi Petívi na nogô gori potégno papucs, je pred nye-ga sztôpo i szkrivomá vu vúha posepno:

— Kuma! mámo psza.

— Vúh konec, repá spic je csaren? píta Peti.

— Tak je.

— Doj ga kúpim.

— Nedam ga. Z-polojne k-coj sztánem, právi klepár.

— Nemáram, odgovóri Peti zadovolno, veszelécsi sze, ka ed-nôk lehka dônok doszégne szvoj cil. Zadoszta nyima bode obema z-kínsa, esce de nyima vise.

— Ali gde je pa te nezme-ren kíns?

— Eti nika nemo gúcsao, nego domá.

Domô prídetá. Mányi Peti szi je aisternokrat notri namo-cso v-on skaf glavô, v steroy je szkornatne szúhe bocskore meo segô méhcšiti.

— Tak ni! zdá szmo 'ze v-rédi. Doj szi je szeo na tríno-gacsnyek. Kuma pa 'znyim zôcsi na stampeka kraj.

— No zdá eszi poszlúhsajte kuma! Jeli pômnite onoga csúdnoga znásanya túhénca, steri sze je pred nisterni pár letom nikeli-ko tjédnov prímieni zdr'závao?

— Pômnim.

— Znáte ka je bio?

— Tóvaj. Vkradno mi je kôpenyeg.

— Ali pa bole szamo szi ga je szebom vzéo. Tiszti cslovek je táksi bio. Meni je pokázao pri hľadnoj vretíni sztojécsem bre'zka zréberji ono meszto, gde szo tör-szkoga zdávnyega caszara, Zultá-na kínsi zakopani i szkriti.

— Thú kuma! törszkoga caszara kiocsi?

— Tak je bogme. V-indas-nyem vrêmeni, gda szo vu nasem országi tórci goszpodúvali, eti na goricskom v-nasoj vészi (stera je te mezóváras bíla), stera je od stíraj vkri'z idôcsi pôti, tam gde

zdaj cérkev sztojl (inda je v-dóli na sztárom brútivi sztála) ed indasnyi rimlancov, kí szo etisze v-Becs i nazáj blágo vozili (po nyí napravlene ceszté eden tál med uszkovcinoga i Berke farara pücsáve trávníkom pelajócsa, sze i dneszén vídi) od kri'zopotja po rimlancaj dobíla imé: Kri'zevci.

Té tühíneec, kí je kak szem pravo táltos bio, je meni pripovedávo, gda szo 'ze eti törçi ravnali, je eden törszki Basa v Kri'zevci goricske krajíne, edem pa v-Böltinci dolnye krajíne Basa, ravnitel, ali pa lúdi krv cécajócsi 'zivlénec bio, kak zdá tüdi v-nisterni mésztaj jesztejo, szamo ka ji ne zovémo: basa. Té tühíneec mi je pokazao v-kamenka lógi v-gyerkáj, pri hladnoj vretini sztojécsi i z-bükvami obrasenom bre'zicsa zréberji ono meszto, gde je imenüvani kincszkriti.

On je pravo, ka v-koga rôki je té grúnt bio vu dúgi vrémenaj, je vszáki prémocsen cslovek bio brezi toga, ka bi znao, ka kakse bogásztvo jeszte v-nyegovoj lasznoszti. Tô je isztina, ka nakoliko mí pômnimo, je toga grúnta vszáki lasznik bogat bio: Muray, za nyim Berke i vezdásnyi lasznik H. G. je od onoga hípa privértivao tak gori, kak je Kamenyek od Berketovi örocsnikov doli kúpo. Vrág neszpí!

Tô tüdi gucsíjo, ka ober toga kincsa eden szkriti kács veroszlúje, steri sze vszáko pédeszeto leto szkáze i tak med poldnyoma ide doj po dóli do ribnyeka i pá nazáj i do pédeszét lét ga vecs pá niscse nevídi, nikomi nika ne देने, szamo vszáko pédeszeto leto ga eden cslovek zaglédne na szvojo neszreco, i csi vcsaszí bár në, pred szmrtjóv

na edno okó oszlepne. Tô bi pa blódni lúdjé lehka, lehka mogli vervati, ár je ober ribnyeka sztojécsi, 'ze pokojni O. Gy. kí ga je pré zamláda v-ribnyeki zagledno, uprav na edno okó szlêpi bio. Rávno tak nadale escse dneszén 'zivócsi K. V. kí ga je na drúgo pédeszeto leto vido (csi tak ka sze nyemi je në szenyalo) je szziomacsek bár doszta szledi, tüdi na edno okó oszlepno za nedovédno szrécsanye z-kácsom.

— Ali kuma, odgovori klepár. Jeli ná niscse neposzlúhsa?

— Nêl edne dúse nega pri hízi, pokojí Mányi Peti klepár kumo.

— Tak je kuma! Kri'zevszki basa je vnogo kincsov vküp szpravo. Té vnóge kincse je eden sztárrí csrnkavec vojnik sztrázo. Gda je basa té kincse sô glédát, csrnkavec vojnik nyemi ôdpro dveri, ali precí, kak je prék praga sztôpo, je pá za nyim dveri doj zápro.

Pod zemlôv bodócsa kincsnica je në méla okna, dônok je pa szvekla bíla, kak csi bi szuonce szíjalo v-nyê. Eden csaren z-csarnoga mramora zrêzani csrnkavec pojbar je klécsao na szrêdi na szrdtéli, steroga vszáko okó je z-ednoga — z-ednoga na szveklo zbrúsenoga gyémánta bílô napravleno: i szvétílo je.

Basa je në glédao ni eszi, ni tá, pa bi doszta meo viditi. V-ednom meszti je eden vrsáj zláta, pôleg edem kúp szrebra; malo dale országe vrédno drágo kaménye, d'zún'zi; pá v-drúgom kúpi vküp zlámani zláti kehliov vno'zina lézalo. Za vsza tá je basa në doszta márao. K-csrnkací pojbari je sztôpo, prijao ga je za turbán (gláve pokriv), stírikrát nyemi ga je okóli gláve o'zmek-

no, na stero sze je té pred nyim na mramorno tlo présztro.

Na ednók je kmica grátala. Küpövjé drágoga kaménja szo sze liki prájce ogen bliszcsíli. Vsze tó je nê dugo trpelo. Pomali szo sze edne z-tepikom prevlecsene sztube púsztile doli, steri trétjo szpôdnyo sztubo szta z-obê kra-jôv eden, eden — na endrügoga z-protivnov szmogornosztjov vu bojüvajôcsoj posztávi z-ocla zgotovleniva vojnika sztrázila. Csi je stoj natô trétjo i szpôdnyo sztubo násao sztôpiti, nyemi je nê trbelo vecs nikse zemelszke nászladnoszti i lepote. Z-szvojeja têla 'zmécsavov je geno szkrivno nápravo, na stero szta teva vojnika z-táksov mocsjôv szkocsila eden na drügoga, ka te med nyimi bodôcsi je na gibico zténcseni, tak da je niti nê brecsno. Ali sto je te trétje sztube prêk na tla sztôpo, je brezi falinge 'ziv prisao vu velikoga proroka paradicsom, zrâven pod Tuba drêva o'zívavajôcso hladno széncó. Po drúgi sztabaj gori idôcs je vu z-velikov précimbov szjajavno obravnano hízo prisao, gde szo tri v-lêpi gyant oblecsene, lêpe mláde deklíne dvorile i razveszeljávale edno strto, stera je odvszê nâjaksá bila, Otávnoga obráza, kak zorje rosza, prelêpa, kak dnesz porodjena rô'za. Nyé obráz je bajavno obhodo toga glédajôcsega, nyé szmehécsa vúsztá szo práva ne-bésza bilé.

Tô je bio Baso náj prijaznivêsi kincs, toga je hodo on csesztôkrát glédát, té lêpi angel je csakao nyega z-obímajôcsimi méhkimi ramami, z-opojenim bajavnim kúsom. Kasté guesí Mohámed prorok od nebeszkoa pa-

radicsoma: nê je izelo té basa od etec escse vu paradizom pridti.

Z-híze szo sürke sztube vu ogradcsek pelale, steri je z-tríklavtrov viszikov sztenôv bio okôli zozidani. Kak sürke szo bilé sztube, tak sürka z-kamnom povo'zena pôl jo ogradcsek na dvá tála razdelíla. Pred hízov vecs sztô lét sztaro lipôvje je z-vküp sztojécsimi vêkami zakrilo célo hrambo. Nadale v-doszta forme pré-cimbno naprávlene cvêtne gredé, na szredínaj szkákajôcsov vodôv sztíldencami, steri voda je szunca tráke na vnogo licojn szpoláma-la, kak je nazâ kápala v-mramorne okrógle kroice. — Dale med gôsztim vêjem obrasenim grmôvjem szo na naklícsko bodôcse vószka potí pelale vu szkrivne lugase. Vu ograda zadnyicsi je oszemkükla hramba, kôpelnica, peccsivala na rázlocsne licojne jászpisz sztebraj. Naprê gde szo notrí hodilí, szta bilá dvá nâjaksiva: na zeléno licojno z-erdécsimi piknyami poszpaniva. Sztené z-libanona cédrusa leszom oblecsene, vszáki sztran z-drúge i z-drúge licojne gla'zovnov okincsani.

'Zenske szo sze lehko mirovno kôpale, v-ogradcseki delajôcsi robszlugi szo tecsá z-obrázom na zemlô obrnyeni mogli le'zati, dokecs szo one vuvôdi csupkale.

No csi bi za eto meszto zvedo Mohamed prorok, bi zagvúšno z-szvojeja paradizoma eszi pobegno.

Szamo, ka je za tó nê znáoniscse. Basa je môder cslovek bio, szkrbno je szvojo szkrovneszt varvao. Dobro je on tó znáo, ka je lêpa 'zenszka velko blá'zensztvo

drági kincsi, ali nevarne mislzi zbudí nyé ōmoten pogléd.

Ednók je na veliko gosztesnyé prisao bōltinszki basa k-Krízevskomi basi.

Dobro szta sze cbeszeljávála, dobre, veszéle vōle szta bilá. Po obēdi je hízni goszpodár erdecse szegszárdszko vīno tecsó vu mále kupice, stero sze je obe-ma nateliko dopadnole, ka szta na szlédnye obádva nōriva grátala. Krízevski basa sze je prestimávao z-szvojom junáskim csinēnyem, z-szvojov krepkov mecsjōv, z-kincsi. Vu dobroj vōli je tō neszrecsno rēcs najsaó povedati, ka on nebi odmēno szvoji kincsov z-szerálya (z-zultána) zevszo drágocsov i kincsmi.

Gōszt bi rad pogledno té kincse, hízni goszpodár nyemi je gotov bio pokazati.

Vu kincsnico szta sla.

Ali kak sze je zadrezno, gda je gōszti pravo: ka szí szlobodno preberé 'znyegovi kincsov.

Bōltinszki basi je csrnkavca turbán trbelo.

(Tak sze vídi, ka je poznao kincsnice szkrovnosz).

Gda je hízni goszpodár k-szebi prisao z-ōmotnoszti: tam szta sztalá, gde je szlobodna pōt bila vu szkriti paradíjom.

— Csi 'ze telko znás, teda vecs túdi bodes znao, — szí je miszlo i iszkreno glédajōcsi, je z-nogōv pecsó po szlúb prvōj sztopnyici, govorēcsi:

— Eta pōt k-mojim 'zenszkam pela!

Gōszt sze je zaobrno i odhájao je, brezi toga, ka bi szí kákso drágocso prébrao. (Pōleg tōrszkoga merála sze nesika koga 'zenszke viditi, od nyé kaj zvedávati, záto sze one pred lūd-

szkimi mō'zmi neszmijo kázati, z-sterim sze na szmrť zamēri eden mō'z tomi drūgomi, kak stēszta szí dobriva priátela, csi li szmē edno rēcs zazinōti steri od ovoga 'zenszek.)

Za tém na pō leta je krízevski basa szvilno 'znyōro dōbo. (Na steroga cesztnika sze je zultán razszrdo, nyemi je szvilno 'znyōro poszlaó, stero je szmrten szōd bio.)

Mogao je mrēti, ár je jáko bogat bio. Pri tōrkaj je ravnanye jáko mōdro napravleno. Dr'záva ceszst dá, ali krúha (plácse) nē. Plácsa nyemi je tiszto, kelko on zná szpokrádnoti i z-lūdi vōszpresati. I csi ednók sze od nyega zvē, ka sze je obogato, je lēhko vō náiditi kákasi velki bin, za steroga volo nyegovo glavō te veliki goszpōd z-kincsi vréd v-Stambul zelē.

K-koncovi szíromáki zultáni túdi trbē z-nikoj 'ziveti.

Tak právjio, ka szo krízevskoga basó záto na szmrť oszōdili, ka je one 'zenszke, stere szo za szultána hárem szprávlene, nē tá poszlaó, nego je je szebi zadr'zao.

Zultána szōd (fermán) je escse nē prisao do rōk toga cszodjenoga, nego nyemi ga je eden dobroga szrdcá plantavi dervis (tōrszki pop) naprē szkri-vomá nazvano.

Basa je meo telko vrēmena, ka sze je k-szmrťi dosztojno k-coj pripravo. 'Zenszke je dao v-ribnyeki vtopiti, kincse je pa na toga dobroga szrdcá dervisa zavūpac, kí je je pri hladnoj vodi pod brēg szkrio. Kincse pazēcska csrnkavca poj-bára je pa prebēno na csrnoga psza, steri déndenēsnyi tam

kücsi na vrsáji kincsov pod zemlôv i csi sze ji stoj teknti vüpa, ga na falate razprázka. Na vszákó pétdeszeto leto sze na eden dén na kácsa obrné, vö ide na lüft, zötri sze i nazá sze povrnovsi, csúva kincs.

— Ejnje!

Klepár kumi, steri je do- etega mao tihó bio i poszlühsao Mányi Petiva szkrovno pripove- dávanye, sze je bocskora remé- nye na nogáj razvézalo.

— Csitt kuma! Zdá nasz- ledüje béli pesz, steroga vüha i repá konec szo csarni. Kak toga na vözravnano meszto midva pri- vé'zeva: te csemeren pesz sze preci na kamenoga csrnkavca preobrné.

— No, tákse szem escse nigdár në vido!

— Dnesz vecsér va 'ze vídla.

— Dnesz vecsér?

— Ejnje kuma! Jeli szem vam pa në 'ze dávno povedao, ka cseresz leta li szamo eden dén jeszte. Licije-vecsér, gda je kincs mogöcse pribli'zati.

— Tö je tüdi isztina, nyá nameszti klepár.

* * *

Léva sze de'zd'z, tak csi bi sze te drügi potop pribli'závaó. Cvilo, vdérjao je veter, tak dabi vszedugoné znöva pod odebé- ranje prisao i bojati bi szenyemi trbelo cd káksega zmö'zné- sega nepriátela, steri bi rad vu nyegovoga pozványa meszto sztó- po. Kmica je tak sztrahsno gösz- ta, ka sze lehko za nyö zgrábi. Jásztrb i golöb, l-szica i závec, steri szo szí cd nigda mao szmirni nepriátelje, sze cd velke bojazni mirovno v-kákso lüknjo

vküp potégnovsi szkrifejo v-etoj groznoj nöcsi. Bogá szküsáva zdá en, kí dnesz z-dömi odhá- ja i vmérajöcsega molítev moli, kí je dnesz napöti.

Dönok sze pa náide nikák, kí nika dragsega má, kak 'zítek. Prihľadne vretine breski sze trí po- dobe giblejo, obracsalo, motajo. Dvé dröcseta, trétia kavúli. Dvé szta mo'zke, edna je pesz. Mõ- 'za kopati, grenoti zácsata zem- lö, psza kavúllenye prehiti vihé- ra tröblenye.

Mi je 'ze poznamo.

Mányi Petivi sze je za csü- do vidlo, ka je zemla në trdsa, tak da bi prekopana bila, klepár kumi je pa zácsalo 'zao gratü- vati, zaká sze je natö dulo pô- dao; ali eden je në vüpaó nika praviti.

Pa szta zdá escse pri za- csétki. To hüse poetom es- cse má pridti. Klepára lopata sze je v-nikom zeszlávila. Doli sze je prigno, da osláta, ka jeszte?

Eden pár csizmov je bilö.

Groza ga obíde, tá potég- ne Mányi kumo.

— No tö de szreca, — múvi vu szebi té i primle je, da je vöpotégne. Klepár je tüdi po- mágao.

Tesko je slo, ali záto szta dönok vöpotégnola.

Mányi Peti je pod köpen- kom lampas vu'zigao. Rad bi 'ze vido csrnkavca obráz, ali nábole je nálezen bio, csi sze 'ze z-kinsa kaj vídi?

V-prisesztnom megnenyi sztrahsno zergüli Mányi Peti i Klepár Kuma 'zoyimavréd. I po etom je tisztijbio blá'zerés', steri je dugse i friskése n gé meo. Tam szta povrgla lopato, moti-

ko, lampas, psza, kincs i papuce.

Domá nyidva je obádvá mraz potro. Na drúgi dén szta vu vózo prisla. Potvárjaniva szta z-tém, ka szta Bótykös Mihály a pri hladnoj vr-tine breski bujla. Stero je nê bila isztina. Bótykös Mihály a mláda 'zena i kocsis szta bilá krívca, z-nisterov pö-verov szta szvoj áldov pred nyima tá szkrila. Mányi i Klepár Kuma szta ga nedovécs vö odkopala. Szamo, ka je tó li za

dvê leti prislo na szveticszt. Tecsasz szta sze pri robov sztroski obá návcsila szvojo mestríjo postüvati. Mányi Peti szi dneszdén pri sívani esrévlov szpéva:

„Právo pravicsno dobrôto
Nam Bóg nigdár nevtáj,
Bogásztvo i vrédnoszt vnôgo
Zapotrêbno nedrží.

Mámo pravicsnoga Bogá,
Kak právoga goszpôda;
I csi más dobro dšsnovészt,
Nebos iszkao csúdni mézt.“

K I N C S.

(Z-szlávszko podomácsó FLISZÁR JÁNOS)

Li hitro na delo roké!
Tam pod szívov skrilevkov jé
Nezracúnani kincs drági:
Küpövjé 'zútoga zláta
I csúda bêloga szrebra
V-glob'ko zakopanoj kádi.

Marija, kí poszredújes
Dobrôtico, milo darújes;
Nam boj tó nôcs pomocsníca!
Csi kincs szrečno gor' zdig-
nemo,
Kelkokoli ga náidemo,
Z-vszeza de tva polovica.

Tak molijo, proszijo mányi,
Prímlejo stíle lopáti,
Zácsó delati, kopati.
'Ze nika cinka pod zemlöv,
„Li zdâ sze 'zurmo z-cêl
mocsjöv“,
Zácsa sze zláto kázati.

„Okôli 'zelezne kadi
Zvézmo dvê kusztivi vö'zi,
Da sze v-zemli ona gene;
Na lêvo ino dêszno sztran
Kopajmo, da sze nagne k-nam
Vszák' bogat dobfcsek vzeme.

Odkopana je zdâ 'ze kad,
Tesko sze gíble odnut vrat,
„Nepopúsztmó, li vlécsimo!
Csi sze vtrgnó 'zile, roké
Obilno nam plácsa trü-
de nyé,
Vsze nevôle sze rêsimó.“

Zdâ sze krepko vszáki
podpré,
Kad sze gene, gíble z-zemlé
Med zdiganyem sze zasztávi;
Ali szila premore vsza,
Potégne sze gori na tla,
Na trato v-gvšsnoszt po-
sztvávi.

Ah zakâ je nê nase vsze?
Bedâki, nimâki mî 'ze
Vcsiniti tak rôro zalûbo!
Komi je Maríji zlâto,
Nyê ne'dû'znoj, csísztó
szrebro?
Molítev má za oblûbo!

Zâto doszta csednêse bô,
Csi eto bogato blágo,
Med szebov raztálamo lepô!
Ah groza! prepád sze odpré,
I kincs z-kâdjov vréd po'zré,
Nepríde nika na delbô!
SIMON JANKO.

Cérkvi odürjávec.

„Bôg ti dáj dobro ütö,“
odgovori cérkviodürjávec napo-
klon szvoje indasnye szlûzbeni-
ce, stera je v-cérkev sla i stera
je, kak pobožna i delavna sza-
mica vu postüvanyi vecsarov
sztála.

»V-cérkev? V-cérkev sze
pascsis?

Malo szkrbí mores meti, ka
vszâko nedelo i escse tüdi vu
tjédni te vecskrát vídim tô zob-
sztonszo pôt csiniti. Csi bi tel-
ko p'szla mêla kak jasz, nebi
ti zíslo vrêmen na pôdrûgo vöro
hôde poszlûhsat i glêdat hoditi
tô noríjo, stero ví za bo'zo szlûz-
bo drízite i verjete ka vam pop
vküper zgucsí.« Právi indasnyi
vért, poznani cérkvi odürjávec i
vészi modriás na podoknaj
sztojécsi.

— Oh nê zâto idem k-
szlûzbi bo'zój, ka szi rá vrê-
men krátim. Mam jasz povôli
poszla i szkrbí, ali zâto mi dô-
nok zide csasz na szpunyáva-
nye csészti Bo'ze, stero i vam
moj goszpon csiniti tüdi nebi
skôdilo, vém ví i delavne dâi
nika nedelate, (vsze z-drûgimi
dâte odpravití) nedelo pa sza-
mo brezi toga tá zahodite, ka
bi kaj hasznovitoga doprineszli.

Nevête, ka je pravo Jezus szkaz-
livim farizeuom: »Dajte casza-
ri, stera szo caszarova i Bôgi
ta bo'za.« Ví sze pa z-Bôga
ovak nigdâr nemate segé szpô-
menoti, szamo te, gda vu pre-
klynani zaman noszite napré
nyegovo szvéto imé.

»Hja moja csi, jasz dosz-
ta poszla i szkrbí mam, csi
rávno nehodim vu cérkev, zâto
Bôga tüdi csesztim, pa kak dob-
ro znás z-popom szem sze 'ze
dávno preerkao i nescsem ga
vecs poszlûsati, ali zâto szem
jasz tüdi vrêli verník i szpunyá-
vam krsztsanszke dú'znoszti.«

Szlûzbenica: Tô znam, ka
szte z-popom 'ze dávno vu
szvaji, ali szvaja bi 'ze tüdi ko-
nec mogla meti, ár nam na tô
szvéto píszmo tüdi dá návuk.
Csi nescsete szvojeqa pasztéra
poszlûhsati i csi szte vrêli
krsztseník, zakâ teda neidete
drûgoga poszlûhsat, nê ka vszig-
dâr ospotávate, dojnoszite vsze,
stero sze vere dosztája, névrêd-
no pogovárjate nê szamo dû-
hovnoga pasztéra, nego vsza
cérkevna szpráviscsa. Z kém
szpunyávate ví tak krsztsanszke
dú'znoszti? Z-tén zagvüsnô nê,
ka sze norcsárite z-oni, ki k-

bo'zoi esészti hodijo. Z-tém bog-
me tüdi nê, ka Bozega szlugo
poménsávate z-gresno gnúsznim
i odúrnim gucsom. Zagvúšno z-
tém tüdi nê, csi cérkevna szprá-
vicsca blázno ponízávate!

Kak znam ví nê szamo ni-
ka nemárate za cérkevna, nego
cgfblete szí vözvétí tál z-cslo-
vecsi lübéznoszti szprávises tüdi.
Sto zná od vász povediti, ka
szte na szíromákov zmáganye,
na obtézeni poléhsanye, na szí-
roticsov obarjenye li eden 'zu-
kavec gda darúvali? Kaj tákse-
ga je od vász neznáno! Kí szá-
mo z-nedosztojnim gucsom bur-

ka, szpáko dela, on csi bár vö-
navrzeno dácsó rédno plácsa,
je nê szpuno krsztsansztva dúz-
noszti. Níti je caszari nê dao
zadoszta, nê pa Bógi, stera szo
bo'za . . . Nika nezamerte mo-
rem sze pascsiti, ár do precí
notri zvonili.

Cérkvi odúrjavec je tak, da
bi obnémo, ni récsi nêznao od-
govoriti. Dugo je glédao za
szflúzbenicov, stera je proti cér-
kvi hitila. Tak nyemi je escse
nigdár niscse nê zakúro i pra-
vico vu csi povédao.

SZPRÉVOD LUBE.

(Peszlovecso KARDOS JÁNOS)

Jaj, kak zvonóvje brńijo!
Zdá lubi mojoj zvoníjo!
Ni szlobód szem nê vzéó od nyé,
I lje sze na cintor neszé!

Szprevodi me vö, golób moj!
Na tak 'zelen vecsni pokoj:
Zakrí práh moj z-zútov zemlöv,
Ná tího poesívam pod nyöv.

Csi sze tá pridócs, zaskurús,
Szpísi med szkuzov na moj kríz:
'Tü szpi edno verno szrdce:
Otávraj je milo szuncel!

Vszáko szprotolétje rano
Szam ponóvi grob moj szkrbno;
Da gyámara trda róka
Práha moija gda nezburka.

Z-mirtusom mi ga obszádi
Ino z-cvéticsem okládi,
Ná próti szíli vihérov
Tího szpim pod nyéga széncov.

Da csrvícsov nebom porob;
Vszádi dvé ró'zi na moj grob:
Ná 'znyidvi rótnik szpoznáva
Ká szvá ró'zi bílá midva.

Neszkrívaj nájne lübézní,
Ni tvoji skúz i bolezní;
Szrdca pa drúgoj neodaí,
Ni vecs lube nepokopaj.

Na kolinaj.

Díka, csészt, postenyé boj híznomi vérti,
Steroga szto je tak obilno presztrêti.
Sztára návada je koline dr'zati,
Priátele, goszté na nyé vküp pozvati,
Bôg naj varje eto návado med nami,
Te posteni sze naj veszelí vküp z-nami.
Vsze dobre návade jezér' lét sztojécse
Invázia tühcov nigdár nepremecse.
Sztár' szlovin prèkmurszki naj bô zadovolen,
Tô'ziti sze nema, osztáne miroven.
Vszigdár pune pizskre mészá, perotníne,
Vína, palinke má, debele szlanine ;
Mládi, sztári sze med szebov veszelíjo,
Kak od inda mao, koline dr'zijo.
V-szrdci napunyeni z-dobrimi jákoszt'mi,
Sztoli pa nakláni z-técsnimi pecsényimi,
K-dobromi víni pa vszigdár szúhe guté,
Stere rezno zmocsa i doli szpolejé.
Mí isztina radi 'zíjamo, pijémo,
Guté szí z-vínom fészti doli szpolejémo.
K-dobromi grli gyêd, zdrav 'zalôdec trbê,
Ár szo szklede vsze, vsze napunyene navrêh.
Nisterni tak da bi szenô gor naklájao,
Szi je na ramoske pecsénye nabádao!
Dvê sztô kil 'zmeten je bio bráv, k-ster'ga kôsztam
Szi rê'zemo krúh, 'zivémo 'znyega meszom.
Vcseraj je escse lacsen brúlo vu lêvi,
Zdá sze pa pecseni szmehé na tanyêri.
Tô je tak prav dobro, szvinya sze naj krmi,
Vertinyi i gazdi mászt, szlanino szkrmi,
Ka je pretelika tak tápotrosito
Naj darúje hráno 'zmâhno i obilno ;
Naj sze dá 'zalôdci, ka on potrebúje:
Vecs féle kolbászi i szprá'zene vúhe.
— Eto je lêpa szmrt, drúgim na veszelje
Za szvétek koline dr'zijo szlovenje.
Vszi sze veszelíjo, dícsijo pokojnika
Hválijo vertinyo, túcsnoga krmlenka.

Escse je nezávano prisla ciganyica
Projnika szaga nyê nôsz, cselúszti pika.
Proszí szi z-tanyêra prgíscso ocvérkov,
Na koj de nûcala? — na vrácsenye zvôrkov (?!)
I escse csi sze vu zemlô poszêjajo,
Máli prászci zído vö, vértá pozdrávlajo.
Sto praj ocvérkov neposzêja v-zemlô,
Nego je potrosi, nakladé vu csrvô,
Csi nebode pazo, zná sze pripetiti,
Máli prászci sze tam 'znyí znájo szkotiti!
Tô szramoto trbê prvle prehítiti
I ocvérke ciganyici ponúiditi . . .
— Tak prorokúje tá prejalna szamica,
Da bi mogla koga vkaniti manyica.

Nebodo skôdili oni niednami,
Tô lehko porácsam jasz z-szrdca vszákomi :
Z-vínom je v-'zalôdci trbê szpolejáti
I tak nyi szklicanye prehítiti dati.

K-koncovi pa da zaman tú neszedímo,
Vina ino pecsén tá nepotrosimo,
Hí'znomi vérti ino nyega famili
Z-szrdca toploga 'zelmo 'zítek veszéli;
Naj nyim dá Bôg ocsa tú dúgi prebítek,
Debelim projnikom dá szkoncsati 'zítek
I z-szvinyarije nam eti szvinyariti,
Koline vnôgokrát tú escse szvetiti!

F. J.

Vnogo dinárov lehko zaszlú'zite,

csi pôleg szvojege pozványa odprávlate goszlarijo. Goszlaré povszédi iscsejo i dobro plácssjo. K-tomi vam je predevszém potrebná dobra skér za igranye. Zátó vam lehko porácsam, da szi tákso narôcsíte neposzrêdno z-fabrike szkladiscsa z-MEINEL et HEROLD továrne glasbil v-Maribôri stev. 242/A. Ta firma nedela z-agenti i. t. d. ali tém vecs odáva szvoje instrumente neposzredno kûpcem i rávno zátó szo cêne nateliko niszike. Sto szi tak namêni kûpiti kaksi instrument, tomi moremo porácsati, da predkûpúvalom preglédne glávni cênik té firme, steroga na 'zelênýe vszáki k-senki dobi, naj szamo szvoj átresz posle na zgornye imé.

Ti mrtelni lónajo, - ti mrtelni kastigajo.

Dvë csüdnivi prigodki szta sze zgödile z-menov në dávno, stere szo jáko náyucsne í ka je to náývëkse, në szo zmíslene, nego szo sze vu isztini zgödile. Eti je doli szpísem, kak sze je zgödilo, ár tak míszlim, sto je presté, ji vecs nepozábi, kak ji i jasz nemrem pozábiti, pröttomi mi vszákdén napamet prídejo.

Dühovnika pozványa eden te nájteskësi tál je, gda ga k-teskomi betézniki zovëjo na szpöved. Táksëga hípa sze në szamo ednók zgodí zaami, ka vidöcsi i obcsütivsi nevoláka betéznika neznoszne mantre, nyemi nepríde za doszta tröstajöcsa récs na vúsztá, tak obhodimo, kak Job patriárka priátelje, ki gda szo vidili szvojega vernoga priátela grozno mantro, csi szo bár trí dní i trí nocí pri nyegovoj poszteli veroszütiveli, szo ni edne tröstajöcse récsi në meli k nyemi.

K-ednoj obsztaranoj gmajnarici szo me na szpöved zváli. Doszta vdárcov, zgübicskov jo je doszégnolo vu dúgi létaj. Zgübíla je vernoga tívárisa, v osztávlenom vdovinsztvi je zivëla du-go lét.

Potom je zgübíla läbezni-voga í velikoga trösta sziná, kí je vu bojni szpadno i dalecs vu tühini, v-ruszoszkoj zemli szpí szvoj vekivecsen szen. Vnögi teski zgübicski szo jo v-düsi v-téli vtrli, zöcsi szo sze nyë szkúz vretine vszúhsile, cd vnögoga jocsa je zgübíla öcsi poszvet í od trë lét mao je v-poszteli betézna. Tá idöcs szem szí od vszëga toga premislávao í vu hízo

pridöcs, szem në násao tröstajöcsi récsi, szamo li nístero táljëmajöcso i mílívajöcso récs. Betézna sztarica je zacšüla mojo récs í na veliko csüdüvanye mi je právila: »Mené naj nemilújejo göszpon dühovnik, ár szem jasz blájzena, lehko povem jáko blájzena. Ze je tríkrát k-meni prisao moj lübléni Franci szin. Eti je szedo pri mojoj poszteli, dugo szva szí zgovárjala í doszta dobri tanácvov mi je dao. Tak csütim, ka escse na nôcs pá príde. Ze sze napré veszelim. Jasz szem zaisztino nezrecsëno blájzena.«

V-düsi globoko obhodjen szem poszlühno té recsí z-vu hízi bedöcsimi navküp. Kak szem szí od nyih premislávao, szem prevído, ka je isztino meo möder Salamon, kí je právo, ka je läbézen krepsa od szmrti. K-nam prídejo odöcsene lübléne düse, odzenéjo z líc nasi pobüdjene túzne grbe í na obráz nas prineszéjo nebeszkoga blájzensztva vedrino. Ti mrtelni, kí szo nász lübili, stere szmo í mí lübili, nász z-etoga szvëta z-nájdragsim kincsom, z-düse v nim blájzensztvom oblónajo.

Alí ti mrtelni në szamo lónajo, nego túdi kastigajo. Tö nam szvedocsi naszledüvájöcsa prigodba.

Eden nedelni zvecsarek je edna prvësa moja vucsenkojca prisla k-meni, stera je ze z-doszta zálosztjov obtézena vu szamosztí zivöcsa túzna vdovica. Znyéni vúszt, kak povöden je teklo britke tozbé válovje. Dobro

zná, ercsé ka pri nyé bolezni nyé jasz nemorem pomágati, ali mocsno verje, ka sze nyé potih-sa velika 'zaloszt, csi sze mi potó'zi.

Tüvária i nyegovi roditelje szo 'ze premínoli, decé je në mē-la, jedína 'zivé vu máloj hi'zicski. Niscse nemára za nyô, vszáki jo bantúje, ali dönok nájevcs brige má z-tími mrtelními, csi szí doj lé'ze vecsér, celo nõcs goreti nihá poszvét, ár je jo sztráh. Ti mrtelní prídejo, protíjo sze nyé, mantrájo jo, scséjo jo odneszti, nigdár nema mirovne nõcsi i szna, v-gojndno, gda sze prebúdi v celom tēli trepecse od sztráha. — Pascso szem jo pomiriti, ka sze od mrtvi në trbē

bojati, oni nikoga nebantújejo, ali ona je në vörvala mojim tróštajõcsim recsam, szamo z-gí-banyem gláve mi je odgovorila i z-bolezniim szrdcom odhájala.

Premislávao szem szí od ete neszrecsne szamice mantrepuni nõcsi i od nyé velike bojazni, stera sze nyé je z-õcsi kázala.

Tak ti mrtelní në szamo lõnajo, nego túdi kastigajo. Porobijo nam dñsni i telovni mir i z-sztráhom, z-cáglosztjov nepuníjo nasa szrdcá.

'Zívmo záto vu etom krátkom zemelszkom 'zítki zevszēmi vu méri i vu lübéznoszti, teda në kastigali, nego lõnali bodo nászti preminõcsi. K—ts.

Dober vrács.

Eden doktor, steromi sze je rētko gda poszrecsilo bete'znika beteg szgoznati i li na szlēpo je dávao tákse vrásztvo, stero je në skõdilo i në hasznilo, persze ka je záto në vszáki bete'znik mrõ. Ednõk rávno obēdiva i z-velkov szilov k-nyemi príbe'zi eden pojbcís i proszi ga: goszp. doktor, naj hitro idejo k-nam, ár je mami naednõk jáko hüdõ prislo.

— Vcsaszi mo sõ, moj szin, szamo naj obed odprávim. Jaj naj li idejo, ár de tõ dugo csakati, ka pa csi de keszno! — No dobro je idem, právi doktor! Ali na pôti võ szpíta pojbcísa gda je grátalo hüdõ materi, i v-kom sze szka'zúje beteg? Proszim nika nyim je në falilo, ali komaj, kak szmo obed odpravili, nyim je hüdõ grátalo, vömecsejo i v-csrvē ji grizé. Ka szte pa jeli? píta doktor. Kiszlakove rétase. Matí szo kelko falátov pojeli? Pét, ali sészt odgovorí pojvár. Hm! zmúvi doktor. V-hí'zo pridõcsi k-le'zécsoj 'zenszki sztõpi, nika nepíta, vizitēra csrvõ, namali je vardēva, z-vühami szlñhsa i ercsé: Persze, persze, kí 5—6 falátov kszelácsní rétesov pojé, je në csüdo, csi obete'zá. Dobíte práh, tisztoga notri vzepte, za malo te zdravi i z-tém odhája. — Kak je vrági znao, ka szem jasz 6 falátov rétesov pojēla, tõ dönok cseden doktor more bidti — Zdâ je tákse imé dõbo, ka szo tak gücsali od nyega, ka nyemi nega pára na celom szvétí.

Reformációje cajt.

Krsztsanszke mladézní drůz'tvo.

Sztára pravica je, csida je mladézen, tisztoga de prisesztanoszt. Z mladíne bodo po vrémení dr'záve i cérkvi sztancsarje i kotrige i kaksí dűh szo v-mladoszti v-szebe vzéli, tak znájo po vrémení tůváristvi ali na haszek, ali na kvár bidti.

Záto 'ze od inda mao sze pascsijo vu solszke decé szrdcá vere i domovine lűbézni dűh notri vcepti, da sze 'znyh szledi dobroga dűhá lűdjé osznovéjo vő.

Ali tůváristva voditelje szo szkűszili, ka sőla szamo málo deco vodi, z-sőle vő zrasztsena mladézen je pa rávno brezi voditela száma na szébe povržena, gda bi tő nájbole potrebűvala, gda sze je escse nyé karakter nē vtrdo i tak naléhci na grěhsno sztezo zablōdi. Za toga volo szo szv. m. cérkev i cslovecsanszta dobroszinitelje na tom bífi, da z-sőle vőodraseno mladézen obdrűzijo pod szvojim vodsztvom, v-drűz'tvo jo zdrűzijo i tak obarűejo, da nepride na pogűbnoszti dűse.

Katholicsanszka cérkev vu Márie kongregácie i Orelov drűz'tvo híti zagrnoti, szvojo mladézen i kak je viditi, z-zadoszta velkim nászahjom.

Vu protestánski országaj je tůdi osznovleno edno drűz'tvo, tő je krsztsanszke mladézní drűz'tvo, steroga nasztavitel je bio Williams György londonszki tr'zec. Sziromaski, polodelszki rodítelov szin je bio, koga szo sztarisje, kak je vő sőle zaosztao, za inasa dáli v-London. 'Ze vu mládi szvoji létaj je pobožen krsztsanszki 'zítek 'zivo i 'zítek

szvoj je Odkűpiteli poszvétó. Vido, szkűszo je, kak velika telovna i dűsevna pokvarjenoszt láda med lűdmí, steroj mladézen na porob má szpádnoti; kakda sűta za nyōv na vszákaj vilici, pri vszákóm kűklé rűzen grěh i nakeliko je preszlaba obsztáti brezi *Krisztusa*. Záto je v-1844. leti edno drűz'tvo nasztavo z 14-timi vrszniki i tůváristmi szvojimi, steri szo sze na cstenyé bibleie i posteni krsztsanszki 'zítek 'ziveti doli zavézali. Szledi ji je vazigdár vecs i vecs sztōpilo v-tő drűz'tvo, escse i v-drűgi mészta, v-drűgi varasáj, vesznicaj, escse i v-drűgi országaj szo tůdi nasztávlena etaksa krsztsanszke mladézní drűz'tva, gde szo protestánusje vu véksem racsúni 'ziveli. Gda je Williams György 1905. tom vmrō, je 'ze v-45 národov krōzi 7,676 táksi drűz'tv bílō z 707,667 kotrigami, steri racsún sze je od onoga hípa mao dobro povéksao.

Koga vzemejo notri v-krsztsanszke mladézní drűz'tvo?

Vszákoga szpōla 12 lét vise sztaroga decska i deklino, kí Krisztusa za Odkűpitela i Bogá vadlűjejo pōleg szvétoga píszma, nyegovi vucsencí scsějo bidti vu cėlom 'zítki i navkűpno scsějo delati szvojega mestra králevszta razszűrványi med mladéznov.

Ka delajo vu eti drűz'tvaj mladénci? Ober vszega drűgoga vise 'zivi krsztsanye 'zelějo bidti. Najmenyekrát v-tűjední ednōk vkűp-pridejo biblio cstet, nyé razláganye poszlűhsajo, da Krisztusa verni naszlednici bodejo. V-protestánuski országaj trszcti i mestri drűgoga pomocsnika (deticsa) ne-

szmijo v-szlú'zbo vzéti, kak ták-segá, kí je krsztsanszke mladézní drú'ztva kotrígá, ár szo tē nájbo-le zavúpni i nájvernési vu szvo-jem pozványi.

Krsztsanszke mladézní drú'z-tvo pazko má na tō, da sze nye-ga kotrígé nesztanoma osznávlájo vu szvojem pozványi, za toga vo-lo nyim dá dobre knígé i csa-szopísze na cstenyé. Pozovéjo vecskrát vu szvoji poszljaj obhod-ne sztrokovnyáke, steri naprédá-vanya drú'zjo. Zvönēsnyi obrtníki, delavci szo sze li tak mogōcsi bí-li pozdígáoti vu dūhovní szpo-dobnosztaj na ono sztubo, stero mí csūdújemo, nē vu lumpányi, vu práznóm modrúvanyi szo vir-tusje, nego vu szamogaszebé vu csenyi.

K-koncovi krszt. mladézní drú'ztvo sze neszpozábí i z-toga, da nyega kotrígé dokecs szo mla-dézen, sze primérno má príliko razveszeljávati. Na tō szlú'zjo tē-lovadbe, rázlocsní sportí, nedú'z-ne zméne: sakk, tennisz, ping-pang, fotball i k-tém priszpodbu-na. Zvöntoga, csi jeszte prípraven materiál, dalárdo — igre khorus nasztávijo. Dopúsztveno je kotríg-am otávne pítvine, thej, brez-alkoholní pitvíná v'zívanye.

Ka je potřebno, naj sze v-ednoj vézsi Krsztsanszke mladézní drú'ztvo nasztáví?

Potřebna je kamcsi edna presztranna hí'za, stera sze na té cil prékpuszti. Vu véksi mészta-j, gde sze véksi racsún kotríg zná vkúpna-brati, je dobro, csi táksi hram má drú'ztvo, ka sze v-nye-ga presztore poszebí: mó'zje, zenszke, ménsi, véksi zōszeb, zō-széb szprávjjo vkúper i v-rázlocs-ne razréde sze razdeljjo. Potřeb-en je eden voditel, kí de je rav-

nao i drú'ztva delo szpelávo, potrebno je escse níka malo pé-nez na potřební kníg i csaszopí-szov potrebcsine.

V-Jugoszlávii v-Beográdí jeszte krsztsanszke mladézní drú'z-tva szredsztvo. Má lépo velko hí-zo. Tam drú'zjo naprédávanya, bíblínszke vōre, szociálisno osz-návlanye, natúrni znány naprédá-vanya. Jeszte knígárna, má eden mészecsni líszt: »Vera i 'zivot« iménóm, kníg stamparíjo, szpēv-nichorus, edno dvoráno, v-steroj igranye dávajo napréd i v-nyé drú'zjo thee zvecsarke, sakk, spórt klúb. Zové sze: Krszcsanszka za-jednica mladíh ljúdi, Beográd, Va-sína ulíca 11. — Toga szredsztvo-ga drú'ztva dírektor je: P. H. Sitters.

V-Beográda krajíni, naimre Bácske i Banáta reformátuski gmajnaj sze zdá nasztávájjo vecs krsztsanszke mladézní drú'stv, ste-re beogradsko szredsztvo nasztáv-áva.

Krsztsanszke mladézní drú'z-tvo má edno znamenko (znák). Tō je edna metália, v-stero je bíblia namálana i v-nyé ete re-csi: Vszí edno bojdmó (Ján. ev. 17. v. 21.)

Vszáka kotrígá tō znamen-ko szlobodno noszí, z-sterov tō prédnýoszt dobí, ka csi v-Amerí-ko, v-Anglíjo, v-Nemskíország, v-Jepán, v-Chíno, ítv. Z-recsjōv v-táksi ország príde, gde krsztsan-szke mladézní drú'ztva hí'za jesz-te, csi tam znamenko pekázē, gá kak brata, alí szesztro szprímlejo i vuvszem táli gá opótíjo i na pomōcs szo nyemi.

V-Muraszkoj Szoboti vu Bō-gi vōpremnōcsega Kúhár Feren-ca i evang. verníkov áldovnoszti nasi díáki ze májo szvoj dom. V-

tom bi do casza lekho nasztavili
za kr. mlad. družtvi preszor.

Vszegavêcs bi potrebnô bi-
lô za ovo mladézen: za trsztcov,
obrtnikov i delavcov mladézni ra-
csún tüdi eden dom nasztaviti.

Csi stoj toga potrebôcse
neobcsüti, ga proszim, naj sze
potrüdi eden nedelni, ali szvétes-
nyi vecsér v-edno ostarijo. Ná
kebzúje, kak lekhosko zmecsejo
tá mladenci dosztakrát cêloga tjéd-
na szlúz. Tá zakockajo nepre-
misleno szvojo mladoszt, düse na-
dú'znoszt, pokvarijo szí zdrávje, i
na cêli szvoj zítek neszrecsi grünt
polo'zijo. Szamí sze pascsijo vu
satana nárocse prüti. Vu düsi
zburkani glédamo, vu kak veli-
kom racsúni, z-sole komaj vö-
osztányene i lekho povêmo escse
mlêcsni lamp deklíne, stere bi z-
szrame'zlivosztí escse povecseráj
vö odsztrêhe idti nebi szmele —

neszrámno klantivajo, z-pokvarje-
noga szrdcá fulki sze tüvárisiva-
jôcse med rú'znim zgovárjanyem,
steroga tú'zne poszledice szo vte-
penoszt, hotlivoszt i vsze felé
neszrecse i pokvarjenoszt düse i
têla.

Z-toga gnüsznoga mocsvara
je je li po Krisztusi mogôcse
oszloboditi i rêsiti Ovak do zgüb-
lene vu düsi i têli. Tê táksi nig-
dár nebodejo vu szvojem sztáni
obhodne i hasznovite kotrige cslo-
vecsansztvá, nego dela sze ogí-
bajôcsi, nezadovolni i nezavüpní
proletárje.

Kühár Ferenc sze je posz-
krbo za nase diáke. Proszimo G.
Bogá, naj nam posle ednoga prisz-
podobnoga dobrocshítela, steri
na ti ovi mentüvanye tüdi prüli-
ko pontüdi.

KOVÁTS STEVAN.

Nebodem sô vü tühíno.

(Píszao Pósa Lajos, predelao Fliszár János.)

Nebodem sô vu tühíno,
Kak strk, 'zerjáv i lasztvica.
Nábôgse je meni eti
Na szlovenszkoj lêpoj zemli.

Med Mörövin ino med Rábóvin
Je moja rodjényá zemla!
Lêpo cvêtje, dízne ró'ze
Gáji eti brêg, dolína.

V-placsnom ogradi cintora
Tú'zne vrbe vêka míla
Verosztüje ober groba
Materé i ocsé mojga!

Sto kvalitete glaszbole scsé pôleg zvön-
rédnô zni'zane
cêne kúpiti, sze naj povrné k-dobro poznanoj sztároj férmi WOLF
et COMP., Klingenthal Sachsen br. 845. Ta firma sze poszkrbí, da
szvoje narocsnike povolno vöobszlúzi. Vnogo jezero zahválnic szvedocsi
kúpcov zadovolnoszt i firme szolidnoszt.

Z-prôti reformácie vrêmena, (ali pregá-nyanye protestánsov).

— Treszeti lét trpècsi vereboj. —

V-naszledüvajúcsi szpísi nasim csítelom príliko scsém ponúdiť, da szpoznajo nakeliko-tekliko szvoje szvéte vere rasürjávanya zádevi i nasi blázenoga szpômenka ocsákov teska trplénnya za szvoje szvéte evangeli-csanszke vere volo. Ár csi tak szebé, kak verníke szvoje vu veri scsémo potrdjavati i k-szvojoj szvétoj materi církví za vrêle kotrige vðosznoúviti, nam je potrbno nazá v-preminôcse vrêmen odhá-jati i 'znyí boja, trplénnya szebi navdüsenoszt, vðdí'zánye, i sztál-noszt zajímati, stera vrêmena pred nász posztávijo návékso szrdcs-noszt, nábole cvetécsó jákoszt, i szvedocsíjo nam ocsiveszno, ka je verníkom od nyihovoga 'zítka doszta dragsi Krisztusov evan-gelíom.

'Zalosztno je, ka szo národ-je tak vu preminôcsem, kak vu vezdásnyem i znábídiť tak bode tó vu prísesztnom túdi, vrêmena idee, med národmi bodôcse záde-
vi i neprerazmênnye, nigdár nê mogli, ali pa steli pôleg preraz-mênnya csedne pámeti, pravico dr'zècsi pred szebom, sze poglíha-ti i ta velika pítanya po mirov-noj pôti; med szebom zglíhati, vréd posztaviti. Vrêmenov velika pítanya, preporodjénnya szo zmo'z-nosztí pôleg szvoji szebiczni hasz-kov vszígdar v-krvni boj szúnole. Z-zacsétkom i rászürjavanyem reformácie szo verszka pítanya sztálé zôcsi edno z-drúgim, v-stero szo sze príkapcsíle politics-ne oblászti i materiálni intereszi.

Ríma oblászť i düsevna szlobod-scšina szo sztálé zôcsi edna z-drúgov.

Reformácie odraszek je ni tridentí 'zinat (eérkevni gyűlés 1545—63), ni je'zútov násztava zasztaviti nê mogla; záto szo dü-sevne szlobodscsíne i na szamo-sztójnoszt fundálivanoga redü ne-priátelje z-szíl'ov, z-ro'zjom namêníli náturno osznávlanye, szvet-loszt zadaviti i zasztaviti. Céli sztán je 'ze dávno na tó dozor-jeni bio, nit nateliko vtégnyena, tak da sze je na to nájméne teknenye vtrgnola; szamo li ed-noj máloj iszkri je trbelo vu vu'zgécsó kojno szpádnoti, da ekszplodéra i szrédnya Európa z-plamenom gori. V-Csehszkom országi je vdrô vö té boj, stero-ga zrok je bio, ka je oblászť po evangelicšancaj zozídano glosterg-rabenszko církev porúsíla, raz-metati, braunauszko pa doli za-prèti dála. Na stero szo csehi pod Thurn Mátyás grofa vod-sztvorn v-1618. leti májusa 23.-ga z-ro'zjom vu Práge grád, vu Hradsin notri vdrli i pôleg sztáre národne szvoje cseszke návade Martinetz i Slaváta namesztníka k-obloki sztísznovsi, na odprèti oblok v-globocsíno szúnoli i túdi Fabrícius píszácsa. Isztina ka sze je tó delo na te imenüvane nê szpunilo tragicsno, ár vu blat-nom sancí szo na méhko szpad-noli i zvôn presztrahsenya sze je 'znyimi véksa neszrecsa nê zgo-díla, ali 'zalosztén sors je príne-seni na szrédnyo Európo, ár sze

je z-tém zacsno treszeti lét trpé-
pécsi vere boj, steroga poszledi-
ce szo jáko velike neszrecse i
vnôga trplénya bilé. Isztína, ka
csi bi sze té dogotek nebi zgôdo,
prisao bi drúgi, steri bi vkúp-
szprávlénoga dús vihéra i nevtih-
sane odírnoszti lavino geno i
zvúzgao 'zveplino protivnoszti.

Boja prvi tál sze je na pro-
testánuse gledôcs neszrecsno do-
koncsao. Csehi szo pri Beloj
gori 1620. nov. 8.-ga po Ausztrie
caszari II.-gom Ferdinándi oblá-
dani, kí je evangelicsancom
szmrten protivnik bio, kí je sza-
mo edno pôt 10,000 falátov
biblinszki knjig dao 'ze'zgati
i zdá je zacsno szvojega zá-
domescsávanya gnúszno delo,
evangelicsancov grozno pregány-
nye. Nemesnyákov gláv v zé tje,
imány vkrá jemánye, szlobodscsi
ogvüsávajôcsi piszem znicsenye,
szilno katholizéranye, verníkov z-
országa pregányanye szo sznâ-
'zile II.-goga Ferdinándi oblá-
noszti pôt. Vogrszki protestá-
nusom je Bethlen Gábor mogô-
csi bio po obládnom boji ogvü-
sati vereszlobodscsino v-Nikols-
burszskom míra závezki. Nemski
vere boj je zaprva tüdi neszre-
csen bio na protestánuse gledôcs
Ali szledi sze je szrecse kolô
obrnolo. Dánom i Svédom sze
je poszrecsilo ono nevarnoszt od-
vrnôti, z-sterov sze je Ríma kat-
holicsansztvo i Ausztrie kmicsno-
ga dûha, csarnevészti caszarov
oblászt protestánstva szlobod-
scsini protivila. K-toga veli-
koga Gusztáv Adolfa svédsko-
ga kralá iméni je prikapcseni pro-
testántizmusa i 'znyim vréd náro-
dov düsevae i politicsne szlo-
bodscsine i szamosztójnoszti og-
vüsasajôcsi boj, steri sze je na

Lützen presztori v-1632-tom leti
nov. 6 ga, csi je bár te odícseni
poglavnik tam szpadno, na pro-
testánuse gledôcs obládavno do-
koncsao. Po etemtoga je escse
dugo tekao boj z-premenývnov
szrecsov, ali k-koncovi szo dönok
vjednani protestánusje obládali,
tak da je v-1644-tom leti i nada-
le v-1648 okt. 24-toga zvezani
tak zvání Westfálinszki mir, od
steroga hípa mao szo v-Nemskom
országi vu méri 'ziveli katholi-
csanje i evangelicsanje. Csi je bár
vu té 30-ti létaj veliko opüsztá-
nye vcsinyeno vu országi, dönok
je pa vadlúványa szlobodscsi-
ne ogvüsanye veliki blagoszlov
prínszao na ország, ár je Nem-
skogaországa protestántizmusa dü-
há môcs ogvüsana bila i tak
nyéna zmo'znoszt je pôt príprá-
lala, rédila i odprla k-onomi bláj-
'zensztvi, stero je 'z-nyé zhájalo.
Ali nê tak vu Austrii i vu Vo-
grszkom országi, gde je escse du-
go trpelo evangelicsancov pregá-
nyanye.

Vu Austrii, Csehszkom,
Salzburgi, v-Stajarszkom, v-Ka-
rinhii, Krajni, v-Horvatskom i
Dalmacii szo vszi gori vzéli evang.
vero. V-Krajnszkom je Trúbár
doj na Krajnszki szlovenszki je-
zik obrno biblio. Ali Ausztrie ca-
szárje, té rimszkoga pápo pokor-
ni hlápci i húdi dûhov zlo'zniki,
szo je neszmileno z-velkov, vö-
napovêdanov divjosztjov mantrati,
preganyali i z-csisztö vösztrebili.
Ali Bôg je doszta pokastigao rod
té familie, stera kastiga je nyé
za ocsákov grêhov volo prék cse-
resz sztotin tézila i vu szvetov-
noj bojni doszégnoła z-szvojov

groznoštjov, takřda szo zgřbili
szvoj dom i kak hřdi dřhřvje
sze raztepli. — Odnj gorioszlo-
bodjeni nřrodje, csehi i 'zayimi
vrėd nemci i szlovenye sze pre-

drřmlejo i tř osztřvlajo kmice
vadlřtvřnye.

V-pridřcsi napiszkaj je od
pregřnyanya vere vogrszki i drř-
gi orszřgaj pїszano.

Husz János predreformátor na Csehszkom.

Protestánusov pregányanye vu Vogrszkom országi.

Krvni sztolci, vóza, mantránye, dühovnikov gály-robsztvo.

Reformácie pôt je vu vogrszkom, kama szmo sze i mi onoga hípa di'zali i steromi 'zalosztinomi sorsi szo nasi predéd-je podvr'zeni bílí, od zacsétka mao trnava bíla; vero ogvüsajó-cse pravdé szo lí povelikom boji, po trplénya drágoj céní szkle-nyene vu pravdene knige, ali z-steroga je doszta haszka nê szhá-jalo. Orszacscki gyülés je bár szpoznao protestánsko vadlúvá-nye za pravdeno, král je posz-véto, ali szí potrdo ono právdo, ali nê je bílô nikoga, kí bi je v-ízitek posztavo. Vu I.-ga Lipóta kralúvanyi je pa (1657—1705) prot. vadlúvanye z-isztinom na Golgotho prislo. Prédnyi zemelsz-ki goszpódje i püspeci szo je z-csiszta vósztrébítí nakanili. Szléd-nyi protestánuske vere Rákóczya, II.-goga Györgya vdovica Báhory Zófia je z-sztinom vréd z-I.-vim Rákóczy Ferencom osztá-vila prot. vero i prék sztópila na katholicsanszko i grozno pre-gányala na szvojem imányi 'zi-vócse protestánuse. Eszterházy Pál, kí je na hercega pozdignyen, je z-konyenikmi priszil'java o szvoje kmete na katholicsansztvo. II.-gi Nádasdy Ferenc, kí je od-sztópo od vére (za 'zenívi hasz-ka volo) i kí je eti v-Prékmuři meo imánye (Gornya Lendava, Petánci) je vise stíridészét jeze-ro szvoji kmétov priszil'o prék sztópití na kath. vero i 200 evan-gelicsanszki gmajn znícso. V-onom vrémeni szo znícse ne lepô cvetéce nase evangelicsanszke

gmajne: Szinicska, Grádska, Can-kovszka, Tisinszka, Szobotska, Martjanszka, Bogoinszka, Bóltinszka, Crenszlovszka, Szpód-nya—lendavszka, Szalamanszka, Dolenszka, Stevanovszka, Pet-róvszka (Nedela) i Bedenicska. Nádasdy Ferenc je prot. knige, bible, peszmene, molitvene, ste-re szo nyegovi ocsáki dáli vó-stampati i med verníki k-senki razdélili, vkúpdao z-oro'zníkov pomocsjov szpobráti i na gráda dvoricsi 'z'ézgatí. Od nyega je znáno, ka, kak na gráda trnáci szedécsi gléda na dvoricsi go-récsi kúp knig i vu szvojoj hú-doj dúsi sze radúje szvojemí vte-penomi csní, veter z-vízíkiogo-récsega plamná eden papér vne-szé, steri sze vu zráki eden csasz vrtí i na Nádasdya szpádne. On te preszmegnyeni papér, steri je plamnê vúsao, gori vzeme i csté, na sterom szo ete recsí bílé:

»Poszúhsi sze tráva, cvétje doj szpokáple, ali récs Bo'za do vekveka osztáne« (E'ziás 40. S.) Nyegov dvorni nimák nyemi je na tó pravo: „Milosztivnoga gropa dúso do na ovom szvétí túdi tak prá'zili.“ — Toga Ná-dasdia szo szledi »Bible pe-csára« cónivali. Bo'za kastiga ga je doszégnota. Zavolo revu-lúcie je na gláve vzétje oszodje-ni. Ze na etom szvétí je vzéo nájem za nevernoszt szvojo, od dúse nyegove pa pripovédka med lúdmi od nigda mao szto-jécsa právi, ka sze kak prikazen, gde eti, gde tam szka'zúje. Po

cêla országi szo divjali püspeci i grofevje, kí szo kak Austrie caszarov prilizávci országa i vere szlodscsino podkápali i Austrii v-robsztvo pomágali daviti. V-Soproni je tüdi vkrâ vzéta evang. cérkev po Széchenyi Gyüri Györszkom püspeki, ali Egenberg Mária hercegojca je vödoprineszla, ka je nyéni dvorni dühovnik v-nyénom kasteli szlobodno dr'zao hí'zno szlú'zbo bo'zo. Na nyéne palacse presstranno dvoriscse szo sze szkrivomá szpravili vküp vernici, gde nyim

Evangelicsanszki dühovnikov pred po'zonyszko krô'zno szodszto pozványe.

Dnesz 'ze vszáki tréžno szí premislávajôcsi cslovek prevídi, ka je národne szlobodscsine dugoványe z-vere szlobodscsinov vküpprikapcseno. Tô nábole z-Vogrszke prigode vídimo. Kath. vadlúványa Zrinyi Miklós pesznik i veliki politicsni mó'z je tüdi vadlúvao, ka je: „protestánsov szlobodscsina z-országá szlobodscsinov ednoga fundamentoma bíla.“ I uprav, gda szo Austrie caszarje Vogrszkoagaországá szlobodscsino, szamosztojnoaszt zagriliti naménili, szo vszígdar vu prvój vrszti na protestánuse i nyí vere szlobodscsino szmrten szôd povedali vö. Poznani je toga vréména hüdoga dühá Kolonics Lipóta esztergomszkoga püspeka govor: »Vogrszkiország za rob-szlugo, potom za kôdiskoga i k-koncovi za katholicsanszkoga vcsinim.«

V-1664. tom leti pri Monestri szo törcci szploj doj pobiti i dönok je mir na ország tak szramotno zvezani, dabi törcci obládali. Stero szramoto szo

je on odprávlao szlú'zbo Bo'zo. Na pozdignyenom meszil trnáca je i dneszdén viditi za predganco napravleno ono meszto, z-steroga je v-tom 'zalosztinom vréméni Lang Mátyás vrli dühovnik predgao.

Eto szo nam nisterne dátke z-onoga tréblenya vréména, z-one vnôge mantre, stero szo protestánusje mogli pretrpeti, med sterimi szo nábole tú'zne: *po'zonyszko krô'zno szodszto dühovnikov nápoljiszko, gáljrob-sztvo i eperjeska meszárija.*

obládavní vögri prenosziti né mogli, i pod Wesselényia vodsztvom szo prôti králi sze poraberili i vküp priszégno, csi bár je toga dela ravnanya vu katholicsanszki vísesnyl goszpôdov rokáj bílô i odnyl 'zíslo, dönok szo tô na protestánusov pregányanye ponúcali i nedúžno nyé krivili. Szelepcsényi György, esstergomszki püspek, ki bi rávno v-prvoj vrszti vréden bio za toga volo, kak tálnika po iszkave to'bo djáti, rávno zatoga volo, da sze ná pred kralom za prijétnoga naprávi i mentúje vsze neprilike, je na nyé vzeo kralá, ka je v-Po'zoni gori posztávleno okrózno szodiscse prôti onim, kí szo v-tom vküppriszéganyi táI vzéli.

V-1673. i 74.-tom leti je Szelepcsényi pred tô szodiscse dao pozvati protestánuske dühovnike, stero szo pod tak zvánom Vitnyédia hamisnom píszmi z-tém potvárjali, ka szo proti králi pobüdjávali lüdi i navküppriszéganye nadigávali szvoje verníke, k-steroj to'zbi szo escse

edno krivo to'zbo prilo'zili, tó, ka szo præ evangelicsanszki dühovnicke Búdinszkomi törszkomi basi (zapovedniki) 50,000 ráhnski míte obezsali, csi törszki vojníci kém vecs katholicsanszki popév vküp szpolovíjo. Prvo pót je 32. evang. i 1 kalavinszki, drúgi pót pa 284 evangelicsanszki i 52 kalavinszki dühovnikov i vucsitelov prislo pred szodiscse. Ocsividno, szvekle sze je vöpokázala ti to'zeni nedúznoszt, tak da szta szodiscsa dvá biröva Forgács Ádám i Zichy Stevan gorisztanola i od to'zeni nedúznosztí szvedösztvó djalá. Ali eto düsnevészti szödníkov szedösztvó je në hvalálo, szödiscse cd vere netrplivoszti i hüde düsnevészti gnáno, je vöpovedalo trden szöd, põleg steroga szo je na glávvezetje — vrédnoszti i postenyá zgüblenye oszödili. Stero szo bár szamo za posztrahsüvanya volo povedali vö, da dühovnike na prækovrnénenye i csi tó nevcsiníjo, na od szlú'zbe doj povédanye, ali pa na országa osztáviánye lezé nagnejo — eden je, po iméní Suhajda Mátyás præk sztöpo na kath. vero, steroga szo ti ovi za Júdasa imenüváli. Ti nisterni szo podpíszali, ka szamovolno osztávijo domovino, od szlú'zbe odsztöpijo, ali 92 ji je sztálni osztalo k-veri, kí szo sze zezáváli na právdo, põleg stere jus májo dühovniksztva pozványe odprávlati, në szo steli dojpovedati, ni podpíszati onoga píszma, vu sterombi szpoznali, ka szo krívi, z-kém je tó'zijo. Séllyei Stevan Pápa

városa kalavinszki dühovnik i superintendens (püspek) nyim je bio govorník, kí je na Kolonicsa potvárjajöcse pítanye: »Zaká ne podpísete potvárjánya líszt?« Etak odgövoró: »Ár szo nasz zniksim szvedösztvom në ogvüsáli i na nász níka në poszvedocsili; bár szo nász oszödili, ali tó szmo në dú'zni, ka bi præti nam nepravdeno i nevrédno prineseni szöd mí szamí potrdili i odobrili. Z-podpíszkami szamo tó scséte doszégnoti, ná mí odámo szvoje vadlúványe i országa szlobodscsino, za stero szo nasi prehodníki krv tocsili i nam obarváli i pod neznoszni járem ná podvrzemo nase ekle'zie i nas ország. Bög nasz vari, ka bi mí szvoje szvéto i csíszto vadlúványe z-lasznimi podpíszkami znicssili vu etoj domovini i odürno vcsínili pred protivníkmí nasimi izroki bojdimo, da nase vadlúványe poni'záváli i ospotáváli bödö«. Szöd szo z-batrivnim szrdcom, z-krsztsanszkim dühom vzéli. Na stero je tüdi Sellyei dao odgövor: »Mí szmo nedú'zni bíli i dnesz szmo tüdi táksi; ali záto z-mirovnosztjov moremo trpeti, ár je popíszano: »pregányamo sze, ali nenihámo sze, ospotámo sze, ali nepogúbímo sze.« — Gda je vsze rántanye, napeláványe, proténenye zaman bílô, oszmrtenya szöd je na vözo premenenyeni, stera je po nesztannom mantrányi groznésa bíla od szmrta.

Protestánszki dühovníkov mantránye.

Te sztári predgar.

Sztároga predgara, verníkov ocso,
Tüdi pred Caraffa zapovêjo.

•Tí grêhsen jerevník, lüdsztvo
szkvarjújes,
Nyega vere cvêt vötrgas, szkübés!

— Nê tak moj goszpon, necsi-
nim jasz tó,
Jasz za cvêtja plevém tó húdo!

„Lêpa rêcs je tó, ali sto ercsé
Nyô, — taji Krisztusa, lažec jé:
V-temnico valon.

V-temnico me szila lehko zapré,
Ali od Krisztusa me neodvrné!

„Tí nevolák! Tí glászis nyega tí?
Nika je në szvéto pred te'ov z-
vere té“!

Szvéti je on meni szam i szvét
píszmo,
Zvön toga nika nej, na szvéti drúgo

„Navcsi 'ze vöza toga hüdob-
nyáka“!
— „I tam bom vu nárocsaj
Krisztusa“!

Sztár'ga predgara v-temnico za-
préjo,
Jeszi nyemi z-mekin krüh dájo.

Lanci ga tiscsjo i csi dojlé'zti scsé,
Kaméno klôp má, meszto posztelé.

Bete'zen, obsztaran i kak szúhi!
Dönk brez to'zbé sors mirno
noszi.

Tak mészli sztrá'znik: do gojdne
tak vmerjé

Té szlab sztarec, i vöpreminé.

Pascsi sze poglédnoti nyega v-
gojdno —

I, Oh Bo'ze! Csrsztvési je, kak
prvo.

'Zoltáre muvécsi, szpejva vu szebi;
Na obrázi mir ponznozst noszi.

Csüdúje sze sztrá'znik i govori:
„Csi nej eden, vtére ga vecs dní“!

Znôva miné nôcs, príde üttra,
Mocsnési, krepsi je, kak vcsera!

Na trétji dén sze 'ze pomladi,
V-dúsi, v-téli, kak biszter vídi?

»Tô je csüdo! — sto tô razlo-
'ziti zná?

— No navécsar ga opázim jazs
zazda!«

Nôcs gráta, i szkôsz na lüknyo
klúcsa,

Sze vídi tam temnice szvekloszta.

Sztrá'znik sze sztrszne, kak notri
násztrégne —

Ali z-e'n máli csasz pá znôva
poglédne.

„Szenya sze mi?“ Znôva i znô-
va gléda,

Pred nyim je 'ze szveklo: nej
je csüdo:

V-temnici je sztár' predgar në
bio szam,

Krisztus szedí pri nyem na klô-
pi tam.

V-nyega nárocsaj szladko szpi
sztarec té,

Kak déte vu nárocsaj materé!

KOZMA ANDOR.

Protestánski dühovnici vu vözi i vu nápolyszkom gálya robszti.

Vu veri sztálni dühovnici
szo na tále razdeljeni, v-Komá-
roma, Lipotvára, Kapuvár i v-
Sárvára temnice szpozapréti, nez-
govorne mantre trpeli. Grozna je
bíla ona dívjoszt, mantránya,

sztiszkávanya escse i vözbrodje-
nye, z-sterimi szo je vu eti ze-
melszki pekľaj mantrali. Med
doszta 'zalosztnimi i rú'znimi sza-
mo nisterne szpisem na papér.
Sellyei Stevana z-trémi túvárismi

i Lányi Gyúria Korpone evang. profesora szo tesko oblancane v-Berencs (Nyitrvárm.) peski gnali. Na Sellyeia téli je ospicsene cveke majócsa lanca veriga globoke rane napravila. Gda je opazník pítáo nyé: „Vu kom sze vúpate, ka rá zelézje noszite, kak pa ka bi sze pódali“? Je Sellyei odgóvoro: „Je escse Bóg vu nébi, ki z-szilov obtézeni nenihá. Vu nyem sze vúpamo.“ — Gda szo med teskim trplénym gori prilazili po sztrumnom bréji k-grádi, tam szo je vu szmétlave, fajtne, podzemlôv bodócsse temnice záprli. Escse i gráda zapovedník sze je zburkáo nad tēmi neszrecsnimi trplénym i Kolonics púspeki je píszaó i proszoga je, ná vtihsa nyí sors, povék-sa nyihov 'z'ivis, ár szpovesznejó. Te divjega szrdcá Kolonics je nakrácti etaksi odgovor nazá napiszáo: „Nesztaraj sze zavolo tē szmrti, zadoszta je veliki berencsei határ, meli do vnyem meszto.“ — Escse za edno leto szo itak probali nyé na podpiszka dánýe. — Sellyei nyim je odgóvoro: „Tak miszlite, ka szmo deca? Mí szmo vóoznánili naso volo i, kasté bodete znami csinli, pri tom osztá-nemo.“ V-Komáromi zaprēti dühovnikov trplénye je tūdi nezgovorno biló; ti nisterni szo poménkali, ali trijé szo med násztráhsnēsimi mantrami verni osztali: 'Zedényi Stevan dörgicsi, Bugány Miklós saiógööröi evang. i Köpeczy A. Baláz kalavinszki dühovnici. Té szo v-Lipótvár odegнали, gde je eden Kellio Miklós imenüvani je'zuita bio, ki je dühovnike mantrao. Med vecsim mantránym sze je tū zgódilo ednók, ka je Illés Ger-

gor Malomsoka (Gyórvn.) ev. dühovnik né doj poklekno, gda je Kellio je'zujta okóli noszo oltára szvesztvo, szo ga do krávóga zosibali. Rávno tam sze je zgódilo, ka je ednók edna mšloga szrdcá 'zenszka pomillüvájócsa 'zmetno delo szkoncsajócsim mantrinskom szkrivomá eden falácsek krúha dála. Kak je tó Kellio napamet vzéo, je 'zenszko dao zbiti i v-klado diáti. V-Eberhardi (Po'zonm.) bodócsse mantrnike je vecskrát Szlepcsényi érsek tūdi goripoiszkaó; i da je vsze napelávanye zaman biló, je szam bio dühovnike. Nájvékso radoszt je naisao vu tom, csi je je pred szvojimi gosztmí priliko meo ospotati. Vu grádi dr'zánom Gosztsenyé je gori dao zapovedati goszpodna szluge, da z-inasmi vřed vóobsztlü'závajo nyega i goszté, steroga hípa je je na gosztóv razveszeljávanye ospotávao, kúnio i norcsáro sze 'znyí, escse je i plüvao. Med vnógim necslovecsim mantránym sze escse szamo z-ednoga szpomeném. V-Sárvara temnici je 7 dühovnikov 7 tjeđnov zvezani v-le'zécsoj sztávi vehnolo. Trijé szo tó vópresztáti nēmogli, vesznoli szo, ali ti ovi szo i med tóv velikov mantrov verni osztali k-veri.

Gda je Kolonics vido, ka nedoszégne szvojeg cíla z-sztální dús i nevtrétoga morála dühovnimi pasztérmi, je to nágroznése zbrodo vó próti nyim: dao je je odegntati v-Nápoly (Taliánszko) za gályerobe, ná sze tam, kak ládigonécsi rob-szlugi mantrájo od grobianszki vojnikov. Vsze vküp je ji ze szamo 41 biló. Z-toga potüvanya prígode szamo Illés Gergo-

ra Malamsok ev. dühovnika teski polo'zaj pokázem csttelom. Od steroga je szledi eden 'znyim vréd mantráni tíváris Masznicius Tóbiás, Illave evang. dühovnik eto 'zalosztuo prígado píszao: »Od gláda, 'zija, i od bíttja zmantráni sztári szíromák je nê mogao dale idti. Pri ednom Peskulus imenüvanom váraséki je oszlableni vküpszpadno. Molili szmo sze vojnikom, naj ga nihájo vu vársi. — »Nê — právi zapovedník — jaz od 'zívi racsún morem dati.« Sziromáka sztarca je na oszla dao poszaditi, za podporo vszákí kraj oszla je k-nyemi zravnao ednoga-ednoga »roba«, vojníci szo pa oszla odzajaj i na nyem szedécséga bili, dokecs sze je te sztári dühovnik ednók nê mrtev doj z-oszla v-sánc obrno — 1675. april. 29. Vojníci szo doli szpóbrali z-mrtvoga téla gvant i oszvojili szo szí ga, zapovedník je pa vö dao zapoved, ka zdá 'ze ti napô mrtvi ná pokopajo szvojege mrtveca.«

Med potüvanyem szo trijé pobegnoli, dvá szta mrlá, sészt je ji obeté'zalo, z-steri szo stírje li hitro mrlí, tak da je ji v-Nápoly szamo 30-ti zvlecseno i odnemoreno prislo. Té szo po faláti za 50 zláti odali, i k-gáty sztolicam z-lanci privézane za robszluge núcali pri gonyényi ládj, gde szo v-rokáj 'zmetne lopate (veszle) vizíko zdigávájócs nadale szvedósztko csinili od Krisztusovoga drágoga evangelioma. Nikáke dobre dúse szo bár, kak je od nyí mogócse biló, nyim pomágale, ali nyí oszlobodítev je vsze tecsasz nê prisla, dokecs je Hollandie morszke vojszké admirál Ruyter Mi-

hály Adorján vö nê nazvészto spanyolszkomi králi, ka li tak bode sô nyemi prôti francuzom vu boi na pomócse, csi nedú'zno mantráne vogrszke dühovnike z-gályarobsztva oszlobodíjo. — Dühovnikov delo je vcsaszi pod predgledávanye vzéto, za sterim je prislo 'zelno csákano oszlobodjénye. Oszlobodjénya sze ji je szamo 26 vcsakalo, stírje szo 'znyí zavolo trplénya i szúkesine prvle mrlí. Med 'zoltárov szpévanyem szo sli doli z-robsztva ládje na oszlobodécsi hajöv 1676. febr. 11.-ga. Ruyter admirál je z-bratinsztva obijnom vzéo prék té neszrečne szkoron náge, v-téli vküpposzúhsene, na pô mrtve dühovnike etak nyim govorecsi: „Vu mojem 'zitki szem doszta lépi, velki obládnoszt zadôbo, ali eto je moja nászveklêsa obládnoszt, ka szem Krisztusa verne szluze z-mantre vö oszlóbodo.“ Vu szvojem pozdrávi je vö oznao, ka szo evangelicanci i kalavinye vküпно trpeli, stero nasz naj opomina na bratinszko potrplivoszt, na lübézen i na vküпно, eden toga ovoga podpérajócsé delo.

Kolonics je v-Sárvári i Kapuvári bodócsi 20 dühovnikov tüdi v-Nápoly steo dati odegnati, ali té szo szamo do Buccari-a prisli i du'ze v-tempicaj véhnoí. Z-té je ji 10 zavolo velikoga mantránya prék sztópilo, trijé szo mrlí, 2 szta sze 'ze prvle oszlóbodila, ali pét je ji du'ze trpelo mantrniksztko, dokecs szo sze po II.-goga Györgya szászkoga poglavára szredsztvi v-1676. májusa mészeca nê oszlóbodili.

Oszlobodjeni dühovnici szo v-Schweici príjétno bili gorivzéti, z-lübéznosztjöv szo je oblónali,

dokecs nyim je 1681. leta v-Soproni dr'žani orszacscki gyűlés nê dopűszto nazâ sze domô v-drágo domovino k-tim szvojim povrnôti.

Tâkse divje necslovecse delo szo csinili klerikalci, pápo-

va oblászt meszto toga, ka bi naszledűvali szvojega nebeszko-ga vucsitela, ki je escse protiv-nike zapovedao lűbiti i nyim odpűszttiti i táksi szmejo szebê za nyegovoga namesztnika praviti eti na zemli?!

Gálye robi.

Mála cêrkev vu máloj vészi,
Zvêzda jeszte na torma vrêhki.
Prôsztô, szirmasko jenyélűdsztvo,
Bôg nepita, csi je bogato?
Nyihov kűncs je: mĩli dűhevnik,
Rêcsi Bo'ze je vrêli glasznűk.
Glászi sze peszem, v'zivoj veri:
„Trdi grád je nam nas Bôg
zmo'zni!“

Vu nocsi nad nyega vderéjo,
Nemilo ga, z-szebom 'zenéjo;
Zaman je familje plakanye,
Nevalá prosnya, nê sztaranye,
Hohárom ga vu rôke dájo,
Z-lancami zvêzanoga májo.
Glászi sze peszem z-vűsztt 'za-
losztni:
„Trdi grád je nam nas Bôg
zmo'zni!“

Na csamurnoga môrja brêgi,
Na mantre punoj gálye klôpi
Z-lanci zvêzani tam sztojffjo
Bo'zi szlugi, rebsztvo trpűjo.
Nenáidejo indri pomôcsi
K-Bôgi vu peszmi szpêvajôcsi,
K-Odkűpiteli verni, szlo'zni:
„Trdi grád je nam nas Bôg
zmo'zni!“

Môrje i dúgi lét vâlovje
Gályo ino bregôv pecsine
Kamen, pêszek, robe tá peré ...
Na klôpi nyê zvêzane neszê'
— Eden, eden kamen sze vtrgne
Vu vodeni grob notri szűne —
Vszigdár ménye-ménye vűsztt doni:
„Trdi grád je nam nas Bôg
zmo'zni!“

Gda 'ze vecs nerogácsô lanci,
Vu mokrom grobi oni robi
Vszű, vszi pocsvajô vu vodi;
Vu globocsűni Koráll môrji —
Vu vihêrnoj, vrtêlnoj nôcsi,
Sze zdâ csűje vô szpêvajôcsi
Glász himnusa vu globocsűni:
„Trdi grád je nam nas Bôg
zmo'zni!“

... Verjem: prido bôgsa vrêmena,
Lűbézen bode vera teda —
Ném' preganyali en drűgoga,
Na spot iména Jezus'voga.
I zhod, zâhoda dalecsina,
De csűti glász vecsnoga míra.
Zevszê mêszt do donele peszmi:
„Trdi grád je nam nas Bôg
zmo'zni!“

VÁRADI ANTAL. (F J.)

Podpérajte Diacscki Dom!

Kövy Sándor i zafrigani diák.

Kövy Sándor je velike, po cëlem vogrškom i escse vu zvönésnyi orszáaj dobropoznani, velke módroszti i znánya profesor bio. On je bio Sárospatak kollegiuma (viesesnye sôle) sôle od 1793—1829 lét vrëmeni on imeniti profeszor, z-sterim je vogršzkoga pravdeniksztva návuka vcsenyé na konci 18-te sztotine na sürsi, nõvi temel polo'zeno. 'Z-nyegovim iménom je tá po Bethlen Gábor poglavári nasztávlena, od zacsétka mao hiresnya kalavinszka sõla dobila escse vrëdno imé i hiresnya posztánola. Tam szo sze vcsili i dokoncsali szvoje vcsenyé vgršzkoga orszáa oni znameniti mó'zje, ki szo do 1848-ga leta tak vu pizsátelszti, kak vu orszáa ravnanya návisisi pozicijaj vodécsi mó'zje bili Pl. d. Csokonai je z-Debrecen sôle v-Sárospatak odisao i sész' lét nadaljávaeo szvoje vcsenyé posz-lühsajõcsi Kövya naprédávanya. Fogarasi János, szledi návisisega (nádora) králevszkoga szodnoga sztolca (törv. szék) predlo'zitel (referens) ki je z-Cucomrom navküp vogršzki récsnik (szótár) napiszao; Szemere Brtalan vogršzke vláde prvi znotrësnyminiszter, revulucsne vláde ministerszki predszednik grof Teleky László, Jászay Pál, Szemere Miklós, Zsarmay Lajos, Apostol Pavel i med vszëmi te nábole znameniti: Kossuth Lajos, szo vszi nyegovi vucseniki-bili. Ednök sze je prigõdilo, ka sze je Kövy profesor z-szvojimi vucsenikmi, med sterimi je Kos-

suth bio tüdi, nika malo preerkao i nisterno zámirno récs nyim násao povedati, stero szo té bajuszáti vucsenici, mladénci brezi zámerja némogli prenosziti. Na Kossutha narátanye szo szí vküp pogúcsali, ka dokecs sze ji Kövy nezasztõpi i zadovolcsisine nedobijo, teccasz nedo sli na vcsenyé (sztrájkali do). Delo sze je po lépom zglihalo i vugodno odpravilo, v-náblí'zányoj võri, gda je Kövy nadaljávaeo vcsenyé, je z-etimi recsámi zacsno szvoje naprédávanye:

„Tõ pa eto põt konstátëram, ka z-dominus Kossutha, — csi sze nezbdõgsa — escse velki orszáa zburkavec má bidti.“

Od Kövya je gori zamerkano, ka gda je ednök na egzájmeni od Kossutha i od nyegovoga tüvárisa Dercsényia escse i z-táksega szpitávaeo, stero szo sze në vcsili — ali teva mladéncia szta dönok dobro znala odgovárjati, sze je k-posz-lühsajõcsoj komiszijí obrno etak govorecsi:

»Etiva mladéncia bole znáta právdo, kak cëla králevszka tábla, stero Bõg vë z-kaksi nezvcseni praelátusov, barõnov, vicespánov naberéjo i posztávijo vküper. Obádvá bi stante pede lehko sla za personálisa! (Põleg drügoga naprédávanya: Vecs znáta, amice, kak personális!) Kövy je jáko doszta pizsao, sztrasnó doszta je delao. Na teliko sze je vtõno vu szvoj lüblëni pravdeni návuk, ka je za drügo, náimre za materiálno du-

goványe celô malo, ali pa rávno nika në márao. Na tá je 'zena mogla szkrb nosziti, rávno na gvant je në dao nika, csi ga je ona në opominala, ná sze preoblecsé i ka je ete, ali ov falat 'ze szploj ponoséni itd. Od laszni goric i drúge vrédnoszti je pa rávno në znao, ka csi jo má i stero je nyegovo. Tô je prê 'zénszke szkrb« je meo segô praviti. I rávno zatoga volo sze je zgôdilo 'znyim ono csúдно pripetjé: ka je *laszne szvoje gorice znôva kúpo i vôplácsao*.

Bio je med mladénci eden zafrinoga, z-vszeffelé szalom namázani zaviti diák: Komjáthy sze je píszao, steri je v-Sáros-pataki dokoncsao szvoje vcsenyé i v-Pest je naméno idti za jurátusa, szamo ka je edno veliko zménkanye meo, v-mosnyé szta szamo dvê szrebrnivi dvajscsici po szlabom sze oglasüvale. Ka ná csiní? Napôti sze k-Kövyi govorécsi:

— Goszpon professor! Sztric szo mi mrlí; rávno zdá szem zvedo té ízaloszten glász; eden falat goric szo meni porôcsili i da bi jasz rad v-Pest odiasao, nebi oni kúpili tē goric?

— Jeli szo lépe? velke —? i në zapüsztsene one gorice, amice?

— Csi tak ka sze nyim nevno'za doctissimus, po p ldnévi je lehko pogédneva — porácsa Komjáty.

Kövy je privolo. Po poldnévi szta sze tá pelala. Komjáty je zdá sztano pri Kövy goricaj i právi:

— Eto szo, ná je poglédnejo.

Gda szta je 'ze vszeokôli szpoglednola, pita Kövy:

— Pocsem je naménite dati amice?

— 1000 ráhnski je szlédnya cêna.

Professor je je vcsaszi vô plácsao. Komjáty je napiszao odaje liszt (te je escse në bilô grüntne knige) i vu dobroj vôli szí je po cêloj pôti szfúcskávao i danájkao . . . Professor je pa 'zelno csakao 'zeno domô ztoplic.

— Kakso radoszt nyé szprávim, csi domô pride? Znam, ka de rada i escse me pohváli, szí zgovárja szam vu szebi.

— No dúsa moja nika necsákanoga ti pokázem, míszlim ka bos rada — právi zadovolno Kövy, gda je 'zena domô prisla.

— No ka bi pa tô 'bilô Sanyi? Povê mi, ár szem jáko nále'zna.

— Csákaj, popoldnévi!

— Zakâ pa në zdâ?

— Te bi 'ze nebi bilô tebi nále'zno.

— Kapa csi mo te lepô proszila?

— Në — në — nikak në! Popoldnévi!

Po p ldnévi sze vô pelata k-znôva küplenim goricam.

— Tô je moia lübléna, tē goricé szem kúpo i kázao je na szvele goricé.

— E nye ei yel! Ne spái szaj sze, vê szo tô nase goricé!

— Persze, ka szo nase i escse tvoie, právi Kövy. Jeli, ka szo lépe?

— Ejh szamo túo bojl! Vê szo tô nase lasztne goricé.

— Vê szo pa nase, tebi szem je kúpo preminôcsi tjeden za 1000 ráhnski.

— Od koga sai je kŕpo?

— Od Komjátya. Jeli bár, ka szo té pêneze vrêdne?

— Od Komjátiya? Szvoje gorice? Vê szi pa véndar nê nôri gôb jo?

Kövy je zdâ trnok glédao, csi je gli môder bio, je nê znao, gde nyemi je gláva?

Vis, právi nyemi 'zena: pred szedmimi létmi szmo je kŕpili.

— Te szmo je kŕpili? . . .

No te me je fêszť naszádo té infámisni Komjátý, ár mi je ôdao i jasz szem je vöplácsao! Dobro me je sztepaó.

'Zena sze zácsa csemeriti i z-ednim tüdi szmeháti. Z-hiresnyim júris professorom sze kâ taksega zgoditi je bogme sztrahsno delo.

— No csi sze je tó 'ze ednôk z-menom zgôdilo, neszmimo ovaditi, ár csi sze vözvê, morem doj zahváliti z-csészť!

Kövy professor je escse tó norijo napravo, ka je Komjátýi 100 ráhnski dao, nâ nikomi neovádi té csűdne histôrie.

Ali té prefrigani Komjátý je jo bogme vö zbrbotao . . .

Velki Frigyes preiszki král i Hetyési vogrszki prot. theolôgus.

Pri indasnyi vogrszki protestánusaj, tak pri evangelicsancaj, kako kalavinaj je velike znamenitoszťi bilô vu zvônêsny, námre v-Nemskoga országa hiresnyi vszevucseliscsaj (egyetemeken) bodôcse solárivanye. Csi rávno nemo gúcsali od reformátie prvi, veliki dŕhovnikov, kakszi szo bili: *Sztárai, Dévai, Szegedi Kis István*, szledi je tüdi, do nánovinêsi vrêmenov nê bilô ednoga znamenitêsega theolôgusa, steri nebi vu oni hiresnyi soláj szpuno i dokoncsao szvoje vcsenyé. Tam je szlobodnêsi bio lűft; oni ki szo sze v-nyem dugsega hipa zdr'závali, szo sze nê szamo na presztornêse vidênye i znanoszť vöosznôvili, nego ka je doszťa vecs, na cêli szvoj 'zitek gledôcs szo k-deli nágib i csiszťése previdênye prineszťi szêbov domô.

Pri tom pa neszmimo pozábíti, ka szo k-zvônêsnyemi solárivanyi dober fundament polo'zile 'ze dománye visesnye solê. Polo'zile szo nê szamo z-tém, ka szo znanoszť dalé, nego vu prvoj vrsťi z-tém, ka szo privádile i návcisile szvoje vucsenike na trplênye, sztrádanye, na szíromastva prenosenyê; vu mladêncov szrdcá szo vcêpile pozványa lűbézanoszť, da sze z-teskôcsami znájo vojszkŕvatí, zôcsi szťánofí, na szvojo môcs sze naszľanyati i pôleg csednoga premislênya ceniti nászťaje. Vsze-gavêcs je znánye velke vrêdnoszťi, ali doszťa véksa vrêdnoszť je vedrna delavrêloszť, stera razvedrí mlácsnoszť melankhólie i na dŕhovni cilov doszégnenye navdűsáva. Fináncy piszátel, ki je od vogrszki protestánski kollegiomov (visesnyi sôl)

znamenitoszt i zvelicsitelnoga dela píszao („Magy. Orsz. kö-zokt. története Mária Terezia ko-rában“ I. 290. l.) („Vogrszkoga országa zevcsenoszti prigoda vu Mária Terezie vrémeni“ I. 290. sztran) té kollegiomov glavno vrédncsz z-etimi recsámi ozna-méni: „Vogrszki protestánski di-ák sze je sztrádati, trpeti i de-lati . . . vu kollegiumi návcsó.“

Bécsinszka, ali popravici Ausztriszka vláda, stera je prék recssztotin do razpádanya hípa vszigdár nê szamo materiálno grilla i zadúsávála Vogrszki ország, nego tém bole csiszto ver-szko i zevcsenoszti naprêidenye. Z-krivimi ocsámi je glédála mla-déncov etakse vu zvônészni or-szágaj bodócse solárivanye. Pô-leg szvoje híude dúsne vészti sze je nê szamo toga bojála, ka té mladénci z-csisztês'mi i presz-vetcsenêsjimi mozgámi pridejo domô, nego kak, koga dúsnavészti je nê v-rédi, koga cíli, namenýa-vanya szo híudi, on escse i vu lîszteka túhom súmlényi proti-vinsztvo obcsúti: tak szo sze té bedáci túdi od toga bojali, ka sze vkûnzakel'ena zmôzna Aus-tria vcseszí porúsi, csi do nê sereveréli mladénci vu zvônésznyem országi vcsíli. (Isztina, ka szo Austrie ravnanya glavé vszig-dár môrne bilé, nê szo sze dalé po csednom previdényi preszvê-titi. Szvojt bínov klice szo vszig-dár vu drûgi mészta] iszkali, szunca szvekloszt szo z-csarnov mrelov ménili zasztaviti. Kí szo szvoje pravdene i cslovecse pra-vice iszkali i doszégnoti setúvali, szo je odrinyávati i za rebelise potvárjati. Kak vidimo toga szád sze je zdá'ze dozoro).

Vu Mária Terezie kralüva-nya vrémeni je vere i návuka oblászt vszefelé zádave metala pred vu zvônészni országaj bo-dócse solárivanye. Blôdno je vô-zgrüntala, ka sze prá „dobri podlôzancov düh szkvari, csi sze protestánuski theologusje vu szvoje vere návuki — vise mere — potrdijo,“ z-jeretnikov vcsenyom i knjigami obravnani, nepohodne lúdi zblôdijo. Vô szo dáli tak zrendelüvanya: Ka vu zvônészni országaj vcsenyé 'ze-lejôcsi mladénci morejo vópoká-zi, z-koj bodo tam 'zíveli? Prav szo racsúnali, ár szo táksi mla-dénci navékse szíromaske sztá-ve, ali, kak je tô zrendelüvanye po onoga hípa jeziki pravilo: »a potiori pauperiorum Paren-tum filii« billi

Vláde praktike szo nê do szégnole szvojeja kmicsnoga na-menyávanya, ár szo mladénci zôcsi sztanoli vszém teskôcsam. Nyihovo vrêloszt je podpéralo domácse protestánsko obcsin-sztvo i túdi zvônészni verebratje. Pri dvornoj kanceláriji je v-1744 leta vu 45-tom napiszki 68 prot. mladéncov imé gori szpízvano, kí szo vu zvônészni ország sze vcsít sli. (Fináncy)

Prôti Bécsa zasztavlajôcsim prepovésztam sze je nika nê tak osztro protivílo, kak Mária Terezie vrsztínka, Velkoga Fri-gyesa preiszkoga kralá previdé-nye, kí kak szlobodni ideo ver-nik, je vu szvojem országi vo-grszke prot. theologuse rad vido i trpo.

Z-toga protivnoga boja je nê szamo edna vékse, ali ménse znamenitoszti histôria zhájala. Med tákse szlihsi eta naszledüvajô-csa túdi, stera sze je z-Hetyési

prot. theologusom zgodila i zstere sze je Ballagi Géza z-oni vremen napiszkov v-ednom szvojem szpjszi (»Polit. irod. M. O. on 1825-ig«) szpömeno i doli szpjszao.

Velki Frigyes sze je v-1750-toga leta eden lépi dén, kak je tó návadno segö me», vu püngradi sétao i zagledno je ednoga vu vogrszki gvant oblecsenöga mladénca. Obercsé ga i tak je zvedo odnyega, ka je z-Vogrszkoga országa, zové sze Hetyési prot. theologus, kí je na Frankfurtszkom vszeyucseliscsi vcsenyé poszlúhsao i zdá domö ide; v-Potodámi je záto sztano, ár králevszko rezidencio scsé viditi. Odkritoga obráza mladénec sze je králi povido i sztávlao ga je ná tam osztáne, on sze szkrbo bode za nyega. Ali Hétyési je në privolo govorécsi: Ka ga 'ze domö csákajo. Král ga zdá obercsé, ná ga nika proszi. Mladénec je vcsaszi në znao, ka bi proszo. Po málom premislávanyi napré dá, ka je v-Nemskom országi vecs theologicsni i filozöficsni kníg kúpo i zdá nevé, ka de, ár na granici jáko szpregledávajo knige i je'zútje je vkrá szpoberéjo. Csi bi nyemi vu tom táli kaj mogao pomágati? Král je vu ednom megnenyi gotov bio, ka má csiniti. „Vu bözem iméni ercsé: li neszi z-szebom knige i kúpi szí ji ji kak návecs, od steri míszlis, ka szo v-Bécsi prepovédane i stere potrebújes. Csi do ti je vkrá steli vzéti, pové, ka szí je od méne döbo. Na tó bár je'zútje ocsevje doszta nedájo, ali tí nika nemáraj. Kak tí knige vkrá vzemejo, idi vcsaszi k-mojemi Becsinzkomi követi, pové nyemi, ka

sze je z-tebom zgödilo i ka szem ti jasz pravo, potom pa idi v-te nábole nôbliski Hotel i 'zívi po goszpodszkom. Vszáki dén náménye eden zlát mores potrositi. Teccasz boj napoköji, dokecs kníg nazá nedobís.“

Král je zdá notri sô v-palacso i za krátki csasz nazá pridöcs je mladénci prék dao edno píszmo, na stero je napiszanoi bilö: »Dopüsztshénye vu Bécsi na nasem sztroski zdr'závanýe. Frigyes« Tó píszmo je pri követsztkvi mogao pokázati.

Král je na szrdcé zvézao Hetyésii, ná sze vu vszem k-nyegovim povelényam dr'zi, obecsao nyemi je, ka nyemi na vogrszkom dobro eklézio (faro) szprávi, potom nyemi je szrecsno pöt zelo i szloböd vzéo od nyega.

Mladénec je za vsze péneze, ka je meo, knige szpokúpo i sô je pröti Bécsi, gde szo nyemi cenzorje bogme vkrá vzéli. Zdá sze je zráven k-preisztkomi követi napöto, kí ga je 'ze csakao i na kralá zapoved v-to náprednyéso ostarijo (hotel) szkvertélivao. Követ je põleg réda vsze naznano králi Velkomi Frigyesi, ka sze je z-theologusom zgödilo.

Berlinszki kabinet je za krátki csasz pod zápor vzéo Berlinszki je'zútov bogáto knigárnico, za steroga volo szo szí tē szvétí páterje zaman trli glavé, në szo znali zroka kralá szrditoszti. Ka májo csiniti? Deputátio poslejo pred kralá.

Velki Frigyes je cèle stiri tjedne dao csakati deputocii, dokecs je pred szébe píszto, Hetyési je pa v-Bécsi veszéle dní v'zívaö. Je'zútje szo i zdá në zvedli té szkrovnosztki klúcsa, ár nyim je král szamo tanács dao

ali sztálnoga zroka nyim je në povedao. Tanács je je opomíno, ná sze k-Becsinszkomi követi obrnéjo, potom pa ná nyega, tó je tó kralá, porácsajo vu kníg vizitátorov, cenzurov milosztso. Ka szo vedli? Nôvo deputáció szo poszlali zdá vu Becs pred preiszko követsztvo.

Bécsinszki követ je tüdi në ednáko gúcsao, szamo li tak nika prisztranno je pravo, od steroga, csi bi szi pazlívo premislávali bi hitro pôť naisalí do cila. Követ je szamo telko pravo, ka on nika nevê gucsati od toga, ali jeszte eti v-Bécsi eden mla-

dénc, on de je gvüšno znao na pôť szpraviti.

Li hitro sze je razvédro zrák. Hetyési je nakráťzi nazá dôbo szvoje knige, sztroska racsun je tüdi vréd posztávleni i je'zútje szo sze znôva v-Berlín v-deputácii z-prosnyôv naklonili. Velki Frigyes je je zdá prijaznívo prijao, knigárnica je odzápora odevézana, ali z-ednim je je'zúťe podgoverne djao, da zatoga volo vu vogrszkom országi protestánusov oblászt neszmi bantúvati ino, ka Hetyési dobro faro dobí.

Vsze je tak bilô, kak je král zelo! F. J.

Ocsa i szedem szinôv.

Bio je ednôk . . . ali nemiszlite szi, ka bom vam kákso fabulo pravo; na konci vam tó tüdi povém, ka gde je bilô. . . , bio je ednôk eden ocsa. On je meo szedem szinôv! Sziromák ocsa! — mogôcse vnôgi právjio — szedméro decé je szedem nevôl, szedem teski krízov na ocsó gledôcs!

Pa je záto tó në tak! Môder Salamon král, kí je tak cse-den bio, ka szo z-dalecs krajín, tak právjio z-szedem országoť hodíli poszlúhsat nyegovo môdroszt, csüdüvali szo sze nad nyegovov môdrosztjov, té môder Salamon je celô nacsí gúcsao. Tak je pravo: dobra decá szo blagoszlov na sztarise, csi jí bár szedméro jeszte, ali húdo dêťe je kríz ocsé, csi je lí szamo edno. Tó je zláta pravica! Ka kaksí szo bilí oni szinôvje, jeli dobri, ali húdo? tó je glavno pítanye. Od toga scsém zdá gúcsati. Ali

prvle vam nikaj od ocsé namênim povedati.

Té ocsa je jáko dober, szkrben eden ocsa bio, kí sze je nigdár në szpozábao z-toga, ka de nyemi ednôk racsun dati od szvoje decé. Vszigdár je je na dobro vcsio, opomíno, kárao i dobro példo nyim kázao. Ze vu nyihova gingava szrdcá sze je pascsó notri poszêjati bogábojaznoszti i poníznoszti szemen. Vszigdár, gda je kaj csasza meo, je k-szebi szpravo te mladícske, pripovedávao nyim návucsne, pobo'zne pripovészti z-indasnyi vrêmenov, stere szo vsze tó szvedocsile, ka Bôg ti dobri, ti pravicsni nigdár neoszťavi.

Pri ednoj príliki, kak szo sze szinôvje pá okóli nyega szpravili je etak erkao k-nyim: Vidíte moji szinôvje, z-dobroga Bogá miloscse mámo málo hrambo i málo vérsztvo. Csi mo szkrblívo delali i vrêlo Bogá molíli, nev-

merjémo od gládi. Ali záto sze neszmite vu toj vrêdnosztí zvisziti, ár je zemelszki kincs premînôcsi, nê je sztálen. 'Ze i ví vécs lúdi poznate, kí szo ednôk prémocsni bíll, vu dobrôti szo 'zíveli, ali vsze szo zgûbili i na szíromastvo szo prisli. Kralôvje, grofevje, velika goszpoda szo szíromácke grátali i na drûgi pomá-ganye sze priszílili. Ví túdi zgûbiti náidete szvojo vrêdnoszt. Ali tó edno vam povém: Vase vrêdnosztí, z-sterov z-bo'ze miloscse ládate, vragê nigdár nedajte. Ár i vno go jeszte, kí vragá bogatíjo. Na tó vam nisterne példa povém. Eszi pazte. Jelibár poznate szíromáka Jánosa, kí kak kôdis z-lúdi milosc sine 'zivé. Ete szíromák János je nigda vu vészí nájbogátési kmet bio. Ali vsze je zgûbo. Cêlo szvojo vrêdnoszt je vrági dao tá. Pa je nê bio zapravlács; escse je dosztakrát szkopüvao. Csi szo gdate na cérkev, na bo'zi cil kaj odnyega proszili, je vsz'gdár preklinyao, gda ga je szíromák milosc sine proszo, je nigdár nê meo pênez. Nê je bio manyák, nê pijánc, nê kártas i dônok je nanikoj prisao.

Edno veliko falingo je meo: Nemíroven, nyevkavi cslovek je bio. Vsizgdár sze je szvajüvao i právdívao. Z-szôszedmi za volo mejéo, z-rodbinov za ôrocsíno. Nesztanoma je fiskálisov dveri odpérao i szodnie sztube klacso. Tak je cêloga leta dohodke i k-koncovi cêlo vrêdnoszt na to'zbé, na velke pravdene sztroske potroso.

Právdívanya vrági je vsze na áldov zdávao. Na bo'zi cil je nika nê zíslo. — Edno drûgo példo vam povém. Poznate szíromá- cseka Petra. Po zími nyemi z-úde

obüteli prszti kukúcssejo vó sznêg. Cotavo oblecsalo má szíromák. Deca ga cônivajo: „erdécsega nôsza Peti.“ Inda je on túdi pré-mocsen i réden cslovek bio. Ali pijanoszti vragê je v-skramble pri-sao. Cêlo szvojo vrêdnoszt, pos-tenyé, vszo szvojo cslovecso ple-menitoszt je pijanoszti vragê na áldov znoszo. Jedino na nedopu-nyenomi gúti i trobûji je 'zivo. Pavel apostol sze je szkuzio, csi je tákse lúdi vido, sterim je 'ze-lôdec bio nyihov Bôg. Mí sze tú- di lehko szkuzímo nad táksim lúdmí, kí szamo szvoje têlo kr- mijo, z-steroga do sze po nyi- hovej szmríi csrvjé dobro gosz- ílil, za nemrtelno dúso nemárho, na postenyé nedájo, za deco sze neszkrbíjo. Tó je z-isztinom sza- mo govenszki i nê cslovecsi 'zítek.

Jesztejo vu kê márnosztí, cifránya vrág prebíva, táksi vesz szvoj szlú'z na têla cifránye tro- sijo i tak n. Zrecsjôv vrági dosz- ta aldújejo lúdjé, ali tèm me- nye Bôgi.

Zdá bi 'ze jelibár radi znali, kakda naj darújemo Bôgi? Na tó pitanyé vam z-szvéto ga píszma govorum odgovorim: „Kakoli szte vesinili z-eti bratov moji ti nájménsi, meni szte vesinili.“ Lüfte Krisztusove te mále, te osztávlene szirôúce i vbôge vdc- vice, szmilenoszti násztave, pri- násajte pôleg premôcsi áldove na te szvéte cíle; teda Bôgi darúje- te, nyega lübite i on vász túdi. János apostol etak ercsé: *Vu kom je lübézen, vu nyem Bôg prebíva. Drági moji szinôvje, lüfte eden ovoga, teda de i vász Bôg túdi lübo.*

Tak je gúcsao on dober ocsa szvojim szedem szinom i oni

szo ga bôgali, med szebom szo sze, kak dobri bratje lûbili. Vszagdanésnya dela szo szi med szebom lepô gori raztálali, tak da je ji ti sészt sztarési zvônésnya odprávlalo, te náj ménsi je pa dománye, hízne ôpravice szpunyávao. Návcsó sze je kûhati, tak ka gda szo trûdni bratje zdela domô prisli je je vszigdár zmáhna hrána csákala. Réd, mir, postenyé i csisztôcsa je ládala pri szedméro szinôv ocsé hízi. Cêla vész je je postûvala i prestimala.

Vém je i vu szvétom píszmi popíszeno, ka »vrág, kak erjûvajôcsi oroszlán hodi okôli iszkat, koga bi po'zrêti mogao».

Popíszano je escse, ka v-nocsi szkrivomá szêja nezbívanya kokoly vu cslovecsa szrdcá. Tak sze je zgôdilo i eti. Tomi húdomi sze je nê vidlo to mirovno familiszko 'zivilénye. Kokoly je poszejao med one szini. Pomali szo zácsali nezadovolni gratívati. Ocsa nemajo pravice, gda nasz na lûbézen nadigávajol! Ka nam valá táksa lûbézen, ka mí szamo v-leti vu velikoj vrocsini, v-zími pa vu velikom mrázi delamo, te nájmlájsi pa domá v-szenci szamo polezáva. Tô du'ze tak nenihámo. Naj on túdi vó ide z-naami delat.

Te dober ocsa je zaman na mir opomínao, na lûbéznosz't nabûdjávao. Nê szo ga bôgali, te nájmlájsi je túdi 'znyimi mogao idti na zvônésnye delo.

Mirovno zze je pôdao i te szédmi szvoji brátov 'zelényi, vó je sô 'znyimi v-pôle i rad je delao zvônésnye delo. Ali gda szo poldné domô prisli, je ji nê csákala 'zmáhna hrána i pocsívanýe, kak drúge dní. Delo je je csakalo. Stalo vréd vzéti, obravnati

márho, vréd pobrati hízo i ka je glavno bilô, za obed sze túdi trbelo poszkrbeti. Hítro je trbelo práznomi 'zalôdci zadoszta vcsiniti, ár szi té neporazmê — netrplívo csáka ta szvoja.

No tô sze je pa rávno ni-ednomi nê dopadnolo. Szvajúvali szo sze med szebom, eden toga ovoga krégali. Szvoje ôpravice szo nemáratno szpunyávati, nê je bilô pri nyth hízi vecs lépoga redû, csisztôcse i míra.

K-koncovi szo ti bratje szamí previdili, ka szo na blôdno, húdo pôt sztôpili. Od ocsé szo odpûscsénye proszili, ka szo ga nê bôgali. Toga nájmlájsega szo pá domá niháli i tak sze je te prvési mir i naprêidénye znôva knyim priszelilo.

Tô je ta pripovész. Zdâ pa vam szamo na ono pítanye mam escse odgovoriti: sto je on ocsa, gde sze dr'zi i sto szo nyegovi szinôvje? Ocsa je niscse drúgi nê, kak vszê nász nebeszki ocsa, szam Bôg. Szedem szinôv je pa tjédna szedem dní.

Pri sterój hízi toga szédmoga domá niháte, tô je tô, gde té szédmi dén nedelajo, nego nebeszkgoga ocsé szvéto rêcs poszlûhsajo vu cêrkvi, tam pri tisztoj hízi mir, naprêidénye i Bo'zi blagoszlov kralúje. Ali gde toga szédmoga túdi vó tirajo v-pôle, ali te szédmi dén túdi delajo, tam nemajo nígdár csasza bo'zo rêcs poszlûhsati, szvoji dús zvelicsanye iszkati, tam nega míra, nê lûbézni, nê naprêidenya i nê práve zadovolnoszti.

Na szvêti te nájvêkse cêrkvi.

Ta nájvéksa cêrkev navizikoszt tõrma gledõcs je v-Nemskomországi v-Ulm váraši, stere tõrem je 162 metra viziki. Za tõv príde tûdi v-Nemskomországi Köln várasa 156 meter, v-Hamburgi z-150 meter, v-Strassburgi z-142 m. vizikim tõrom. Ti ovi országoz cêrkvéo tõrmi szo doszta nisisi, nase szobotske cêrkvi tõrem, csi je bár zadoszta viziki, je szamo 56 metrov

Ka sze cêrkvéo velikosztí dosztája i kelko lûdi sze szprávi v-nyé, na prvom meszti sztojí v-Rim váraši tak zvána Szv. Petra cêrkev, v-nyõ sze szprávi 54.000 lûdi. Eta grozno velikoga presztora cêrkev je v-Dr. Luther Mártona vrêmeni zídana. X. Leo pápa jo je dao zídati i ka naj na nyé

sztroske potrêbne pêneze vkûp szprávi, je dao grêhov odpûsztsanya cêdala odávati, tõ delo je bilõ zrok reformátie zacsétki. Za nyõv naszedûje v-Milanó váraši, v-stero sze 37.000 lûdi szprávi, potom Szv. Pavla cêrkev v-Rimi, notri sze szprávi 36,000 lûdi, v-Kõlnszkoj cêrkvi 30,000, v-Londoni Szv. Pavla cêrkev 25,000, v-Becsi Szv. Stevana sze 12,000 lûdi szprávi; dokecs v-Murska Sobotskoj, ev. cêrkvi szamo 2000 lûdi má meszto.

Amerika, kak vu vszem drûgom, tak tûdi vu cêrkvõv velikosztí prehítiti scsé Europo. V-Chicagói zdâ namenyávajo edno cêrkev zídati, stera tak na vizikoszt tõrma, kak i cêrkvi presztor gledõcs, prehíti vsze õve drûge cêrkvi na szvêti.

Rekord vör.

Práve svájcarszke 'zèpne võre z-Ankerovim sztrojom — Remontoir — Roskopf sze dobíjo za 49 din 60 par i vise, svájcarszke zbudílke z-Ankerovim sztrojom, dobro sztojíjo za nyé za 64 din 20 p. Za tõ rekordno cêno dobíte võre od SUTTNEROVE firme v-Ljubláni broj 844. Proszte brez plácse lepõ ilustrírani cejnik, vu sterom náidete na veliko prebéranye vszáke dôbi võre, zlatíne, szrebrnáine, dnévne potrêbe z-szlikami i z-nájfalejsimi cênami.

Suplikáns.

Evangelicsanszke víses-
nye solé szo vu prvěši lěti
na velke pocsitnice segô me-
le diáke vöposílati, steri szo
na sziromaski diákov hráne-
nye áldove pobérali med ver-
níki. Táksi vöposzlani diák
sze je szuplikáns zvaó. Zdâ
je 'ze bár tá indasnya dobra
návada z-vnogo drúgimi tá-
zavřzena, kasté de stoj pra-
vo, pa je ona z-vöntoga, ka
je na konviktus lěpa suma
szprávlena vktřp, escse na vö-
poszlanoga diáka velki ha-
szek mela, ár szo szi szir-
maski diácke nika zaszlů'zili,
1/4-tál priszuplikálivani pē-
nez je nyihovo bilô i doszta
szkűsanya szpoznavsi szo
szi dűhovne kincse tůdi
szpravili.

Da szo vöposzlani, 'ze
z-ti véksi diákov bilí, doszta
szprevedie, anekdôt, pripo-
věszt sze gucsí od nyih i
'zivé vu ekle'zijaj verníkov i
námre vu farofaj.

Edno etakse ni'ze doli
szpísem:

Suplikáns z-„X“ vėszi
v-„Y“ faro ide. Vucsitel ga
informěra, ka tam eden tíhi,
dobre dűse dűhovnik jeszte,
szamo sze naj hába glasznó
gűcsati, ár on tō nemre tr-
peti. Tá pridôcs sze na tí-

homa nakloni, notripoká'ze
i ponízno dr'zí, liki steri ko-
li szvétec. Sztári ga je hitro
polűbo, nē ga je zadolo szpi-
távati, nyemi pripovedávati,
dugo szta bilá gori. Pri natá-
kanyi szladkoga vína szta 'ze
lármati zácsala na teliko, ka je
goszpá fararca 'ze nē mogla
du'ze obsztáti, notri je po-
glědnola pítajôcsa:

Ocsa véndar szta sze
nē szvadila ?

Bôg vari! szamo szva
sze malo szegrela i razvédřila.

*

Da drűgi dén, kak da-
le ide sze szrěcsa z-dvöma
drűge sôle suplikánusoma.
— Kama decski kama? je
píta (suplikánske sze 'ze ôz-
dalécs szpoznajo, rávno tak,
kak mu'zikuski cigányi).

V-„Y“ faro.

— Jasz rávno odnut
idem!

— Ka za dűhovnika je
tam?

— Jáko fájni sztári bá-
csek szo, szamo edno falin-
go májo, nemajo radi tího-
ga gucsa. Kēm glasznē stoj
gucsí, vsze szo nyemi ráj.
Malo szo bogme sztarec
glűhi.

— Dobro je — szamo niháj na náj, vê sze nyemi midva 'ze po vrêdnom pókázeya notri. — Zahválila szta i sla szta proti „Y“ véshi.

Tá pridôcsa sze pred sztárôga dûhovnika posztávita, kí je z-velke tajt pípe mirovno kadio vu pred hí'zov bodôcsoj filagorii na poszlonyátom, z-síbja szpletenom sztolci szedécsi. Te eden 'znyidva z-napnyenim obrázom, kelko nyemi je li na lampe vöslo, zácsa trôbiti :

— Z pörgarszke sôle suplikánsa szva! Sztarci je z-rôk vujsla pipa i na tla szpádnola, tak sze je zozagao i brezi rêcsi nyidva

glédao. Na tô je diák zavgvüsno tô miszlo, ka je nê csôo, escse bole zácsao trôbiti :

Z . . . pörgarszke sôl . .

Dale je nê mogao gúcsati, ár sze je te sztári grogno razcsémero. Popadno je pipaszár i po nyima sze je szpúsztó. Po nezarenszkom nyima je zácsao kapúte práhsiti. Celô do vrát nyidva je pipaszárivao i z-punim grom trôbo :

Prokletni falotje, gde szte? Tak miszlitá, ka szem jasz glúpi?

Tak právjio, ka onedva dvá suplikánsa escse i dneszdén zvedávata za onim suplikánsom, kí nyidva je tak naszádo. F. J.

Nàjsztarêsi lüdjë, kí szo vnôga probali i prezíveli nezadôlje hváliti za odegnánya gláve i zôbi bolezní cseresz 32 lét lübleno i probano hí'zno szredsztvo : Fellerov miomirisni „Elsafluid“. Ribanye i pranyé z-Elsafluidom odsztranüje bolecsíne, krepí, ózivé, csrsztvi mísje i 'zívce, csisztí môtne ocsi, varje ozmice, mignyenice, i varje je prôti hladnómi zráki. Valá tak znotrêsnyoj, kak zvônesnyoj bolezní. Bole valá, kak francuska rakija, najbôgsi kozmetikum je vu szvojoj vrszti. Z-vodô zmêsani dá dobro vodô za lamp i zôbi pránye pa za ggránye. 9 pokusni, ali 6 dvostrukni, ali 2 specijálniva glázeka za 62 din. 54 pokusni, ali 36 dvostrukni, ali 12 veliki specijálni glázekov za 250 din. Vszevküp z-pakivanyem i postnínov razposíla : Apotekár Eugen V. Feller v Stubici Donjoj broj 110. Hrvatska.

Podpérajte „D. Liszt“.

Zemlè sztanccsarov statistika.

Po „Szlovenčov Glász“ Amerikanszki novin v-tek. le-ia 18 broji od zemlé sztanccsarov naszledüvajöcso statistiko cstémo:

Na zemli priblížno 1700 millio lüdi jeszte, z-tê vecs kak polovica 872,522,000 millio dús vu Ázii; vu Afriki 102.445.800; vu polnocsnoj Ameriki 137.700.000; v-polnódnésnyoj Ameriki 64.727.000 'zivé, Európe sztanccsarje 423,770.000, Ausztrálie 5.140.000 dús cstéjo. Nájvecs lüdi prebiva vu Chíni (Kitajszko) 400, potom v-Indii 250 millionov. Chína telko sztanccsarov má, csi bi je vu stiraj redáj na masêranye gori posztavili, kak szoldáke, bi té dugi sereg szkoron trikrát okóli zaszükno zemlô. Í tô neszmerno dr'závo zdâ vu sztráhi dr'zi Anglia, alí csi sze ednôk zbüdi, kak sze je zbüdo Japán, de Europa lehko trepetala. Í gvísno prídejo sztotine, gda sze té národ zbüdi z-neznanoszti i z-nezaosztáne-nya támna.

Índie sztanccsarje v-stiri redí posztávleni bi pôdrügi-krát okóli obszégno li cêlo zemlô. Té tüdi podjarmlene dr'zi Anglia, tê sze 'ze zbüdjávajo. Gandhia národ sze

'ze szômni, ka de gúnca li teccasz szamo mogöcse v-járem naprézti, dokecs je gúnec, csi príde na szvoje môcsi szpoznanye, de nücao roglé, stere nyemi je na szamoga szebé bránenya za ró'zje dála nátura.

Cslovecsansztvo po doszta féle násztajaj na csupore lehko delímo. Csi bi tô pravli, ka jesztejô posteni, i neposteni lüdjé, razdelítev nebi bíla primêrna, boj-dikaj lüdi bi doszta vecs bílô, kak posteni. Csi bi pravili, ka jeszto bogáti i szíromaski, tê poszlédnyi racsun je od tí prvi doszta vékši; csi bi je pa delili na blá'zene i na neblá'zene, no te bi jáko malo blá'zeni, zadovolni lüdi naisli.

Na licojne kô'ze gledöcs szo po Blumenbachi na pét fajt razdeljeni lüdjé: 1. *Kankázuski plod*. Sze szlíhsijo Európe sztanccsarje, hindusje, arabitanci, i 'zidovje. 2. *Mongolszki plod*, k-steromi szlíhsijo Khína, japán, burmanje, törki, szamojêdi i lappi. 3. *Negerszki plod*, k-steromi szlíhsijo csrnkavci, (afrike csarne dlake lüdjé) 4. *Malájski plod*. Vu polnódnézhodnoj Ázii i v-Ausztrálii 'zivöcsi 'zúte kô'ze plod. 5. *Ame-*

rikánszki ali in diánszki plod, tó szo Amerike koreni, kufrene licojne kóže lüdjé.

Kelko féle jezíkov jeszte? Tomi niti racsúna nega. Jedíno v-Indii sze po 60 féle jezíkaj gucsi. Vu prvêsem Vogrszkomországi szo 10 féle jezíkov lüdjé gúcsali. Na cêlom szvéti bodôcse jezike znanoszt na 12 veliki jezicsni csupor deli trije; glavni szo naszledüvajôcsi:

1. *Romanszki*: kama szlíhsijo talijanszki, francuski, spanyolszki, potugálszki i románszki jezicke.

2. *Germánszki*: k-to-mi szlíhsijo svédski, norvégszki, dánszki ájriski, angolszászki, hollandszki i nemski jezicke.

3. *Ural-altájszki*: Sze szlíhsijo: vogrszki, finnszki, tórszki, mongolszki, tunguzki i szamojedzski.

Ka sze pa lüdi verevadlíványa dosztája, csi gli je szamo eden Bôg i edno je

nyegovo vádlíványe: lübézen . . . dónok pa sztô, pa sztô vadlíványa kralúje na szvéti.

Csi do sze lüdjé, kak v-szlêdnyoj sztotini i nadale v-tak nágli sztopáji povno'závali, — píta bojaznoszt, jeli do meli meszto i jeli de je zemla mogla hrániti? Vê m vídimo, ka 'ze v-etom hípi millione nemajo 'zívisa i dela. Tó problemó razviti je tesko delo. Do etega maó je li telko szamo konstatêrano, ka je te z-isztinszki delaven, sparaven, trêzno 'zívôcsi cslovek escse nê veszno od gládi, kí sze nateliko v-tegúje, kak nyemi odêvka dopúszti, Zevcsenoszt, civilizácia náide môdus, naj lüdjé nê szamo sze povno'zavajo, nego 'ziveti túdi morejo. Od katastrofe 'zivilénya sze szamo brez dela bodôcsi 'zivilenci i nemertüclívo, nászladnoszt iszkajôcsi szveklo 'zívôcsi 'zélcí májo bojati.

ALEKSANDER TRAUTMANN

trgovina z mešaním blagom in modna manufakturna. Níszke cene!!! Dobro blágo!!!

MURSKA SOBOTA.

Cerkvena ulica 191.

Kí sze vcsí naprê ide, kí sze pa nevcsí zaosztàne.

Csi du'ze, vszebole je teskêse vértivati, vszigdár vecs delamo i dônok szo ménsi dohodki. Komaj telko pripôvamo, ka sze po szromaskom táhránimo, ali kaj szpraviti i nase ízivilénye pobôgsati pa nemremo. Csi du'ze vszebole v-dûg idemo. Tô je nasa sztára nôta, nasi prêkmurszki kmetov. — Ali je tô isztina? Jasz túdi tak právim, ka je tak!

Mládí kmetovje i kmétszki szinôvje vídijo tô i záto iscsejjo potí, kak bi sze rêsili toga polo'zája? Csúdnó je pa vu tom tô, ka szi szkoron vszi prítom szamo ednoiszto pôť zaberéjo, da bi szi kaj spraviti i zmocsti mogli pri szvojem vérsztví. Tá pôť je pa trstvo (kseft) z-polszki-mi pridelki, stêroga konec je pa návadno 'zaloszten. Ka je tô z-isztinov tak, mi nê trbê popólnê razlagati, ár doszta táksega pripeťjá víditi práliko mámo. Tê mladénci i nájvecskrát mo'zki teda tak právijo: da ete, ali ov, ali pa trzec me je znoro itv. Vszigdár je drûgi krív, pa je glavni zrok tô, ka oni nerazmijo escse trstva.

Edna prálicsna rêcs nam právi: „Nê je tiszti nôri, kí znori, nego tiszti, kí sze dá znoriti.“

Nájvéksi zgúbicsek pri tom je pa tô, ka tê lúd'jé zgúbijo k-kmetskomi deli volo i nenájdejo v-nyem veszeljá. Navádijo sze lankivati, po ostarijaj hoditi, lehkoski 'zitek 'zivetí, za dom nemárajó, tak ka dosztrakrát szo morálno túdi zgúbieni.

Kapa drûga dela sze nebi naisla za nase mladénce, steri szo puni ambicie ino veszeljá za delo? stêre bi sze bole zaisle i v-ô szplácsale, kak obri napi-szano. Jáko ízalosztno bi bilô za kmétszki sztan, csi ji nebi bilô. Példo denem, csi bi domá pri vérsztví kaj zacsnoli: bolse obdelávati zemlô, pobogsávati trávnike, szadovnyáke gájiti, rojár-sztvo obravnávati. Tô bi zagvûsno bole v-ôplácsalo trûde, kak pa kakse szlabe i nezrêle spekulácie. Pa kak je veszelô obcsüténye, da szvojege dela rezultáte, szvojege trûda nászhaj vídi, nye-ga szád v'ziva. Ali je pa nê lepô, csi tühinszki cslovek k-kmeti pride, pa vídi, ka je tam vsze v-lêpom rédi, csiszto dvoricse, lêpi szadovnyák, gde sztojí vinyák z-szkrbními, delavními, málimi vcsélicami, i kelko sztarisov bi z-veszeljom pravilo: Vidite moj priátel, tô je mojega sziná delo!

Vecskrát csújemo sztarise prestímáno sze zvisávati: moj szin tr'zi z-sziljom, z-jáboki, z-szvinými i z-zívínov i t. v. Popravíci je pa szamo másêtar véksega tr'ztca i zganyar blága i csi kaj zgrábi, je nê dobicsek, nego pogrehseni pêne-z, steri je li z-toga prisao, ka je stêroga kmeta pri vági znábídti vkano i tak pocsalárnosztí i nê po postenój pôti k nyemi prisao i steri túdi tak odide, kak je prisao, blagoszlov nema. Táksi dobicsek v-ostarijo odvandra, gde ígláze terejo, gavalêrsztvo spilajo. Isztina, ka sze nisterni sztarisje tomi

tüdi veszelijo. Hej, kaksi gavalêr je moj szin! Hja, ki lehko szlûzi, lehko trosi! Gda pa prîdejo od vszê krajôv térjanya, teda szî v-kecsko szégajo i vídijo, ka je gavalêrsztvo na dúg slo. Poszledice toga szo britke: Ocsa plácsaj, da szî za sziná dober sztao.

Dosztakrát je escse szreca v neszrecsi, csi sze tej loski trzci povrnêjo k-domácmsemi deli pri vérsztvi. Csi pa nê, te prîdejo naznanenya v-novinaj, da ocsa neplácsa dugá za szvojega sziná, steroga je eti i tam du'zen. Lehko szî míszlîmo, kaksza 'zaloszt je tó ednomi sztarîsi, da tákse more od szvojega deteta vódati. Bôgse bi bilô, csi bi tó 'ze prvle prekrátseno bilô, ár kak vogrin právi: „Késô bánat eb gondolat“ (,készo po'zalûvanye, je pészko 'zalûvanye.“)

Dosztá bi ji tak pravlo, ka je domá tak vsze v-rédi pri vérsztvi, tam 'ze nika bôgse nemre napraviti. — Pa je nê tak! Kmetîsztvto vszák csasz naprêidênye potrebuje, osznávla sze, kak vsze drúgo, vsze je bôgse, kak je inda bilô. Z-csiszta nacsî vértívamo i obravnávamo, kak szo inda delali. Vecs pripôvamo, csi bôgse obdelamo i pripravimo zemlô, kak nasi ocsáci. Nê je zadoszta, ka domá vídimo, moremo sze od drúgi túdi vcsiti i prékvzêti, ka je za nász dobro i od vezdásnyega bôgse.

Za tó jesztejo sztrokovne knige, v-steri doszta dobroga i cilavnoga náidemo popiszano, kak sze rázumno vértívanye, i delanye zemlé, gájanye 'zivine more odprávlati. Moremo obkebzüvati, kak v-drúgi mészta j csinîjo i to bôgse, cilavnêse prék vzêti. Vér-

sztvène knige, csaszopiszze csteti i nyih návode oszvojiti i naszledüvati. Tak právjio z-knig vértívati je nájszlabse, ki je piszao — more, ni orati, ni kosziti nevê, kak bi pa te mogao vértívati? Jasz ki vszîgdar vtom vrtam bole znam, kak on, kí szamo pero má vu rokáj. Oh, csi szî tak premislávas, brat, na szvoj kvár sze noris. Kí kaksestê knige i tak túdi vérsztvéne písê — vu szvojem tom znányi obhoden i znáni jeszte. Vsze tó je po vecs lét szküsenoszti i doszégnyenom názhaji popiszano i v-literaj na papér pred tébe posztávleno, da sze i tebi pôt ká'ze k-razmetêsemi odprávlanyi tvojege pozványa, knige sze nepisejo szamo z-vetra i lûfta, kak vnôgoga csloveka blôden gucs.

Pri oni kmeti, kí cstêjo sztrokovne knige, i ta popiszana pri szvojem vérsztvi ponücajo, vídimo, ka vsze jakse ide, kak pri oni, kí sze szamo po szvojoj blôdnoszti vodijo, tê táksi sze prvle szledka 'zalosztzo sztrêznijo.

Na kmétszko szamnoszt i pozványe bi sze lehko dála nasa mladína, stera bi po létaj dobre procente prîneszla pri vérsztvi. Tú bi sze naj ponücala ta mláda energia (môcs).

Csi bi sze nasa mladína na tó vzêla, bi nyê zadoszta pripomogli dúhovnici, vucsitelje, kí bi je vodili i dáli tanácsê i porácsali nyim knige. Z-tém bi sze i tó doszégnolo, da prôszto lüdsztvo ino intelligentia bi sze bole priblízala edên k-tomi ovomi na obê dobrobodôcsnoszt. Medszebom bi szî od ednoga i drúgoga pogúcsali, po zimszki vecseráj i nedelni zvecsarkaj

vküp prihájali doszta i hasznovitoga vcsinili meszto toga, ka bi po ostarijaj i drúgi mészta; zaman vandrali, zobsztonsška vödávanya tá metali i szebé morálno kvarili.

Vu vszákój véski jesztejo 'ze mózje, kí szo 'ze kaj csteli, ké znánye, opazke je vrédno naszledúvatí.

Vu vszákój véski segó májo ogengaszilci veszelice dr'zati, vu pozávaj (vabila) písejo, ka sze csiszti dobícsek na gaszilszka szpráviscsa obrné. Tó je jáko lépí cili! Ali jeli pa részan príde kaj na tó? — Z-mulatsága je prislo i na mulatság odíde.

Kapa csi bi mí nazáj zacsnoli grúntati prvése lüdszke kníznice (népkönyvtárak) po obcsinaj? Vcsaszi bi náisla nasa mladína za szébe delo. Tó bi pacs nebi bilo prázno vrémena trosenye, nego z-haszkom vküp zvézano razveszeljávanye. Dühov ni ci, vucsitelje bi dr'zali kmete intereszera;ócsa naprédávanya, pri steri bi sze lehko pobérala kák-sa mála sztopnína 2-3 din., da bi sze omogccsilo szí knige,

csaszopisze narócsiti. Naisli bi sze zagvüsno, kí bi z-veszeljom escse vecs reszkérali na té cil. Tak bi sze preci kmetiski mladénci naisli, kí bi kákse ménse govore, naprédávanya dr'zali, po sterom bi szí lehko zgovárjali: jeli má naprédávec pravico, ali pa né. Tak bi sze vóosznóvila ta náj bóg-sa pót, da sze kak náj-jaksi szád prinása i kmetiszka mladina bi tak tüdi nácsisi nasztóp dobíla i k-vértivanya cili bliže i bliže prisla. Zgovárjali bi szí odzákonov, steri sze vérsztva dosztájajo i stere kmet more poznati. Kelko bi menyé szlú'zili fiskalisje, csi bi té kmetje poznali.

Tó je szamo eden máli nacsrí (plán), kak bi biló dobro. Tü je szamo zacsetek 'zmeten, ali sze za 'zmetnoga vídi; z-dobrov volov i náigibom bi sze tó naléhci doszégno. Po teskom zacsetki bi sze pa tó célo delo szamó od szébe tak razvílo, kak da z-máloga pecsja veliko drévo zraszté. — Procs na delo!

S. J.

Ka je vasim ocsákom i roditelom pomágalo,

tó de i vam pomágalo! »Elsafluid«? Jedino szamo Elsafluid! Tó vecs od 32 lét nücano i lübleno hízno szredsztvo, stero tak od zvüna, kak od znótra valá i poléh-sa bolezní! Ríbanye i mázanye z-»Elsafluidom ocsrsztvi i kreplí tólo, bráni próti pozébi i dá isztinszki u'zíték. Edno probanye je vnóge ogvüsalo, kí szo né steli vervati i zdá z-zahválnosztí porácsajo »Elsafluid«. I ví bódete tak csinili, csi szí na probo narócsite 9 ali 6 dvostrukni, ali dvá velikiva specijálniva gla'za za 62 Din. Ali csi zdrúgimi navküp: 18 pokusnih (na probo) ali 12 dvostrukih, ali 4 veliki specijálni gla'zov za 102 Dinára od apotekára EUGENA V. FELLERA vu Stubici Donjoj broj 110. Hrvatska.

Kronika ednoga leta.

1927. okt. 1. — 1928. szept. 30.

»Csi je Bôg znami, sto prôti nam?« Pavel apostol je etak glédao zôcsi vszákøj zmo'znoszti i pogübelnoszti. Csi Bôg nebi bio znami, ka bi bilo znasz? Vadlújemo mí szlabi lüdjë, po steri szo vdiljek sle neszrecse, vihér-je, tocse, steri szmo zemel-szke dobrôte zgúbili. Nê szmo vcagali, ár szmo sze návcsili bole, kak gdakoli, ka szmo vszigidár ze-vsém Goszpôdnovi, od koga brezi zaszlú'zenoszti vszákédn doszta blagoszlova jemlémo. Vsza szmo z-mirovnm szrdcom táznásali, ár szmo bole zá-csali razmiti, ka zadene tô, gda Goszpôd ednôk edno-mi, steri sze je tô'zo, etak odgovori: „Zadoszta ti je miloscsa moja!“ Ali gda 'zoltárszki szpêvnik veli: „Csi Goszpôd nede zídao hi'ze, zaman delajo, kí nyô zída-jo; csi Goszpôd nede var-vaó meszta, zaman veroszti-je varivács.“ Ka sze je go-dílo med nami i znami v pretecsenom leti, tiszto je vsze Bo'za môdroszt i mi-loscsa bila. Mi szmo li skér bilí vu nyegovoj rôki pri od-právlanyi vszega onoga, ka na nyegovo díko má szlú'ziti.

Cérkevne Krajíne szpráviscse je jan. 31. v Beográdi dr'záno, na sterom szo Dr Popp Filip púspek-administrator naprêdáli szvo-je z-vnôgov lübéznosztjov i pazkov vküpeposztávleno lét-no presztrano naznanenye z-1927. leta.

Szpráviscse nase si-nyoríje je 1928. jun. 29. v Puconci obdr'záno med ve-likov ôszvetnosztjov, pri ste-roj prilíki szo szvétí govor meli Dr. Popp Filip púspek-administrator.

Sinyoríje Podporni-ca je notrijemánya méla 9,805·25 Din. Z-té sume je dáno Gor. Szlávecskoj fari 5000 Din, Dol. Lendav-szkoj gmáni 3000 Din, Diacs-komi Dômi 1000 Din, Nov. Vrbaszkoj diakonisz násztavi 500 Din.

Diacski Dom je 25 deákom szlú'zo na olejsáva-nye pri solárivanyi nyihovom. Nájvecs podpore je dôbo z Puconszke i Szobotske fare.

Sinyoríjestatisztics-ne djátke ká'zejo, ka vu 1927. leti sze je narôdilo 503 decé; mrlô je 503 oszéb; v híztvo je sztôpilo 226 pá-rov; konfirmálivano je 367

decé; v ujudszke solé je hodilo 2539 decé; v-Szobotski reálgimnázium 79. Gmân notrijemánya je biló 408,958 Din i 74 par, vödávanya 373,606·34 Din.

Ev. 'zenszko drüstvo szobotske fare sze verno k-szvojemi pozványi vršení v u pozdigávanyem vad-

líványszke óbcstnoszti i zmaterszkov lübéznosztyov noszi szkrb na Diacski Dom.

† **Luthárova Fliszár Sarolta.** Naso ev. szv. m. cérkev je v u vszem táli veliki zgübícsek doszégno z Luthárove Fliszár Sarolte vöpreminényem. Ona je edna nasi nájdramsí kincsov bí-

Luthárova Fliszár Sarolta
1883. VI. 10. — 1928. II. 1.

la. Vu szvojem në dúgom 'zítki je në 'zivéla zobsztonszke dnéve. Szpunyávála je vszigidár z-blagoszlovlenov vernosztjov vsze delo szvojega pozványa. Doszta je zgúbíla vu nyê familia, fara i ev. solsztvo. Blagoszlovleno, bogato i szádorodno je bíló nyéno deloványe, bojdi blagoszlovleni nyéni szpômenek med nami! — Escse edno fararco je zgúbíla nasa sinyoríja. Aug. 10-ga sztarosztí szvoje 74. leti szo mrlí v Domanjsevci vd. Kuzma Stevanova roj. Czippott Vilma.

Cérkvi zídanye na Gornyi Szlavecsi. Ár je verszkoga vküpszlíhsenyá obcsútnosztí jedína skér vu bo'zój hí'zi gôszto vküpprihájanye, zátó k-doszégnyeni toga cíla cíla nasa sinyoríja podpéra Gornyo Szlávecsko faro. Za krátek csasz de 'ze zgotovlena tam Bo'za hí'za.

**Nôvi dúhovni pasz-
térje.** Domanjsovszka fara szi je Hári Leopolda zebrála za dúhovnika, kí szo febr. 26-ga szpelani vu szvojo csész, Dolnya Lendavszka fara pa Skalics Sándora, kí szo szept. 30-ga instalírani. Naj má nôviva dúhovnika ômurno delo csákani, od Bogá blagoszlovleni szvoj nászhaj.

Nôviva inspektora. Krí'zevszka fara szi je Czár Sándora dankovszkoga poszesztnika i mlinara, — domanjsovszka fara pa Heklics Stefana szobotskoga trgovca z-'zelezom zebrála za inspektora. Blagoszlov bo'zi naj szprevája nôviva inspektora vu vernom szpunyávanyi csészti szvoje!

**Oszebno premínyá-
vanye.** Fenyves Károly dúgolétni veren i vréli kántor na Hodosi szo dolizahválíli z-kántorsztva. Na nyihovo meszto szo zebráni Vértés Aladár fokovszki solszki upravítel. — Hári Zoltán vucsitel szo v Gederovce, — Hári Dénes pa vu Vucsjogomilo premescseni.

Zvonike i zvonè szi szprávlajo adrijancsarje i otovcsarje.

V-Szobotskoj fari od leta do leta lêpo naprêidénye vídime. Zdâ je cêrkev od zvôna lêpo vrêdvézéta, od znotra pa elektricsni poszvêt dobíla i za té cil kraszne poszvetsnyeke.

Katehetska szlú'zba. V-szobotskoj fari szo Kováts Stkfan dúhovnik, — v g. szlávecskoje fari pa Kováts Károly dúhovnik od dr'záve vöimenüvani za verovucsitela.

Odlikoványe. Luthár Ádám puconszki dúhovnik

szo po Ny. Velicsansztva Králi za vrédno delavnoszt na cérkevnom i stampnom presztori odlikováni z-Sv. Sava réda V. zlôcsom. Fara ji je z-reverendov počesztila za nyihovo 15 létno ver-
no i nászhajno delavnoszt.

Obiszkanya. V-pretecsenom leti szo nasz obiszkali nas precsasztni púspek-administrator, Dr Popp Fi-Filip. Tao szo vzéli na nase-
sem sinyorlje szpráviscsi i poglednoli szo Bodonszko, Lendavszko i Szlávcesko gmáno. Hodili szo prinasz tūdi Ágoston Sándor kalavinszki glávni sinyôr i Slavko Hranisavljevics načelnik v ministrs'vi vere.

Razmera nasa k dr-závi sze je malo zbôgsala, ali escse itak nega ednákoszti, nedobímo one podpore, stera bi sze nasz pôleg dūs racsúna prisztájala.

Biblia. Edna nasa gorécsa potrebcsina, edno nase dávno zelénye sze je szpunilo. Anglêsko i zvônêsnye tūvárístvo za Biblije je po nasem maternom jeziki znôvics vödálo drukati Nôvi Zákon i Zoltáre. Naj ne-
bode ev. híze brezi Biblije!

Vrêmena hôd. Jeszén zadovolno lêpa; zíma je prevecs mocsna i dugo trpécsa

bíla. Szprotolétje je nam pričáji prineszlo grmlanco, to-cso, potom szláne, povôdni. Kak szôdni dén szi pa mámo zamerkati juniusa 5-ga, gda je neszmilena tocsa po národovitnêsem kráji vez sztrmeni, szadovenyekov i goríc pôv vnicsila. Leto je nezgovorno vrôcse bílô, zmész pálik tocsa i vihérje, poszebno aug. 5-ga, gda je pá vez jeszénszki pôv fundani i na hramáj nezracsúnana skoda naprávlena.

Pôv. Tak lêpoga, obilnoga pôva sze je nigdár nê trôstalo nase lüdsztvo, telko drágoga trôsta je tūdi nigdár nê od nyega vkrâ vzéto, liki v pretecsenom leti, stero z-csarnimi literema mámo zemerhati v-szpomin. Szredína nase voszkêse domovine je okôli 60 milliô Din-ov skode pretrpêla. V-nikelki obsinaj bodo sztrádali lüd-jé krúh, 'zivína krmo.

Odvandranye. Szlaba letina, vnôgi vdárci, obs-na vezdásnya nezadovolnoszt je cêle sereze nasega mlá-doga lüdsztva genola na pôt prôti Ju'znoj Ameriki. Szkrbnoszécsi Bôg je naj csúva-lôna vu düsevnom i telovnom!

Politicsni 'zitek v-nasoj dr-závi je jáko nemi-roven i gorizburkani poszta-

no, poszebno od jun. 20-ga gda szta v-parlamenti dvá Radicsoviva kóveta bujtiva, trijé pa szmrtno nevarno ranjeni, med tēmi szam Stefan Radič, vodja hrvatskoga národa, kí je aug. 8-ga túdi premíno. Za Vukičevičem je Korošec grátao minisztrszi predsednik. Z-Italijov je ednók tak oszter konflikt nazstano, ka sze je bojne nevarnoszt protíla.

Elementárne skode i ràzlocsne neszrecse je túdi v-pretécsenóm leti zadovolé bilo. Vecs hajovov sze je potónilo z-dosztimi pôtnikmi. Opúsztásavajócsa zemlé gíbanya szo bilá v Maloj Áziji, v-Bolgáriji, v Grecsiji. Povôdni katasztrofe, v-Indiji grozna vulkanszka katasztrofa, po Ameriki nezgovoren orkan-, tornado-, 'zelezniska neszrecse-, nôva bolezén-, mrzlica- na Gorcskom itv. szo nezracsunane skode napravile i prevnogo lúdi je nyim na porob szpadnólo.

Szvêta zgodbe. Znameniti dogodek je bio v-Rusziji tó, ka szo Trockyja vözápri z komuniszticsne sztranke i je z-vecsimi revolucionárci pregnáni v Sibirijó. Cēla Ázija je vecs-menye revolucionárna, na Chitajszkom mescsanszka bojna

tecsé i za toga volo sztrahoviten glád je po nisterni krajinaj. Rázlocsne zmeslinge szkoron vu vszákóm országi szo naprêprisle. V-Mexiki szo vmorili nôvoga prezidenta. Mrô je Lord Ásquith veliki dr'závnik Anglije. Albánija je králevcsina posztála. Krao je Zogu I. — Novine szo doszta pizsále od italijanszkoga Nobile, koga leténye na szeverni pôlus sze je z-velikov katasztrofov dokoncsalo. Med tisztimi, kí szo nyemi na pômocs sli, sze je pogúbo túdi te héresen Amundsen. Vecs batrivni mő'zov je preletelo z-Europe v-Ameriko i nazáj. Z-radosztjov bi príjali Amerikanszkoga Kellog-a próti bojnszki paktum, csi nebi vidili 'zalosztjov, kak sze vedno bole oboro'zújejo vsze dr'záve, na keliko je nepokojni cēli szvêt. Napnyenoszti med vecsimi dr'závami, boji v parlamentaj, vérsztvinszki, sztrasne húdobje szvedocsijo, ka je cslovecsansztvo nemocsno. Tomi obrúdjennomí szvêti prihája Goszpon Jezus z-szvojim evangeliomom na pomocs, na potisávanye. Blagoszlovlene szo tiszte dűse, stere szo podló'zne Nyemi: te mér, bratinsztvo postújejo.

Gda dokoncsamo krátko kroniko od ednoga leta, té naj sze z-toga nigdár nezpozábimo, vu dúsi premetávamo ponovno: kelko zemelszkoga imánya je vesznolo vu etom leti z-Bože vôle pôleg neprijétnoga vrémena hôda na polodelce gledôcs. Kelko szemena je zobszton bilo szejano. Kelka cslovecsa môcs i cslovecsa vûpazen je bíla zobsztonszka. Kak sze je nam jôkala dûsa, ka je nê bilô mogôcse 'zeti te lêpi pôv. Bôg je gúcsao k-nam, kí má môcs vsze odvzétí. Zacsújmo nyegovo rêcs. Na po-

kôro nasz zezáva. Premislimo szi, ka je vsza zemelszka vrêdnoszt preidôcsa i nê je nasa práva lásztinoszt. Isztinszko bogásztvo jeszte vu dühovnoj vrêdnosztí, stero ni mol, ni erja nemore szkvariti.

Med nasim trplényem, vkanényem, zgübicskom, med nasimi vnôgimi nevolámi i 'zalosztami nájdimo trôst vu eti prelêpi recsáj 42. Zoltára: „Ka sze 'zalosztís, dûsa moja, ino szi tak nemirovna vu meni? Csákaj na Bôga; ár bom escse hválo nyemi, kâ je zvelicsanye líca moje-ga i Bôg moj.“

Nasa sztaroszt.

Lêta idejo, kako vôra,
Od 'zivilénya nasega.
'Ze je doszta lét minôlo
Od rodjenjá nasega.
Máli szmo bílí, dobro známo,
Sztarisom lehko hválo dámo.
'Zmetno szo nász gorihráníli
I szladke küse szo nam dávali.

Na pôli szo sze mantrali,
Nász szo pod marelov dr'zali.
Zvoníli szo dvanászto vôro,
I vszi idejo z-pôla domô.
Nasa matí szo szi doli szeli,
I szo nász vu nádra vzéli.
Szúhí krúh szo 'zújjíli
I nam cecka dávali.

Pomali szo nász gori zhráníli,
Z-'zalosztjov szrdce napuníli.
Gda szmo mí 'ze velki zraszli,
Na môrja bárko szmo szi szedli.
Vu 'zalosztí szo sze jôkali
I nam szrecsno pôt 'zeleli.
'Z-Bôgom osztante vszi navküper,
Z-vami tak vecs nemo vküper...«

„Mí szmo sztári i merjémo,
Vász tak vecs nede domô.“
Mí sze z-veszeljem pelámo
I na amerikanszko zemlô prídemo.
Tü dén za dnévom tá delámo
I pomali mí tüdi sztári grátámo.
Vu nasi sztarisov lêta prídemo
I pomali tüdi vöpreminémo.

NOVÁK JÓZSEF.

Cecátjega deteta varvanye od ceranya teskôcs, ali szi od 'zalôdca betega.

(Dr. BEREND MIKLÓS vszevucseliacsa professor, cecátje decé vrács.)

»Csi scsés, ná ti dète dúgoga 'zítka i zdravo bode na zemli, je vari od ceranya teskôcs, ali szi od 'zalôdca betega.«

Znôva porodjenoga deteta têla szpráva je escse celô neoszovlená; szkoron szamo edno szprávo, ali pa tál têla má, stera odpráva szvoje pozványe, tó szo nyega mále krivajicsice. Ali csi szo té glih k-tim odrasenim lúdi csrêvam priszpodne, od nyí sze v-tom lôcsijo, ka szo szamo na gvúsne hráne gorivzétje pripravne — i tá hrána je materno mlêko.

To náj prvo goridánye je tak, ná na tom bodemo, da obarjemo te cecátje od krvajicsic ali 'zalôdca betega, stero mí redovno csrvá bolezni imenújemo. Obarvanya prvogoridánye je: *nadájanya*. Ali i z-tém li tak osztáne zdravo to málo, csi tó vu právoj meri dobí, ni vecs, ni menyé. Zdravomi, znôva porodjenomi deteti prvi dén nê trbê nika hráne-nya (nadájanya), szamo pocsínek. Dosztakrát vu prvi dnévaj je zadoszta cukrena thea k-tomi, ka szi dète 'zalôdec pokvarí. Záto ga z-tém nadájati rávno nêzdravo. Vu tí prvi dnévi je zadoszta nyé pét-sészt krát nadájati, vó sze vzemejo, zaszpána, szlaba i pred cajtom porodjena deca, stero, ár naednôk vecs cecati nemrejo — je na 3—4 vóre zbúdímo. Zvôn toga dète za nadájanya volo nigdár nê trbê zbúdíti, radi bojdimó csi szpí, ár je tó szvedocsansztvo, ka je ono zdra-

vo. Vómetanye vszigdár tó szvedocsi, ka je dète prevecs doszta cecalo; tó ka bába ali bábek pesznico „grzé“, ali jo v-lampice dêva, — neznamenúje tó, kak szkrblívi od lúbéznosztí opojeni roditelje míszljo, ka bi ono lacsno bilô. Lacsno je li te, gda 'ze 7-mo, 8-mo plenico trbê pod nyé djáti i csi je pri zalotanyi lejéna nyega csrvícsek téni grátao (vkúp szpadno) i nê je napnyeni, kak pri zdravo bodócsem deteti. Tó je on punkt, pri sterom najvecskrát zablôdijo pri málom deteti. Szkvaríjo nyemi 'zalôdec po nesztanom nadájanyi, za tákse drízim jazs, csi je v-24 vóraj od 5 vecskrát nadájajo; po obtézenyi 'zalôdeca de nemiroven szen melo, csrêv kracs, jôkanye zide, pod sterimi szirocse pesznicsico grízé, z-prsztmi „iscse“ prebéra, — pokoj iscse i nê cecke — geto nyemi dönok szirocseki li toga ponúdfjo. I da escse zdá drúgo csiniti nevê — uprav céca, rávno tak, kak nê szamo ednôk prsztek tídi céca. Na en máli csasz isztina ka zamucsi, ali li hitro znôva sze pobúdj vu csrêvcaj kracs, steri je po visesnyom nadájanyi zdá escse véksi. Nadájanya, csi mati, ali dojka zadoszta mlêka má, náglavnêsi vorcan je: *ogibati sze od visesnyega nadájanya*. Sto na tó pázi, szkoron nevê, csi pri hízi málo dète jeszte, tak de mirovno: csi pa nepázimo, celo hí'zo zdranfá i ni v-nocsi, ni vudné nema míra szirôta mati.

Pétkrát nadájatí vu 24 vöraj je zadoszta. Tak nede mati rob deteta, lehko odpráva ôpravice szvoje, lehko ide med tíváristvo i szlobodno jê i pijé ka koli.

Hráno je li v-6-tom mêsze-ci szlobodno dati deteti, 'zupo, malo oszoleno, másztsaso 'znyé doj szpozagrabití, v-nyô grész, ali gerslin kúhati (2 vöri sze má kúhati). Osztávlanye od cecka sze vu 7—8-mom mêszeci má zacsnoti, edno nadájanye z-hránov namesztsávanem. Csi tô dête trpí, za 7—8 dní drúgo nadájanye i tak vu 9-tom mêszeci sze lehko szploj osztávi.

Csi mati za volo szlaboszti, betega, ali ôpravice dela nadájati i dojko szí najéti nemre, tak sze dête z-hránov krmi. Moremo znati, ka náimre v-prvi trê mêszeci tô z-nevarnosztjov hodi, náimre, csi je dête neosznovleno, szlabo i témbole, csi je topel híp (v-letí je escse od cecka osztávlanye nevarnêse, kak vu mrzlêsi csaszaj). Nadájana deca sze navékse, pôleg rédnoga obravnávanya, osznávlajo i vu 'zítiki osztánejo, z-ovaksi pa ti véksi percentje pred cajtom vmerjéjo. Toga zrok je pa tô, ka escse po nájvéksoj szkrbnoszti kúhano i szprávleno krávje mlêko ne namesztúje maternoga mlêka, stero escse od zgrablíví betegôv varje dête. Zátó je nezamúdnó potrébno materszko nadájanye i csi je tô za nyé ôpravice volo vszigdár nemogôcse, kamcsi vu dnévi 2—3 krát je ná ona nadája (vecsér, vgojdnó i pôdné) pôleg steroga dobí dvá mála krávje mlêko. Toga zmêsanoga hránenya nevarnoszti szo doszta méase, liki csi bi materszkoga mlêka nika nê dôbilo. Pri materszkom, ali zvôn

maternoga nadájanya hránenyi naszledúvajôcse vorcané trbê pred ocsmí dr'zati, kakti: 1.) mlêko more frisko, nê zmêsanó, csízto bidti, po dojenyi vcsaszí sze ná k-h'izi prineszé (sto nema kravé), trbê je precediti, i tak trbê 'znye-ga pôleg doktora porácsanya i povelénya hráno réditi. Pri mesterszkom hránenyi je prevecсно krmilenye escse nevarnêse od nadájanya, ár dête tesko, kolere beteg dobí, v-sterom preide, ali pa v-szúhsico (v-abzerung) szpádne.

Krávjega mlêka vu ti prvi mêszeczaj csízstoga dati je nê szlobodno, nego z-vodôv zmêsanó, ár je tô szamo gôszto i pre-mocšno. Vu prvi 3—4 mêszeczaj ali z-thêom, ali z-vodôv, po strtom mêszeci pa z-csízstim mocsnikom zaprva (2 tála vodé, 1 tao mlêka, szledi pô vodé, pô mlêka, po 4—5 mêszeci 2 tála mlêka, 1 tál thêa). Na tô gledôcs nemre tak gvúšno naprê szpízszati, ár sze náidejo od pô leta sztarêsa deca, steri 'zalôdec od $\frac{1}{8}$ -ga tál mlêka nemre vecs pocerati, mlêka másztsava nyemi skôdi, nájbôgse je pri mesterszkom hránenyi za doktora povelényom idti i tiszto dobro dr'zati.

Csi szamo po mesterszkoj pôti krmimo dête, tak nam je zadoszta znati, ka je nyemi na eden dén zadoszta telko hráne dati, kakti nyegovoga têla zmécsave $\frac{1}{10}$ -ti tál. Ednomi 5 kil 'zmetnomi deteti tak $\frac{1}{2}$ litra mlêka je zadoszta na 24 vör; 'k-tomi persze escse k-coj príde raztopleno tekôcsno dugoványe i cukér, steri deteta zrász tûdi zadoszta naprê pomága. Csi nyemi mocsnik dámo, toga je nájbôgse za 1—2 kávinsszkívi 'zlici z-ovszé-

ne mele (knorr zváne mele) ali pa z-kákse drúge detecse mele (kufeké) v-pô litra vodê 4—5 minut kúhati, precediti, malo oszolití, i tak mészati k-mléki, z-sterim tó znôva trbê vkúp gori szkúhati. Nájpravê je za deco prineseno mlêko v-gojčno, kak sze k-h'zi prineszé, vcsaszi v-zaprête (zateknyene) nadájne gla'ze (v-küficsne gla'ze) k-coj pripraviti, k-coj zmészati raztopleno tekôcso kojno, zavreti dati i na léd, na mrzlo djáti. Tó je lehko doprineszti z-soxlet-nov nápravov (masinom). Naednók k-ednomi máli z-cêloga dnéva namenylene hráne $\frac{1}{6}$ táli dámo naednók.

Potrêbno je znati, ka sze gla'zi morejo csiszti drzati küfice pred núcanyem vöszkúhati, deteta hlampice nêprati, ino ga trnok notri poviti tüdi nê szlobodno, ka je deteti tak v-zimi, kak v-leti szloboden lüft vszigdár zdrav, zbo'zen pa i vrôcsa híza znojenye, prevrôcse povijanye na skodo; potrêbno je znati, ka je náimre v-leti, dosztakrát nyé szlobodno nepovito niháti, da je zrak doszegúje, tak je obarjemo od csrêv bolezní. Csi pa dönok tecsé 'znyega i vömecse, tó nigdár nemiszlimo, ka bi tó zavolo zóbi idénya sze szka'zúvalo, ár je tó szamo táksa fabula, stera je endvajszetöj sztotni na szramoto, bole sze povrmmo, naj z-toga véksa baja nezhája, k-doktori.

Tó adno moremo zamerkati i vönazvêsztití, ka je ono dête, pri sterom sze dosztakrát csiscsenyé zalota, nigdár nê prav zdravo; pokázmo je vrácsi i pôleg potrêbcsine sze v-drúgo dôb má hrániti. Potrêbno je znati, ka je falinga, csi dête neraszté, ali rávno tak falinga znábídti tüdi,

csi ono — náimre pri mélni hrán v'zívanyi — nabitroma, náglo gorijemlé pri têla 'zmécsavi. Z-vsze tê sze ká'ze, ka je pri deteti nê vsze vrédi. Zátó csi na té znaménya zadoszta nekezbúzjemo i nê toga hípa oproszimo doktora lanács, z-zámüdnosztjov známo nyé od 'zitka szpraviti. Vu prvi 3 mészecaj z-melo kaj dati delati — zvön vrácsa zravnanya, za volo vrácsenya — sze tráno trbê hábati; táksa deca szo v-nájvéksoj nevarnoszti. V-nevarnoszti je dête zavolo zalotanya lejéna, te csi je lején szúhi, szveklo szivkaszti i nezgrábi sze na plenice. Tó z-prevecs mocsne hráne zhája, bole jo tak trbê na csiszto naréditi. Mléko i mela szo oni táli hráne, steri nájhitrê falingo szpráviyo, i tó je dobro znati.

Vu doszta mésztaj z-telecsi csont kúhájo deci 'zupo, tó je vise mere kélnatoga 'zdr'zétka, od steroga deteta csrvô oboli i driscs dobí; pá v-drúgom meszti z-kocknim cukrom szladcsijo decé hráno. Tó tüdi falingo zná prineszti, ár je cukor nê prószto 'zmáha szpravitel, kak tó nikáki mészljio, nego rávno tak nászitna hrána, kak mlêka beléna i mászt; csi nyemi tak z-toga prevecs, vise mere dámo, csrêv kracs i csrvá tekôcsnoszt zná szpraviti; zadoszta je 'znyega $\frac{1}{2}$ kocke po glá'zi dati.

Na tó je tüdi potrêbno paziti, naj küfica (szopika) nema prevelike lüknye, ár sze tak nánagli cécajôcsega deteta 'zalôdec hitro napuni, z-steroga vömetanye má zhájati, dúge szopike je tüdi nê dobro núcati, ár sze 'zmetno dá csisztití, nego k-rokajici szpodobno, stera sze nájbole k-cecka gombici glíha.

Tô szo ona znánya, stere pred szebom more dr'zati on roditel, kí szvoje d'ete od csrvá boleznoszti 'zelê gori zhrániti i obvarvati, privszem tom pa té glav-

ni vorcan mémo vszigdár pred szebom: ka pri nájménsem szkázanya betegi, ali nerédnom tekáji 'zivilénya sze k-doktori mámo povnrôti.

DROVNIA.

'Zena: Tíneszramnyák, pravo szí, ka bos 'ze ob deszétó] domá i szamo eden kriglia sôra szpijés!

Mô'z: Môtis sze 'zena, ár szem jasz tak pravo, ka ob ednoj pridem i deszét kriglinov sôra bodem pio.

* * *

Birôv k-to'zenomi: Znáte ví, kak velka kastiga gléda na onoga, kí dvê 'zeuí má?

To'zeni: Znam. Dvê punici dobi.

* * *

Policáj k-sziromáki: Ví vendar nemate sztanoványa, ka vtom mrázi na ceszti laankivate?

— Sztanoványe mam proszim, szamo ka me 'zena nepüsztí notri.

* * *

Edna goszpodicsína sze sécse po vilici i zaglédne ednoga decska, steri cigáre kadí i scsé ga obriszati:

— Jeli tvoja mati znájo, ka tí kadís?

Decsko nyê nazáj potocsi:

— Jeli pa tvoja mati znájo, ka tí na ceszti tühínszke goszpôde oberkávás?

* * *

Vucsitel: No Jancsi, csi tvojmi ocsi k-gvüsnomi deli edno

vôro vrémena trbê i materi tüdi edno, kelko je tô?

Jancsi szí malo pramisláva i odgovóri: Trí!

Vucsitel: Kakda bi tô bilô? Nê szí dobro pravo!

Jancsi: Tak je goszp. vucsitel, ár sze nyidva prvle vszigdár edno vôro krêgata.

* * *

— Kak je tô, ka te od ednoga hípa mao telkokrát vídim v-mozii?

— Znás tak mi dobro szpádne, csi vídim 'zenszke lampe odpérati i necsújem jo gúcsati.

* * *

Eden tórszki môder sze je pred cukrázdov posetávao i vido doszta dobroga szpecsenyá, szladcseca vô szkladjenoga. Notri sze tak posztávi i zácsa parôvno jeszti. Kak ga lasztník vára z-ednov pálicov sze po nyem szpüsztí.

Gószti eden csasz dr'zí, potom pa gori szkricí: Tô je zisztinom edno blájzeno meszto. Z-palicov prisziljávajo csloveka drágo szpecsenyé jeszti.

* * *

— Zakaj szte ví goszpôd tak nemirovni vszigdár, gda csújete csi automobil tuli?

— Hja preminôcsi tjeden mi je eden falôt 'zeno na automobilí odpelao i bojim sze, ka mi jo gder nazáj pripela.

Pri szpôvedi edna 'zenszka z-po'zalüvanyem vadlûje grêh, steri je z-toga sztao. ka sze je cseresz dnéva vu gledalo doszta glédala i szebé za lêpo szpoznala.

Plebános nyê je na tô szamo telko odgôvoro: „Dûsa moja tô je nê grêh, csi sze cslovek zblôdi.“

* * *

Vszáki ogvüisani evan-

gelicsánec csté „DÛSEVNI LISZT“!

* * *

Bratje! Szesztre! Mszlite szí pri prîlîki radoszti na Diacski Dom!

Neszpozábte sze pri pri-petjê 'zaloszti z-Diacskoga Dôma!!

Zmszlite szí tüdi vu testamálisi na Diacski Dom!!!

Moja mála vész, da szí dalecs . . .

Moja mála vész, zovi me li nazáj,
Znam, ka szam trno dalecs od tébe zdaj.
Tople szkuzé mi tecséjo z-'zalosztni ôcsi,
Nevém, csi mo nazáj prîdti vecs mogôcsi.
Szamo Bôg zná, kak dugo pôt mi on dá,
Csi mi vu mojo málo vész nazáj prîdti dá.

Moja mála vész, da szí prevecs tíha,
Na ôknaj z-muskátli korinami opletena.
Escse vu nocsi sze mi szenya od tébe,
Da szí dalecs vkraj prevecs od méne.
Lehko mo mogôcsi escse ednôk nazáj prîdti
I szvojo málo hízico escse ednôk viditi.

Moja mála vész, zovi me li nazáj,
Nevém, csi gda prîdti morem vu nas kráj.
Csi ne prîdem vecs nazáj nigdár,
Tí máli zvoncsek zvôni nemílo vszigdár.
I muskátlini, pa vsze drúge rô'zice,
Nagnite sze doli i 'zalüjte me naveke . . .

NOVÁK JÓZSEF (Vescsica) Bethlehem.

Z-kakšim pokrivátnim ciglom (csrejpom) naj pokrivamo? Csi lejpo pa dobro sztreho scséte meti. te **Ratkolov cementni csrejp.** Té csrejp szi szpravte je sztálno vednáki, ár ne pride v ogeny nego sze na zselezni formaj dela, pa túdi na tisztom obrdne, má duplíski falc na sztráni pa eden precnsni falc, steri vózaprè ka bi szneg ali descs szkoz sztrehe prisao. Té pokrivátki cigeo drzi proti vodi, mrzi ino ognyi je lezsejsi kak szlicnsi cigeo iz ilovice, escse na sztrehi od dneva do dneva mocnszej gráta na eden kvadratmeter trbej szamo 15 cigloy, lata sze na 33—34 cm. sztáne pa szamo malo vecs kak te proszti falcani cigeo iz ilovice, Za imé, leto ali kakse mujstre na sztrehi sze dobí rdécsó emailirani cigeo Vszaksi sto kaj za pokrivati má, naj szi prvle té cigeo, ali sztrehe stere szo z-tem ciglom pokrite poglédne. Sto té csrejp ednok szpozna, nigdár z-drúgim nede vecs pokrivao. Steri zse- **Ratkolovim** szneznsno obrambnim ciglom pó-lejo szvoje sztrehe z-tem **Ratkolovim** krivati, naj kemprvé toga narocsijo ár kak je predvideti, de letosz doszta véksa narocsba za té cigle escse kak lá-ni, pa vnogo od zamúdnikov pálik ne pride do toga nájbogsega cigla.

Hi'zni vertje (gazdi)!

Ne ogiblíte sze postene szekulacije, ka Vi z-tem niká ne prisparate, cse túdi nemate Vase hi'ze szekulérane, csi Vász pa zná neszreca, za stero nigdár ne proszimo, túdi njo ne vémo doszégnoti, te pa máte velko skodo, trúd i szkuznate ocsí.

Tak je v vasem, kak túdi Vase dece interesí, csi dáte Vase hi'ze próti ognyi szekuléрати, pri szvetovnoj nájsztarésoj i nájbogátésoj **ROYAL EXCHANGE ASSURANCE** angleski drú'z-bi v Londoni, je osznovana leta 1720. filijala za Szlovenijo v Ljubljani. Ma garancijszkoga kapitála nad 5 milliard dinarov, stera je po celom szvéti prek 200 let nyenoga dela 'ze jezero i jezero lúdem olajsala nyihovo trplénje, z-tem da nyim je v szlucsaji neszrecese vcsaszi prisla na pomocs i nyim je nyihovo skodo pravicsno v-najkrajsem csaszi vó plácsala. Odlocsite sze i Vi zato, pa te vidli, da toga dejánja ne obzálujete. Pisite na szpodnyi nazlov, steri z-vami szklene posteno pogodbo.

VIKTOR ŠINKEC gen. zasztopnik M. Sobota.

Vnôgim je nepoznano, da je vnougi bolecsin i bolezz-púscsenje, poménkanye csiszoucse i teja rédno obravnávanye Nej je zdejnje, nego szhájanje i szpunenje prousztega prirodjenoga zakona, kak obravnávamo szvoje tejo i kotrige. Za radicionálno vajo teja je spoznana ino sze od vszej hváli. Fellerova práva kaukaska Elsa pomáda za líce i za csiszoucse kouzse, Fellerova jáka pomáda za kotrige, Elsa zsájfa zdrávja i lepote, stero nehválíjo szamo za volo vugodnoga dísa, nego za hasznovitoszti, ár osznávla i plemení kouzso. Elsa zsájfa má 6 vrszt: liljanova mlejcna zsájfa, zsumanják zsájfa glicerín zsájfa, borakszov, katranszka, za bríjenje zsájfa. Za probo szi trbej naroucsiti 2 valéka pomádie za 40 Din, 5 falátov zsájfi za 52 Din. Z-pakivanyom i postnínov vréd od apotekára EUGENA V. FELLERA, Stubica Donja broj 110. Hrvatska.

Prva Prekmurszka záloga pohístva i hi'zni predmetov

SERCER i DRUG.

v-MURSKI SOBOTI Cerkvena ulica 178.
(Cifrákov hram).

Prékmuřja prva i nájvéksa hi'zne szspráve szkladárnica, gde sze nájfalê dobíjo: Szpálnic navküp i po falàti z-trdoga i méhkoga leszà, najdu'ze trpécsa, v-nájmodernésoj posztávi, z-vugnyenoga leszà **sztolci, pamlagi,** steri tkálcšina sze nigdár neraztrga. Hi'zni i künyszki szpráv potrêbcsine.

Z-hítesnye Szubotické 'zelezne i medin náprav fabrike naprávlene nedoszégnyene posztáve 'zelezno pohístvo. Féringe, féring dr'zalnike, teppiche.

Csúdnó lêpe i fal poplane, kêpe. razpétjá, csízsla i za kêpe rámeke, kosare, kufre, kefe, rogozna dugoványa. Ogradesno pohístvo.

Velko szkladisce vu prôsztoj i prebránoj posztávi, vszákomi pôleg 'zelênya.

Mrtvecse škrinye, slári,
pokopálicsa potrêbcsine,
narejeno cvêtje, pantliki, z-napiszki.

Porga sze tüdi dá.

Vugodna placsil ponüdba, escse na ráte.

S Z E N Y Á

A.) V-Prêkmurji :

- Beltinci :** ('zivinszko i drôvno) 20. jan., 24 febr., (na présztôpno leto je 25. febr.) 25. aprila, 27. jun., 15. jul. i 5. novemb.
- Bogojina :** ('ziv. i drôvno) 15. febr., 20. márc., 19. máj., 4. szept., i 16. novemb.
- Cankova :** v-pondélek po cvetnoj nedeli i v-pondélek po szv. Troj-sztva nedeli, 24. szept. i 11. nov.
- Črensovci :** ('ziv. i drôvno) 14. márc., v-pondélek po 3. máji i v-pondélek po 14. septembri, 20 okt.
- Dobrovnik :** 6. ápr. (szamo 'ziv.) i drôvno 25. julija i 3. oktobra.
- Dolènci :** 16. julija i 6. decembra.
- Dokležovje :** (konjszko, ro'zeno i drôvno) 18. junija i 21. augusta.
- Dolnja Lendava :** (konjszko govenszko i drôvno) 25. januára, v-csetrtek po tretjoj posztnoj nedeli, na Velki csetrtek, po Riszáli v-pondélek, 28 jul, 28. aug., 28. oktobra i pred bo'zicsom v-csetrtek, vszáki tork szvinszko i za drovniyo. Csi velko szenye na tork szpádne, teda tó drôvno i szvinszko na drúgi dén.
- Grád :** (G. Lendava) 28. márc., 20 jun., 16. aug., 29. szept. i 30. nov.
- Hodoš :** 10. márc., 5 julija, 19. aug. i 5. oktobra.
- Križevci :** ('ziv. drôvno) 16. aprila i 4 junija.
- Krog :** máj. 4.
- Küzdoblan :** na Kri'zavo.
- Martjanci :** ('ziv. drôvno) 6 máj., 6. aug. i 23. okt.
- Murska Sobota :** (konyszko govenszko i drôvno) pred fasenszkov nedelov v-pondélek, pred Vüzmom drúgi pondélek, po Vüzmi srti pondélek, 24. junija, 24. augusta, 15. okt. i 6. dec.
- Petrovci :** 4. jun, 4. jul, 8. szept, i 23. okt.
- Pužavci :** 3. jul.
- Puconci :** ('ziv. i kram.) 28. mája, 10. julija, 10. szept. i 10. nov.
- Prosenjakovci :** ('ziv. i kram.) 15. márc, 16. jun., 2 szep. i 28. nov.
- Rakicsan :** ('ziv.) 26. márc, pred Riszáli v-tork, 2. jul., 16. aug. i 8 okt.
- Selo :** Na prvo nedelo po Szrpnnoj Margyi i na Miklosovo.
- Sv. Benedek :** pred pepelnicov, po posztni kvatraj, po cvetnoj nedeli, na velki Pétek, po jeszénszki kvatraj i pred koledi vszigdár v-pondélek.
- Sv. Jeléna :** 18. augusta.
- Sv. Jüri :** 24. aprila.
- Tišina :** 25. febr., 10. apr., 5 jun, 7. szept.
- Turnišče :** ('ziv. i kram.) pred Cvetnov nedelov v-csetrtek; na drúgi pondélek po Vüzmi; pred Riszáli v-csetrtek; 12. jun., pred Velkov mesov v-csetrtek; po Máloj mesi na drúgi dén; 4. okt i vszáki csetrtek szvinszko i drôvno szenye. Csi velko szenye v-csetrtek szpádne, te szvinszko i drôvno na drúgi dén.

B) Medjimurje.

Čakovec: 3. febr., v-pondélek po Cvetnoj nedeli, 30. jun., 3. aug., 13. okt. i 25. nov.

Draškovec: v-szrêdo po Gyürgyavom, 7. i 16. aug. i 11. nov.

Kotoriba: 9 márc., 27. jun., 30. szept. i 30. nov.

Nedelišče: 10. maj., 15. jun., v-pondélek po Angel. nedeli, 13. dec.

Prelog: v-tork po Riszáli, v-pondélek po Jakobovom.

Rac-Kaniža: 16. máj, 24. jun., 10. aug., v-szrêdo po Bêloj nedeli.

Mursko Središče: 1. máj., 20. jun., 19. aug. i okt. 26.

Štrigova: 19. márc, 22. jul., 30. szept. i 4. dec.

Sv. Jeléna pri Čakovci: 22. máj., 22. aug. i 22. szept.

C) Ljutomera kraj.

Ljutomer: v-tork po vszáki kvatraj i v-tork po Vüzmi.

Sv. Križ: 3. máj, 26. jul. i 6. nov.

Mála Nedelja: v-cetrtek pred nedelov szv. Trojsztva i 21. okt.

Verzej: 5. máj, 29. szept. i 30. nov.

Sv. Jurij i ob Ščavnici: 3. febr., 25. ápr. i 21. nov.

Gornja Radgona: 3. febr., 25. máj., 10. aug. i 15. nov.

Sv. Duh: 24. aug. i 13. dec.

Sv. Peter: 17. jan., 30. jun. i 21. szept.

Csi vasz rê'ze, szmíca,

csi obsútíte bolezní, kúpte szí vü apoteki ali v-drúgom mesztí Fellerov práví miomírismi „Elsafluid“, vszáko útro i vecsér ribajte bolna mészta, teda vam poménakajo bolezní. Csi szte pa zdravi, núčajte Elsafluid za pranyé gíla i téla. Csi rcséte zahvální i verní osztáti Elsafluidi, Elsafluid vam vcsiná bizstro glavô, jáke zívce, dá zdrav szen, varje vász od bolezní i szprávi vam radoszt zívota. — Na zacetrésnye núcaríyе nísterno kaplícó vü hráni, ali mléki vam poprávi zalôdec. Nasi sztarisje i dedovje szo zvôna i zaôtra, kak poznano domá-cse vrásztvo i kozmetikum núcalí na cšrsztvoszt téla. Bole je hasznovíto, kav francuska vínovíca.

Narôcste szí v-apoteki, ali v-drúgom trství Fellerov práví Elsafluid v-navadnom glá'zki 6, v-dvostrukní po 9, v-speciální po 26 din. Ali csi právoga nedobíte, narôcste szí zráven na post, falése príde, csi od ednoga vecs narôcsíte, stero pri posti prísparate: 9 pokusnih, ali 6 dvostrukih, ali 2 speciální glá'z'kov 62 din. 27 pokusnih, ali 18 dvostrukih, ali 6 speciální glá'z'kov 139 din. 54 pokusnih, ali 36 dvostrukih, ali 12 speciální glá'z'kaj 250 din. Naslov: Ljekárníku:

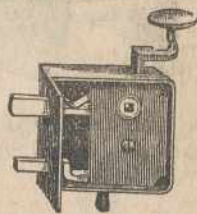
EUGÉN V. FELLER, Stubica Donja broj 110 Hrvatska.

Kr. PRODAJA SMOD-
NIKA

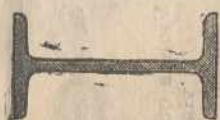
in vszefelè Patrone,
Revolverje i Pükse.

NA VELIKO!

NA MÁLO!

Nájfalejsa trgovina
z zselezom

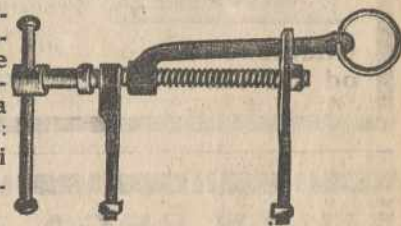

Stefan Heklics Murska Sobota

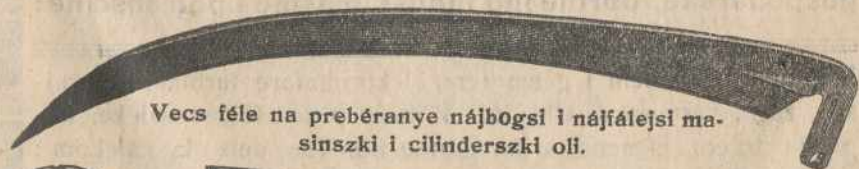
Nájevksa záloga: Traverze, slészi i beton zselezo, práva Engliska i Prájzoszka skér za vszáke féle mestre.

Dobijo sze vszefelè glazsojne, hisno i pohistvo okávanye (vasalás) nadale vsze féle drúgo blágo: lejpe pécisij sparhetke, kühinjszka pozszouda. Vérsztvena skér: lopate, motike, lanci, plúgi i escse ka je nájbole potrebno nájbogse

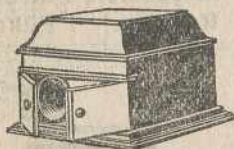

Törszke i Zserjávè koszè (Törpe kasza)
pa právi TIROLSZKI kamni k-coj.

Vecs féle na prebéranye nájbogsi i nájfalejsi masinszki i cilindersizki oli.

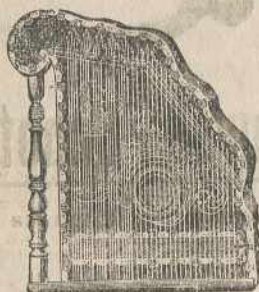

Gramofoni
od din 345 i vise

Trompöte
od 505 din i vise

Gitárszke citore
od 192 din i vise

Nàjvèksa instru- mentna glaszbenà firma vu držàvi!

Nàjbògse glaszbeno in-
strumentae, rocsae har-
monike, gramofone itd,
dob'ite kùpiti za zvuàréd-
no fàl cèno pri szvetov-
ne firme szkladiscsi:

Ročne harmonike
bécski model (ed-
no rédne) od 170
din i vise. Nemski
model od 85 d. i vise

MEINEL i HEROLD

Tvornica glászbeni instru-
mentov, gramofonov, har-
môník (Vlas. Rudolf Lor-
ger) v-

MARIBORI br. 242

Proszte veliki glavni cè-
nik, steroga poslema
vszákomi brezplácsno.

Violine od 95 din.
i vise.
Tambure od 98
din i vise.

Mandoline od 136
d. i vise

Gitare od 207 din.
i vise.

IVAN ŠEGA v MURSKI SOBOTI

(nasproti židovske cerkve)

gospodarske, obrtne ino indust. mašine i potrebščine:

Lok mobile, bencin i gasmotore, elektromotore, turbine, transmi-
sije, žage, vermenice, Olje itd. Mlinske p. trebščine: valeke, ko-
pereje, trijere, kamena, svila, gurtne itd. Vse dele k valekom:
sejalne stroje, plüge, sadne i grozdne mline, preše, sečkare, re-
doreznice, pumpe, trijenje, vetrenjače.

Konkurenčne cene, tüdi na rate! Prvovrstno blago!

OBČINSKA HRANILNICA

v MURSKI SOBOTI

je ustanovljena na podlagi odobrenja Min. z dne
1. marca 1927, VI. Br. 3985/26 in Velikega župana
Mariborske oblasti O/br. 363/5 z dne 29/III. 1927.

TELEFON št. 18.

ČEK. RAČ. št. 14891.

Za hranilne vloge in sploh za vse
obveznosti Občinske hranilnice jam-
či velika občina Murska Sobota z
vsem svojim lastnim premoženjem
in z vso svojo davčno močjo.

Sprejema VLOGE na HRANILNE KNJIŽICE in v
TEKOČEM RAČUNU ter jih obrestuje najugodneje.

Daje POSOJILA proti vknjižbi in na poroštvo (na
grünt in na karto bijanko z kežešmi).

Dovoljuje vsakovrstne KREDITE (lombardne, meni-
ne-eskoptne, kontokorentne) na primerne garancije.

Opravlja tudi vse druge v denarno stroko spadajo-
če transakcije najkulantneje.

Umetnoszt lèpomi posztáti i osztáti

vugodno je vszákej devojki, 'zenszki i vszákomi mo'zki, csi nūca ni'ze na-
vèdane prirodne preparáte, steri sze porácsalo neszkodlivi po recepti szpro-
bani cs'eresz 32 lét.

Fellero-
va kav-
kaška
pomáda
za líce i
kò'zo
„Elsa“

csúva obravnáva i mladí, braszklane sprin-
kaszte, szpoukane líca, sinyeke i roké. Po
nyef gráta kou'za glátka, méhka, csíszta i
elaszticsna. Ona prepráva brazdè, poknye
grbe, mozoucsece. Elsa zastitna pomáda
csúva kou'zo od rázlocsní skodlivi vplívov,
od vetra, vlage, práha i drúge skodlivoszti.
Jezérk zsenszek hváll toj pomádiji, stere szo
do szvoje sztaroszti obarvale lepoto, mla-
doszt i gingavoszt kouzse. Eden kobak 12
din. Pakivanye i postnina poszebno.

Zacsiszto-
cso, gája-
nye kòzse
na glávi
sze porá-
csa i pot-
rejbna je
Fellerova
jáka Elsa
pomáda.
(Tannochi-

na pomáda) stera prepráva gnide na temeni
naprej pomága rasztsenye kouzse, csúva od
práha, vlászi kápanye zasztávla. Méhko" ob-
drzsi i gibko. Kobak 12 din. Pakivanye i
posta poszebna.

Za probo 2 kobaka edne, ali po ednom
kobaki obej Elsa pomádii z-pakivanyem i
postov 40 din, li tak csi sze pejzezi naprej
poslejo, ár po povzétji je 10 din. visè za posto.

Elsa 'zesta za vlaszé za kouzso glá-
ve, od-ztrani prah, gnide, polejpi i pomladí
kouzso. Glázsek 27 din. 50 p. Pakivanye i
poste zouszbeb.

Elsa tekoucse liljanovo mlejko
je ideálno szredsztivo za polepsávanye.
Dá mladí i cšrsztivi vòzglèd. Glázsek 13
din. 30 p. Pakivanye i posta poszebno.

„Elsa“
'zàjfa le-
pote i
zdrávja

Oplemenúje kò'zo,
lòcsi sze od drúgi
toaletni 'zàjf z-tém,
ka zdr'záva vsze ka
je potrebno za lepo-
to i zdrávje kò'ze.
Tè 6 vrszti 'zàjfe szo

sz'edécse:

Elsa liljavna 'zàjfa, fina
cvetna 'zàjfa od koj je kò'za méh-
ka i gingava.

Elsa 'zumenjàk 'zàjfa prá-
vi blagoszlov za málo deco.

Elsa glicerinska 'zàjfa
oszobno dobra za jáko vòszpuca-
no kò'zo.

Elsa borakszova 'zàjfa zvr-
sztna pròti szucsniim springam i
kò'ze szpíscseanyi.

Elsa kàtranova 'zàjfa de-
sinficira, vrlo dobro dene kò'zi i
gláve vlá-zom. Námre za deco.

Elsa sapun za brijanje
desinficera, méhcsi dlake, dobro
sze peni i ne nadrasúje kò'ze.

Csi 'zelète Elsa 'zàjfe na pro-
bo, poslite naprè 52 dinára za 5
falátov z-ednim za pakivanye i pos-
to, ár po povzétí 10 d. visè pride.

Dobi sze escse vnogo dobra:

Elsa kolonszka vodica jako fina.

Zdravsztveni puder dr. Klúgera,

Elsa voda za lampe, drzsi csiszte zobè.

Elsa paszfile za pranýe i koupanye.

Kejm vise sze naròcsi edno pòt tém vecs sze prispara pri posti. Narocsila trbej adresirati na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar Stubica Donja 110. Hrvatsko.

Wolf & Comp. glazbala vszej vrstj Klingenthal, Sa., br. 485.

Goszli	od 69—	Din nav.
Cselo	> 507—	> >
Gitare	> 169—	> >
Mandoline	> 103—	> >
Gramofoni	> 235—	> >
Laute	> 295—	> >
Gitarcitre	> 120—	> >
Rocsne harmonike ³	> 66—	> >
Trompöte	> 385—	> >
Klarinete	> 124—	> >
Flöte	> 90—	> >
Fanfars	> 217—	> >
Trom. flöte	> 48—	> >
Bobni	> 36—	> >
Konc. citre	> 179—	> >
Gramof. ploscse	> 21—	> >

Znatno znizsane cejne !

Izravna dobava !

Nájvékse prednoztj !

Dobavljačs mnogobrojnj profesionalnj muzik, glazb. zborov i društva. Najveksi izbor rocsni i lampni harmonik, Bandon., Conbertin, goszli, gitare, mandoline, tamburice, citre, drveni i medjeni pihalnicski instrumentov, szignalni iustrum., orgole na poluge, gramofone, gramof. ploscse itd. Poprávla vsze instrumente. Vnougó jezér zahválnc. Velkj katalog dobite brezplácsno. Narocsbe pocsam od 300 Din. prószto od postnine. Kárte frankirajo sze z 1 i pou, píszma z 3 Dín

32 lejt vu szlúzsbj zdravi i betezsni !

Fellerovi právi Elsa-preparáti, stere szo vnougi jezere i jezere núcali i jezere zahválne píszma nezadolejo nyih nasznovitoszt hváliti i steri szo edlikováni z zlátnimi i pocsasztoimi metáliami.

Za vrejmena tej 32 lejt szo ji vnougi szprobali, da proturajo na okou szlicsna szredoztva, vszákó leto szo prisle nouva i nouva zrendelúvanya i kí je je ednouk szpoznao je ji veccs nej zavrgao.

Tim vernim kúpcom. Kí med szvojimi znanci nesztanoma pripravljajo nouve narocsitele za Fellerove preparáte, kí nesztanoma tolmacsíjo szvojim prijátelom, da je Fellerov »Elsafluid« tak za zvónejsnye, kak za znotrejsnye potrejbcsine nájbougse hízsno szredsztvo i kozmetikum, nádale, da szo Fellerovi Elsa-zsálfe nájbougse za zdrávje i lepote, da je Elsa pomáda za lice i rouk csiscse-snye neprimejrnó nájbougsa, Elsa pomáda za kouzse gájenye, Vszém tim nasim vernim prijátelom dámo na szpomín 32 lejtni Elsa preparáta mogoucsnoszt

dobijo k-senki právo dobro svicarszko zsépno vöro.

Csi vi drági csítelje toga kalend., od nájmenye 5 kg. tezsine poslete prázní pri vász bodoucsi od Elsafluida, ali Elsa-preparáte pri novom narocsili glázskov na naszlov

EUGEN V. FELLER, lekarnar v-Stubici Donjoj br. 110 Hrv.

Prázne glázske od Elsa-preparáte vu leszenoj kísti z-szlámov dobro trbej povíti i tak notri szpakivati da sze neszpoterejo.

Jáki i cšrsztvi.

Csi sze cšsémó obdrzsati, teda moremo csinít onó, stero szo nasi roditelje i dedovje z-velkim nászhajom csiníli. Probajmó lübléni Fellerov Elsa-fluid, steroga szo prejk 32 lejt zse dobro vőszpoznall. On potihšáva bolezni i cšsžto i sznajšno drži tejšo. Dobi sze v-apotekaj i doticsni trgovinaj. Návaden glázsek 6 din. dvostruka 9, speciálna 26 din.

Fellerov Elsa-ribji oli- Prav vőszpoznano, na dobro je vszákomi, náimre pa za szlabe zszenszke i deco. Po nyem gori jemléjo, rasztéjo, pomágoja sze vu tejši; lejšha bolezni i dá cšrsztvi vőzgléd, Veliki glázsek 93 din. Pakivanye i posta zóuszeb.

Fellerov Elsa Kina 'zeleznovito vıno. Za szlabokryne i blejde oszobe. Glazs 16 din 50 p. zvőn pakivanya i poste. Zseleznoviti liker (Hegaferrin) 19 din 80. Rumessencija za 5 din 30, i 19 din 80.

Fellerove Elsa svédsszke kaple (zselucsanı liker) dá zvőnréda dober apeti. Glazs 13 din. 20 p. Zvőn pakivanya i poste. Balszam (szivotni) Elikszir 5 din. Lehofer kaplice 8 din 80 p. Rázne kaplice, kak Hofmanove, melisove, kamilice, cimetove za 5:30 d. i 19:80 d.

Fellerov Elsa zagorszki szok prouti kasli i prsz bolezni, glázsek 13 d. 20 p. zvőn pakivanya i poste.

Vapnyeni zselezni szirup 13:20 d. Tek za prszı proti kasli 6 din 80. Prajh prouti kasli 6:60 d. Hegase-

serici za prszı, proti kasli 8 din 80. **Fellerove Elsa pirule** jáko szredszto za popravek zsaloudca prouti zasopanyi. Edna skatıla 12 din. (6 zrn). Szou za zsaloudec 5 din 50. Tej za cšsicsenye krvi 6 din 60. Ricinus oli 5 i 17 din 60. Práj 8:80 d. zvőn pakivanya i poste

Kim vecs sze naroucsi naednook, tém vecs sze prispara na posti. Narocsila trbej adreszirati

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja broj 110. Hrvatska

Vnogo dobra.

Fellerova Elsa secserna pastilla prouti glízstiam za deco 1 zsacska (10 pastil) 11 d.

Prouti küre-csimocsam zštilam vam pomore brez bolezni, brez pogábeli i kr-vavilvi szigurno delajoucsi:

Fellerov Elsa turistics-melan máll karton 4 din. 40 p. velki karton 6 d. 60 p. nadale

Elsa turisticsna tekoucsa tinktura, glazs 11 din, Pakivanye, posta poszebno.

Fellerov Elsa práhsek za poszipavanye. Prouti tejša i noug znojenyi. Edna skatıla 7 d. 70 par.

Fellerov Elsa mentolnı klinicsics Migrenstift) zednim potezzenyom na krátko vrejmet hejnya gláve bolezni. Eden ialat zvőn pakivanya i poste 10 din.

Fellerove Elsa kaplice za zobé hitro polejša bolezni. En glázsek 7 din 70.

Fellerova Elsa voda za ocši. Glázsek zvőn pakivanya i poste 5 d. 50 p.

Nájbougsa francuska vinovica. Veliki gla'z 19 d. 80 p. Mászt prouti pozébnosztı 11 din Mászt za rang 11 din.

Fellerov Elsa sumszki miomiris (parfin za hizse) napuni vszákı nresztor z-dšnim miomirisoml razkuzsi betezsne odaje, Glazs 16 d. 50 p.

Dr. Heiderov práhsek za zobé 6 d 60 p. Paszta za zobé 8 d. 80 p. Kefica za zobé 11 d. 20 p. Fini parfini za miriszima razna ovijecsá v-originálnom glázsi 27 d. 50 p. Mirisavı za odijala i ruble 6 d. Za bajúszı mászt 5 d. 50 p. Zsájfa 3 d. 30 p. Pomáda za usnice 1 d. 70 p. 3 d. 30 p. Nájfinejsi glicerın 5 d. 50 p.

Szredszto prouti lisájı »Depilatorium odsztráni nepripravne lise. Zvőn pakivanya i poste 34 din.

Elsa prajh prouti mlajfni, müham, bufram, kébram, vüsom, sztenicam. Velka skatıla 17 d. 60 p.

SZMESNICE.

Koga mrtveca predga na dobro pôť povrné.

Te sztári dühovnik je bio od toga poznani, ka je brezi nazáj zadřávanya vszákomi v-ocsi povedao pravico. Od toga je nê odsztôpo, escse pri mrtvecaj predganyi. Csi je ober táksega mrtveca predgac, steri je nê pebo'zno 'zivo, je bogme vö szklao nyegova zménkanya, nê zakrivao nika.

'Zivo je v-nyegovej gmâni eden nepobo'znoga djánya gmânar, po iméni Zlo Peter.

Ednók k-szebi dá prizvati toga gresnika i právi nyemi:

— Gléjte Peter, preminôcse dni mi je nikák pravo, ka szte ví mrlí i iasz, da szem na drúgi dén 'ze drügoga mrtveca meo notri zglásenoga, da szem znao, ka v-aso mrtelnoszt na gojčno notri zglászijo, szem cêlo nôcs gori osztano i vaso mrtveco predgo nabérao. Li na drúgi szem zvedo, ka szte nê mrlí, predgo szem tá djao, da krédi bode, csi vasz Bôg vö z-zítka pozové.

Z-Petra obráza sze je vídlo, ka bi nika rad znao, ali nê je vüpaó naprê prineszti.

K-koncovi ga pita dühovnik, kaksá je vasa mrtveca predga?

— Proszím ji — právi Peter da mi jo gori precstéjo!

— Dobro je, szamo jo poszlúhsajie, gori vam jo precstém.

Poter je csüti mogao, ka je od nyega vu predgi na szpômenek povédano. I na szlédnye vu szrdci pobiti ercsé:

— Goszpon dühovnik, nebi bilô mogôcse tó preobrnôti?

— Ka bi nebi, 'zivte vi nácsisi 'zitek, te de predga tüdi drüga,

Poznana iména.

Plébános i rektor szta radiva hodila vu ostarjjo i zamocsaniva szta sze redovno szpozábila plácsati! Krčsmár je na dveri vszigidár gori szpízszao: Plébános 3 i rektor 3 litre vína i tüdi kaj jeszti. Drügôcs pá prideta i vídivsa szvoj átresz, stero sze nyima je malo onô vidilo, ka vszáki pívec vídi, ka nyidva na porgo pijéta. Zató plébános právi ostarjási, naj nepíse tak gori, da cêla fara zvê, ka nyidva na porgo pijéta. Ostarjás je obecsao, ka szí poetomtoga nacsí zamerka gori. Drügo pôť je 'ze etak szpízszao na dveri: *Dominus quobis-kus 3 l. Etcum spiritutuo 3 l. vína.*

Navécsar kak pá prideta i zaglédneta napiszek, plébános kára ostarjása govorécsi: Tó je vsze edno, z-toga tüdi vszáki cslovek zná ka szva tó midva!

Vszaki bete'znik,

ki sze scsé rêsiti szúhsice, prsz i plúcs betegá, naj sze poszkrbi szí szpraviti brezplácsno, k-senki z-kêpmi ilustrérani návucsni napiszek i naj popádne priliko ponúdbé poznane PUHLMANN et CO. BERLIN, 480 Müggelstrasse 25—25-a firme, stera cseresz doszta lét sztojí 'ze gori. Z-pasztkov na oglásanye na oglásanya sztráni.

Jarnevics Peter

sztolar i drakslar

v M. SOBOTI

Lendavsška vil. 48.

Zgotávla vszáke féle tislarszko i drakslarszko delo, od te nájšroztése, do te nájšinése posztáve. Odprávla hranôv tislarszko delo pôleg 'zelênya i probéranya za primêrno dnévno cêno.

Vu szkladiscsi dr'zi gotove **mrtveese skrinje**, pa gotove tislarszke náprave z-trdoga i méhkoga leszá.

Josip Močnik

Sztavbeni in umetni isp.
kamnoseški mojser

Murska Sobota.

Preporácsa vszefelé szpomenikov iz vszeh vrszte kamênnya po lasztnom in predlozsenim nacsrtom. Izdeláva tüdi vsze vrszte cementnih izdelkov môsztne cevi, kopanye, csrêp za sztreho, ploscsice za flasztranye, vsze po najnízji ceni.

KREDITNA ZADRUGA
za TRGOVINO in OBRT r. z. z. o. z.
V MURSKOJ SOBOTI.

Telefon št. 25.

Ček račun. 14.700

Število članov pribl. 460. — Za obveznosti zadruga
jamči deležni kapital z nad 2,750.000.— dinarjev.

OBAVLJA VSE BANČNE POSLE
NAJKULANTNEJE.

Sprejema vloge na hranilne knjižice in na
tekoči račun ter jih obrestuje najugodneje.
Dovoljuje vsakovrstne kredite in podeluje
posojila proti intabulaciji ali poroštvom.

TRGOVSKE INFORMACIJE.

Izvršuje potom svojih koresponentov izpla-
čila, nakazila in inkaso v vseh večjih mestih
:—: :—: tu- in izozemstvu. :—: :—:

Glavno zastopstvo:
ZAVAROVALNE DRUŽBE »VARDAR.«

Zdravim osztáti!

Bolecsin sze rêsiti!

Zaprva sze ti nikelikokrat kêhre, potom malo kaslâs i potom znâs, da szi prehladjen. Nemres znati, kak dugo de prehladjenje trpelo, ali pa prehênja. Prehladjenje more, csi szrecso más za nîsterni dén miné, ali pa sze je vkornilo i tak má teske poszledice meti. Zâto sze pzi, da sze neprehladis!

Csi szi nazébao i mrzle szo ti nogé, glávate bolí, migreni, reumaticzne bolezní. cszlabili szo ti 'zívci i miske, tak düsevno, kak telovno szi pobit, nemres szpati, mogöcse zobé bolíjo, trganye más v-glávi, bolíjo te líca i celo telo, te szi zagvüšno prehladjeni, szkâ'z'íjejo sze szlâboszti i nedovolno

kvi tekâj — tak je tó dokâz da szi nê pri zdrâvji, morés sze tak csuvati. Csini ono iszto, ka szo nasi dedovje preddedovje za dobro szpcznali. Kúpi v apoteki ali doticsnoj trgovini FELLEROV právi miomiricsni »E's fluid« ribâj dobro 'znyim bolécsa mészta, zmészaj nîsterno kaplico »E's fluida« v-mléko,

v-té ali v-kâvo, mázi szi mis'ce i 'zívce mázi szi z-»E's fluidom« tak sze csúvas od bolezní. Nücanye od zvüna i znôtra pruvoga Fellerovoga „E's fluida“ jo desinfekciono szredszto i kozmetikum za roké, lice, zobé, lamp i za cdühávanye. Z-vodôv zmészan je hasznoviti za grgrânye i rêsí kasla zamuknyenoszt. Tó

32 lét hízno szredszto i kozetikum pomere szigurno csloveka prôti té bolecsinam. D'bi sze vu aptekâj i doticsni trgovinâj na prebo po glâzki za 6 dîn. dvostrukim glâz-koma po 9 dîn. Ali z-specijálnimi glâzki po 26 dinârji. Csi szi stoj vevs naröcsi ednopöt 9 pokusni glâz'ekov, ali 6 dvostrukih ali 2

speciálniva glâzeka z-postov i pakivanyem kosta szamo 62 dinâra. 18 pokusnih, ali 12 dvostrukih, ali 4 speciál'ni glâz'ekov 102 Din. 54 pokusnih, ali 36 dvostrukih, ali 12 speciálnih, glâz'ekov szamo 250. — Naröcsila naj sze adreszerajo na apotekâra

EUGEN V. FELLER, Stubica Donja št. 110 Hrvatska.

Tü nájde vszáki nika za szébe!

Keliko trüda, keliko casza i nevöle bi szi prispurali, csi bi szi za mále péneze mogli szpraviti kaj táksega, stero vam vszáki dén necestetokrát szprávi haszek i veszeljé! Morete ednök szpreglédnoti veliki ilusztrirani szíjavni katalôguz szvetovne posilajöcse firme, H. Suttner, Ljubljana broj 844. Csüdüvali te sze keliko znameniti potrêb, dugovány je vnyem, stere potrebüjete, ali escze ji nepoznáte! Vszáki dén prineszé növe csüdüvne prilike, steri imé májo, da olejsaio tüdi vam delo ino vam polepsajo vase 'zivilénye. Zadoszta je, csi poslete szvoj átresz szvetovnoj posilajöcsoj firmi H. Suttner. Dobite precí brezplácno veliki prakticsni katalog. Eti je 'znye-ga szamo máli vözvlccek.

Ka potrebüjeto goszpodje!

Osztér 'zebni no'z z-ocla oszticmo zvonrédnö fájno svjcarszko delo.

Vszefelé skér, szvetovno znáne ktej escze z-bitom zdrüzsene z-ednoga falat, veliki vnozszina razlicsne szpráve

Priprava za málo 'zagico z-vszov potrejbnov szprávor z nájlepse vözdelani predmetov z-leszá.

Kompletna garnitura za bríjenye. Vlászí rejzanye i sztroji za bríjenye.

Mosko odejvko pláscsé v-nájmodernejszem fazóni.

Moske szrakice, szpodnye lacse, plateni gvant, strumfe, golejre, rokaice, opászí.

Csrejevli z-nájbolsega ledra za goszpoude, dáme i ot-roke.

Ka veszeli zszenszke!

Künyszka poszouda, v-náj-novejsi prakticsni doubaj kühnyszki nouszicje, za pejglanya zseleza, salice, mocsna poszouda itv.

Poszouda za kühanye z »Silít« jekla, növoszt, poszouda v-steroj sze lehko vsze küha, naj neböde skoudilo escze i nájnevarnejse kúsziline, da sze nerazbije.

Za jedilo skér, zszlice, rasösje, nouszicí lejpe garnitúraj v-fájni skatülicaj. Po jáko fál cejni.

Univerzálna domácza skér, náprava; za brüsenye nozsov, skári itd.

Moderne fine skárje, za kondranye vlászí, glavnike, toaletni predmeti.

Dámszki dezszdzní pláscsí vu razlicsni fárbaj itd.

Za otroke obleke, zmejne na veliko prebéranje.

Muzikálni instrumenti, na veliko prebéranje po náj-ní'zjoj cëni, najbölse harmonike za roké i lampe gosz-li z-skatülov, citere, mandolinje, klarinetje itd.

Növoszt! Gramafoni i plöcse brezkonkurencsni cë-naj brez rizike! Csi sze nedé vidla, sze vö odmeni, ali sze pa pejnezi povrnejo. Zahtevajte precí katalogus od szvetovno znáne firme

H. SUTTNER, LJUBLJANA šte. 844.

Na sztó i sztó razlicsni predmetov, za vsze mögöcse sztráni dobite vu velikom Suttnerovom katalogusi.

Nájmodernése i nájfínése hõbe sze delajo po meri vszgdár po
nájfalêsoj cêni pri

CVETKO JOZSEFI

v MURSKI SOBOTI

Lendatska cesta

(prek od Benka v Heimerovoj hiži)

Naznanilo.

Glede na bližajočo se jesensko in zimsko dobo dovoljujem si, spomniti Vas na mojo delavnico za izdelovanje vsakovrstnih finih oblek za gospode ter Vam isto priporočati. Istotam se prevzamejo tudi vsa predelanja in poprave oblek. Dovoljujem si opozoriti Vas na sedanje moderne kroje in sem na željo vedno radovolje pripravljen Vas najtočnejše obstrežiti.

Z odličnim spoštovanjem:

BENKO ŠTEFAN, krojač — szabó

MURSKA SOBOTA Zvezna ulica.

Értesítés.

Tekintettel a közeledő őszi és téli időnyre, bátorodom uraságod figyelmét felhívni férfiruha műhelyemre szolgálataimat mindenemű finom öltönyök előállítására felajánlani.

Elvállalok átalakítási és javítási munkákat.

Bátorkodom b figyelmét felhívni a jelenlegi modern szabásokra, amelyeket leggondosabban és legpontosabban kiszolgálom.

Kiváló tisztelettel:

HALLO! Gde sze dobí po náfalêsoj cêni gotov moski **HALLO!**
gvant? Te pa escse tõe ne ête, ka szamo pri

MÁJER STEFAN szabouli

V MURSKI SOBOTI

Radgonszka ceszta 257.

Na prebéranye má vszákeféle moske i pojbinszke gotove oblêke, hõbe itd. Zgotávla tûdi na prosnyõ vszefelé szaboulszko delo. Odáva vszákeféle stofe, tkálcáno, cájge, podmetálje pouleg 'zelenya sze vszáki vóobszlû'zi po primernoj dnévnoj cêni.

DOBRO BLÁGO JE NIGDÁR NEJ DRÁGO.

Naznanjam slavnomi občinstvi, da sam odpro

Specijalno slaščičarno

v M. Soboti v hiši g. Hartnerja nasproti pošte.

Vedno več vrst finega sladoleda; ledena kava; čajno pecivo, bonboni i. t. d. Izdelava najfinejših slaščic in tort; tudi za veselice, gostije, krstna slavlja po naročilu. Brezalkoholna okrepčila.

Cene zmernе. — Postrežba solidna. — Stroga snežnost.

Za mnogobrojni obisk se priporočam

Stanko Jarc

Murska Sobota
specijalna slaščičarna — Lendavska cesta.

Szukits György, klobücsár

v M. SOBOTI. Lendavska cesta 52. (Prek od Davčnoga urada.)

Dobijo sze vszefelé krscsáki fini, moderni Beca modele: z-Beca i z Gráca po nájménsoj szolidnoj cêni. Csi sztári krscsák vöszpucati dáte pri zgoraj imenüvanom klobücsári, prispárate doszta pênez. Tüdi sze pcfárbajo krscsáki v csarno, szívo, ali v kákso-stécs fárbó. V zalogi mam vszakovisztae gotove moske szrakice, papucse, szandále, hõbe itd.

Niszke cene! Dobro blágo!

Adolf Preiss, trgovina

V-MURSKOJ SOBOTI (pri katolícsanszkoj cêrkvi.)

Dobí sze vszefelé manufakturno blágo kakti: fini cseszki stofi za 'zenszke i moske oblêke, zeige, za szrakice plátno, blazine, parchete, 'zúto plátno, právo fárbarszko plátno za gvant i sörce, günye, poplanye, prté za szto i na posztele, vszefelé nastrikani gvant i rôbci, nastrikane kapúte za 'zenszke, moske i za deco, vszefelé strumfe, fine strikane kapute za moske, 'zenszke i deco, kosare za gvant, sztóci, specerái, z-recsjöv vszefelé blágo sze dobí po nájprimêrnêsoj dnévnoj cêni! Csi scséte dobro i fá! blágo kúpiti, poiscsite szí:

ADOLF PREISS-a trgovino!

J e l i s z e

plücsni betegi

dájo zvrácsiti?

Z-tém pítanyem sze brigajo vszi, kí trpíjo Astme, plücs, gutanov, 'zalódca tuberkolozisne betege i tak zváni konyszki kasel, z-steri szo sze do etímao nê mogli zvrácsiti. Vszi tê beté'zníci dobíjo od nász edne senkane knige, z-kêpi, stere je eden imeniti doktor bivsi sef zavoda za fizenkuru píszao: Dr. med. Gutmann „Jeli sze plücsni betegi dájo zvrácsiti?“ Vszákomi beté'zníki tak príliko ponüdimó sze ogvüsatí od szvojega betega, i nyega vrácsenya. Záto szmo szkóncsali vszákomi té knige k-senki brez postní sztroskov poszlati, sterí de je na ednoj kárti proszo od

PUHLMANN ET CO. BERLIN 480

MÜGGELSTRASSE 25-25a.

Brezpláčcsna darila dobí ^{l e h k o} _{v s z á k i} cstitel

Práve
Svicarszke
st. 100
zsepne vöre
szamo
49 Din. 60 p.

Anker
št. 111
Remontoir
Roskopf (brez
kazala za sze-
kunde)
szamo
69 Din. 20 p.
z-3 lejtnim
jamsztvom
dobro sztoji.

etoga kalendaria

z-na tô trüdom. Tá darila szo tocsno napiszana vu velikom ilustriranom szijavnóm katalogusi szvetovne firme za vöre i drágocse H. Suttner, v-Ljubljáni stev. 844. Poslite li szvoj názsvov (at-resz) i dobíte brez pláčse tê drágocsín katalogus, steri vam vnogo veszeljá naprávi szvojimi vnógimi interessantnimi szlikami i razlčcsnimi novosztami

zse 31 lejt

v'ziva szvetovna firma H. Suttnera nájbolsi glász zavolo nyénoga szolidnoga blága i zaneszljiva kaksosztí nyéne kojne, ka trdijo na jezerke pridócsa hvalé'zna píszma. Pri Suttnerovoj firmi sze dobijo po originálnoj fabricsnoj céní. V-lasztnom protokulosi szpíszane svicarszke fabricsne vöre.

od szpószobni „lko“ szo szvetovno sztrokovnyákov fájno vöredelano vöre poznane ár tocsno hodijo na szek.

temelno szo vöredelane, popolno vöszprobane i zvönrédno trpécsé.

Nikse nevarnosztí, skode, Csi dobro neide, sze vödmenije, ali pa pénezi povrnéjo. Ka sze nájbógse blágo v Suttnerovoj firmi dobí, bodete ví szami szpoznali, csi te vidli Suttnerov katalogus. Zajtévajte ga

szamo poslite szvoj tocsni átresz k-firmi

H. SUTTNER,
LJUBLJANA broj 844.

Prava st. 105

Anker- budilnica

szamo

64 Din. 20 p.

z-právim Anker-sztirojom, znamenite kakovosztí

**z-3 létnim
dobrim szta-
nyom!**

Budilnice z-raznimi izvedcami.

Vöre z-setalicov izvrstne kakovosztí v razni velicsini.

Kühinszke vöre, zidne vöre itd., nadale:

Lancsicstí, prszeteni, navühnice, brose, narukvice i vszeféle zláto i szrebrno blágo vu velkój zbérki nájdete tocsno námálanó z-znaményem

Nájni'zje cène zvön té sztó i drúgi predmetov dobíte v-katalogusi.

Ritoper Alajos

küncsni sloszar i meha-
nicsna trgovina v

Murski Soboti

pôleg Dittrichovoga mozia.

Od nigda mao poznána násztava, dela sze vszefelé hramôv obijanye, küncsna sloszarszka dela, biciklinov, váge, poprâv-
lanye. Zgotávla sparhelte, grâhko-grobov rostéle. V-szkladár
n'ci dr'zi na prebéranye g tove sparhelte, rôre, drdrance
(bicykline) vszefelé potébbe tále i gumie po nájtonyêsoj cêni.

Za szvoje delo je podgovoren!

Cene szo primerno szolidne!

NEMECZ JÁNOS

'zelezna trgovina

MURSKA SOBOTA.

Velka záloga
Biciklinov
Sivalni masinov
Radio apparatov.

Dobro blágo!

Niszike czejne!

NA MÁLO!

NA VELKO!

Násztarése i nâtonyése trstvo

KARDOS JOZSEF-a

v Murszki Szoboti

ALEXANDROVA vil.

z-ôcsi Dobrajove ostarie.

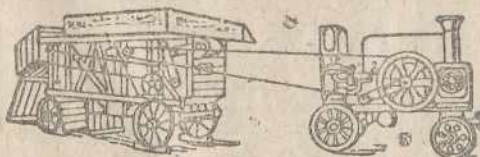
Dobi sze vu veli-
koj meri na pre-
béranye vszefe-
lé 'zelezna pre-
küpcsa kakti:

Tramôvje, (Traverzi) okávanye dvér i oblôkov panti, vszákeféle
nâfinése skéri, ro'zié za pükse nabijanye patronie i práh. Naj-
bogse koszé i vérsztva szpráva: künyszka poszôda, sparhelytje;
náibole poznani kotli (alfa) na finési oli za valéke i masine;
szúha i oliova fárba, férnájsi, koksx i. t. d.

Fabrike szkladárnica biciklinov

(Waffenrad Steier).

Najfalése poprávlyanye par-
no mlatilni sztrojev (Dampf-
Dreschmaschinenov (telikajse
vszakojaeski polszki vérszt-
veni masinov, tildi motore,
bicikline i. t. d. Sze pre-

porácsam z-postüvanyem

LUDVIK ŽALIK

sztrojni kljücsavnicсар MURSKA
SOBOTA Zvézna vilica st. 218.

Veliko trstvo z-plátnom pri
CVETICS JÁNOS-i

v-Murszkoj Szoboti

Cérkvena vilica.

Na szkladiscsi dr'zi na prebéranye vszefelé mosko i 'zenszko prekúpcso :
Stofe, Dublé i velur zimszke kartone z-kónec ceige, fajne zefire za
moske szrakice, za prté i poplane, günye, sztolnyeke, na posztele prté
z-ikálcscine, zvéntoga obiszke, feringe, szalvete, brzacse. Naplete-
ne szvetere, strumfle, rokaice, vszefelé krátko, dróvno blágo. Gotove
moske szrakice. Zvéntoga na 'zelénye dá pristelati vszefelé mo'zki i 'zen-
szki plateni gvant.

Szolidne cène!

Vöobszlü'závanye vugodno!

TEODOR RATKOL, M. Sobota

dela cementni pokrivátni cigeo
steri proti vöotrnom descsi i snejgi
gvüisno valá.

OGLASE u svim kalendarima naručujete najpo-
voljnije kod starog poznatog solidaog
BLOCKNEROVOG ZAVODA ZA OGLAŠIVANJE
u koncernu INTERREKLAM d. d.
Telefon 21—65. Zagreb, Marovska ul. 28.

Prva prekmurszka domacsá szl'ascicsarna (cukràzda)

SIDONJA NOVAK

v Murski Soboti

Ascherova hi'za.

Má vszigidár friska i fina peciva kakti: csajno i drobno pecivo, v-
létnom csaszí szváki dén szladoled i ledeno kávo; nadale liköri,
rum na veliko i málo sze dobi. Tak tüdi za veszelice i za gosz-
tävanye sze dobijo vszefelé torte z najljepsimi okrászí i nadpiszi.

DOBRO DELO!!

FÁL CENE!!

ASBESTNE SKRILEVKE

vâpno,
cement,
deszkè
i steinkol
mà vszigidâr v zalogi

KOHN SAMUEL v M. Soboti

ŠTEFAN NOVAK

Modni salon

M. SOBOTA 63.

NA VELIKO!

NA VELIKO!

Manufakturna in modna trgovina

BRATA SIFTAR & HAHN

Murska Sobota

Slovenska ulica.

NA MALO!

NA MALO!

Vszakovrsztno, szamò fino manufakturno
blágo sze dobi po zelo niszki cêni pri

BRATA SIFTAR & HAHN

prvle **JONÁS JÁNOS**

Murska Sobota

(pôleq evang. cêrkvi).

SIFTAR LAJOSA

od zdávnyega vrêmena mao gorisztojécsi vodeni i
elektricsni valékni mlin i 'zaga
v Murszkoj Szoboti.

Mele:

vszákeféle szilje na 'ze'ênye v-nájfinésoj posztávi. Psé
proszô, hajdino, gyecsmen, na szprotoletje dela
tikveni oli.

Rê'ze vszákeféle lész na blanje i 'zvinge
po nájtonyêsoj cêni.

V-Siftarovom mlíni szemleta me-
la, ali opáno pseno nezbrigne.

Tikveni oli je pa, kak náj-
bôgsi p o z n a n v-krajíni.

Stavbeno in pohištvno mizarstvo.

Szapács Janez v M. Soboti

LENDAVSKA cesta 54. (Prêk od Davčnoga urada.)

Dela vszefelé lepo pohistvo. Skrinje szo v-najkrácsisem
vrêmeni gotove.

ASCHER B. in SIN

Murska Sobota

Glávni trg.

Kolonszka specerijszka i vszefelé me-
la, zrnya velka trgovina. Herceg Bosz-
ne orszacska szekulácijszkoaga drüstva
krajinszko zavüpnistvo

GRÜNTANA 1855.

Telegráf ASCHER. Telefon broj 14.

KOLOMAN LUTHÄR

vörar v M SOBOTI

Odáva nôve vö'e po dnévnoj cëni. Popravila
vszeh vrszt vör z 1 létnov garancijov.

Nizke cene!

Dobra posztréžba!

ALOJZ MATUŠ

Čevljarska delavnica

M. SOBOTA.

Plodjénjá zacscétek		Plodjénjá dokconscétek			Plodjénjá zacscétek		Plodjénjá dokconscétek			Plodjénjá zacscétek		Plodjénjá dokconscétek			
Január	Könyi	Rozsene márhé	Szvinyé	Május	Könyi	Rozsene márhé	Szvinyé	Május	Könyi	Rozsene márhé	Szvinyé	Május	Könyi	Rozsene márhé	Szvinyé
1	2	8	23	5	5	9	25	7	7	10	4	13	13	17	27
5	6	12	27	9	9	13	29	10	11	14	17	16	15	20	31
9	10	16	1	13	13	17	2	6	15	18	21	20	20	25	4
13	14	20	5	17	17	21	6	10	23	22	29	22	23	29	8
17	18	4	9	21	21	5	14	22	27	26	3	26	27	16	12
21	22	8	13	25	25	9	18	30	31	30	7	30	31	7	20
25	26	1	17	29	29	5	22	4	4	4	11	4	5	13	14
29	30	5	21			9	26	8	8	8	19	8	9	28	15
2	Jan.	12	9	2	2	13	22	12	12	12	28	12	12	3	22
6	6	17	5	6	6	17	26	16	16	16	4	16	16	7	10
10	11	12	2	10	10	18	30	24	24	24	11	24	24	15	14
14	15	19	6	14	14	22	4	28	28	28	18	28	28	19	18
18	19	5	10	18	18	7	14	1	1	1	25	1	1	25	19
22	23	8	12	22	22	9	20	5	5	5	29	5	5	29	23
26	27	3	14	26	26	9	28	9	9	9	3	9	9	3	27
2	31	7	22	4	4	10	4	1	1	1	7	1	1	7	21
6	Febr.	11	26	8	8	14	8	5	5	5	13	5	5	13	15
10	8	15	30	12	12	18	12	9	9	9	17	9	9	17	10
14	12	19	4	16	16	22	16	13	13	13	24	13	13	24	14
18	16	23	8	20	20	26	20	21	21	21	28	21	21	28	13
22	20	27	12	24	24	30	24	25	25	25	1	25	25	1	17
26	4	31	16	28	28	4	28	29	29	29	5	29	29	5	17
2	4	8	20	1	1	8	21	3	3	3	9	3	3	9	21
6	8	12	4	5	5	12	5	7	7	7	13	7	7	13	25
10	8	16	2	9	9	16	9	11	11	11	17	11	11	17	29
14	12	19	6	13	13	20	13	15	15	15	21	15	15	21	2
18	16	23	1	17	17	24	17	19	19	19	25	19	19	25	6
22	20	27	5	21	21	28	21	23	23	23	29	23	23	29	10
26	4	31	13	25	25	4	27	27	27	27	3	27	27	3	14
2	2	5	17	1	1	10	17	11	11	11	18	11	11	18	18
6	4	8	21	5	5	14	21	15	15	15	22	15	15	22	22
10	8	12	25	9	9	18	25	19	19	19	26	19	19	26	18
14	12	15	29	13	13	22	29	23	23	23	3	23	23	3	14
18	16	21	1	17	17	26	1	27	27	27	7	27	27	7	18
22	20	24	5	21	21	30	5	31	31	31	11	31	31	11	22
26	4	7	13	25	25	4	13	15	15	15	19	15	15	19	18
2	2	5	17	1	1	10	17	11	11	11	22	11	11	22	22
6	4	8	21	5	5	14	21	15	15	15	26	15	15	26	18
10	8	12	25	9	9	18	25	19	19	19	3	19	19	3	14
14	12	15	29	13	13	22	29	23	23	23	7	23	23	7	18
18	16	21	1	17	17	26	1	27	27	27	11	27	27	11	22
22	20	24	5	21	21	30	5	31	31	31	15	31	31	15	26
26	4	7	13	25	25	4	13	15	15	15	19	15	15	19	20
2	2	5	17	1	1	10	17	11	11	11	22	11	11	22	24
6	4	8	21	5	5	14	21	15	15	15	26	15	15	26	28
10	8	12	25	9	9	18	25	19	19	19	3	19	19	3	32